

TRĂIASCĂ 23 AUGUST ZIUA ELIBERĂRII PATRIEI NOASTRE
DE SUB JUGUL FASCIST!

Proletari din toate țările, uniți-vă!

COLOCVII

DESPRE ȘCOALĂ, FAMILIE ȘI SOCIETATE

ANUL I

2

august

1966

lei 3

O GLORIOASĂ PAGINĂ DE ISTORIE

Înserși pe răbojul istoriei de două ori milenare a poporului român, cei 22 de ani de la insurecția armată antifascistă constituie o perioadă relativ scurtă. Dar măreția epocilor istorice nu este determinată de dimensiunile lor în timp, ci de amploarea și profunzimea prefacerilor înnoitoare pe drumul progresului social. În această perioadă poporul nostru a străbătut calea unor transformări grandioase, epocale, care au schimbat din temelii înfățișarea patriei.

Rod al rezistenței antifasciste a maselor însuflețite și conduse de încercatul partid al comuniștilor, insurecția eliberatoare este continuarea luptei de veacuri a maselor populare, culminând cu lupta împotriva fascismului, pentru independența și propășirea patriei.

Dornic de pace și libertate, mîndru de trecutul său, poporul român și-a exprimat de la început ostilitatea față de regimul fascist, de scopurile criminale, cotoptoare, ale războiului hitlerist, de politica de infundare a țării de către Reichul nazist. Din forțele vii, nesecate ale poporului s-a plămădit mișcarea de rezistență, cuprinzînd pături sociale din cele mai diferite ale populației, în primul rînd clasa muncitoare în frunte cu detașamentul ei de avangardă. Exponent al intereselor naționale ale întregului popor, partidul comunist a fost stegarul rezistenței antifasciste, al luptei maselor pentru eliberarea patriei de sub jugul fascist.

Puternica dezvoltare a stării de spirit antifasciste în rîndul maselor largi populare și al armatei, adîncirea continuă a crizei regimului dictaturii militare-fasciste, victoriile armatelor țărilor coaliției antihitleriste, îndeosebi ale Uniunii Sovietice, care ducea greul războiului, dînd cele mai mari jertfe, au creat condițiile intensificării luptei pentru doborîrea guvernului antonescian și întoarcerea armelor împotriva Germaniei naziste, condiții în care partidul comunist, în colaborare cu celelalte forțe antihitleriste, a trecut la îndeplinirea acestei sarcini grele, plină de răspundere. Activul de partid din afară și din închisori, în frunte cu Gheorghe Gheorghiu-Dej, a elaborat planul de acțiune în vederea înlăturării insurecției armate.

Doborîrea dictaturii militaro-fasciste a fost pregătită cu mîgălă, fiind tradus în viață un ansamblu de măsuri politice și militare. A fost întărită conducerea de partid prin înlăturarea elementelor șovăielnice și capitulante. S-a realizat unitatea de acțiune a clasei muncitoare prin crearea, în aprilie 1944, a Frontului Unic Muncitoresc.

Partidul Comunist Român a organizat un întreg sistem de legături și contacte între cele mai diverse forțe politice și sociale antifasciste și nefasciste, în vederea răsturnării dictaturii antonesciene. S-a desfășurat o intensă activitate de pregătire militară a insurecției armate.

Cînd revolta maselor atinsese punctul culminant, cînd panica și deruta cuprinsese aparatul de stat fascist, cînd trupele sovietice dădeau lovituri zdrobitoare armatelor hitleriste pe frontul de la Iași-Chișinău, Partidul Comunist Român, în colaborare cu celelalte forțe antihitleriste, a trecut la înlăturarea insurecției armate.

Ca un vulcan a erupt ura ce clocoțea în inima greu încercată a poporului împotriva cotoptitorilor. Puternica ridicare la arme a formațiunilor patriotice, a întregii oștiri, a maselor populare a asigurat victoria deplină a insurecției. În letopiseful gloriei străbune au fost înscrise noi și nepieritoare fapte de arme săvîșite în luptele grele din Capitală și împrejurimi, din Valea Pra-

CELE MAI FRUMOASE PAGINI ALE CĂRȚILOR DE AUR

La sfârșitul lunii mai, conducătorii de partid și de stat, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, au făcut o serie de călătorii în regiunile Iași, Suceava, Argeș și Oltenia. Înălții oaspeți au vizitat cîteva din cele mai prestigioase monumente arhitectonice ale patriei noastre, locurile natale ale unor slăviți poeți și oameni de cultură cum sînt: Eminescu, Alecsandri, frații Golești, și Bălcescu. Înălții oaspeți au scris în cărțile de aur ale acestor case memoriale, drept omagiu și înaltă prețuire, mărturii de o deosebită semnificație, de o rară valoare istorică și educativă, deoarece în ele se exprimă cu emoție și căldură legătura indestructibilă dintre istoria de veacuri a poporului nostru cu istoria luminoasă a epocii noastre socialiste.

IPOTEȘTI

„Aici, la Ipotești, de unde s-a înălțat în strălucire universală luceafărul geniului poetic național, cinstim cu emoție memoria nepieritoare a celui mai iubit poet al neamului nostru — Mihai Eminescu. Visul lui de dreptate, de libertate și înălțare a României, cîntat în vers de aur, se împlinește în strălucirea vremurilor noastre, cînd întregul popor, deplin stăpîn pe propria-i soartă, își construiește viața nouă — socialismul“.

MIRCEȘTI

„Cu profunde emoții am vizitat casa bardului de la Mirești, luptător și patriot pașoptist, cărturar înaintat și făurar de seamă al limbii românești, poetul ce-a cîntat cu adîncă și generoasă simțire „Deșteptarea României“, exprimînd în stihuri înflăcărâte visul de unire al întregului popor român, idealurile de neafirmare și propășire care își găseseră astăzi împlinire în patria noastră socialistă“.

GOLEȘTI

„Am vizitat cu deosebit interes conacul și muzeul Golești, care, prin bogăția materialelor istorice și a documentelor expuse, evocă evenimentele de înaltă semnificație din lupta poporului nostru pentru libertate și drepturi democratice, pentru progres social. Aceste locuri unde s-au scris emoționante pagini ale istoriei, ale culturii și civilizației poporului nostru sînt o înălțătoare școală a educării patriotice a generațiilor de astăzi, însuflindu-le în opera măreață ce-o înfăptuim — sub conducerea Partidului Comunist Român — de făurire a orînduirii noi, socialiste“.

BĂLCEȘTI

„Aici, la Bălcești, unde marele revoluționar, cărturar și patriot înaintat, Nicolae Bălcescu, a închinat multe clipe de înflăcărătă meditație pentru destinele României, cinstim memoria întregii generații de luptători pașoptiști. Stindardul patrioților din 1848, care a fluturat cîndva și pe aceste meleaguri, strălucește astăzi glorios în minile clasei muncitoare, ale întregului popor, care, făurind România socialistă, a dat împlinire idealurilor de libertate, suveranitate și prosperitate ale poporului nostru — idealuri pentru care s-au ridicat la luptă cei mai buni fii ai poporului nostru. Numele lui Nicolae Bălcescu rămîne înscris pentru vecie în istoria noastră ca o pildă nepieritoare a luptei și jertfei pentru afirmarea și înflorirea națiunii române“.

H
O
R
I
A

Sculptură de:
ION VLASIU

LOCURI MEMORIALE

În formarea generațiilor, memoria vie a evenimentelor istorice fundamentale, a operelor care constituie sinteza vieții spirituale și a existenței unui popor, a avut totdeauna rosturi contemporane dintre cele mai importante. Pot apărea sentențios spuse, dar ele sînt pe cit de elementare, pe atît de hotărîtoare în formarea unui caracter, în evoluția unui destin, în înclinația către o profesie sau alta. Cineva spunea că înconjurul țării noastre îl poți face cu un mijloc terestru de locomoție ceva mai rapid, în 50—60 de ore. Dar rapiditatea acestei călătorii nu te va împiedica să încheși, legînd clipă de clipă cele văzute și întîlnite, tulburătoarea imagine a unei țări care-și omagiază locurile cu amintiri ale trecutului istoric la o tensiune asemănătoare aceleia cu care se îngrijește de rosturile marilor activități prezente. Nici un loc din țara noastră — din Transilvania, Moldova, Dobrogea, Maramureș, Oltenia, Banat sau Muntenia — n-a provenit din cuceriri pe seama altui popor, „tot ce mișcă-n țara asta, riul, ramul“ sînt legate de cele aproape două milenii de demnă istorie, și, pentru a folosi din nou cuvîntul poetului, de fiecare dată cînd o creangă a fost atinsă, a fremătat toată pădurea. Poate să constituie mirare pentru ochiul unui călător străin, că „locurile memoriale“, așezarea vechilor cetăți și monumente, satele și orașele ce păstrează amintirea vieții unor mari figuri din istoria și cultura noastră, atrag mereu mulțimi de vizitatori din toate colțurile țării și că, de foarte multe ori, ele îți dau sentimentul că te afli în fața unor sărbătoriri populare, de înaltă tinută spirituală. Pentru noi e un fenomen firesc, vremile noastre au adus un plus de profunzime în cultivarea acestui respect pentru valorile trecutului, respect atît de fertil pentru seriozitatea cu care trebuie înțeleasă și edificată istoria prezentă. Cu cîteva ani în urmă, proporțiile sărbătoririi lui Eminescu la Ipotești făcuseră pe un călător străin să se întrebe dacă un asemenea eveniment poate fi produs de simpla curiozitate a unui public amator de divertismente. După o sumară investigație a ajuns la rezonabila concluzie că memoria marelui poet e o prezență și în afară de sărbătoriri, lucru pe care l-a putut constata și în următoarele călătorii ale sale, spre monumentele din nordul Moldovei, spre cele de sub munții Olteniei, spre locurile memoriale din Transilvania, sau spre cele ale Dobrogei, avînd mărturia publică a unui dezvoltat sentiment al istoriei într-un prezent de febrilă și cuprînzătoare construcție și de rodnică efervescență culturală.

ȘTEFAN BĂNULESCU

NĂVODARI

Orașul Copiilor

Dobrogea — străvechi pământ românesc, leagăn al celor mai vechi cetăți din patria noastră — a devenit loc predilect al reporterilor. Renașterea tumultuoasă și pe multe planuri: economic, social, artistic, arheologic — a acestui ținut, în anii noștri au fost tot atâtea izvoare care au alimentat condeiele scriitorilor și ziaristilor. Descoperirile minunilor vechi, relevarea celor noi: cooperativizarea agriculturii și industrializarea, apoi spectaculoasa transformare a litoralului într-o continuă și unică, prin frumusețe, stațiune estivală, au trecut pe plan secundar o nu mai puțin remarcabilă realizare a statului și partidului nostru: Tabăra de pionieri și școlari — Năvodari, tutelată de Sfatul popular al orașului Constanța — Secția Învățământ.

Năvodarii sint așezați la nord de Mamaia: privit pe hartă, țărmul Mării arată ca o mică acoladă: brațul de sud fiind „Perla Mării Negre“. Mamaia, cel de nord, Tariverde, iar centrul, Năvodarii. Plaja cu nisipul fin, ca pudra, se așterne în tot lungul acestei acolade, scăldată de valurile mării vuitoare din care săgeată jucându-se delfinii, și spre care pică, fulgerați parcă, pescărușii. Tot din valurile ei răsare smeurie uriașă torță a soarelui, sau opaițul palid al Lunii.

Marea, străbătută pe vremuri de trimele grecești sau romane și contemplată de Ovidiu, a rămas aceeași, ca și țărmul, cuib odinioară de cetăți, a căror faimă a devenit azi, ca și zidurile, țărână. S-au schimbat oamenii — și așezările lor: în mijlocul acestor frumuseți se înalță Orașul Copiilor.

Din depărtare, de pe șerpuitoarea panglică de beton a șoselei, vezi doar, pe fondul galben al pământului, o imensă oază verde de pomi, și dincolo de ea, pata albastră a mării. Abia când te apropii, îți dai seama că ai ajuns la Tabără;

mai puțin după clădiri, și mai mult după copii, fete și băieți, ce furnică peste tot. Pentru a avea o imagine clară a ceea ce înseamnă tabără, ar trebui să o vezi din helicot.

Pe zeci de hectare, alei trase regulate, pomi și printre ei, presărate, cele cincizeci de acoperșuri de draniță, țigla sau olane ale cabanelor și pavilioanelor. La sud, o gară. Orașul miniatural are, ca orice așezare citadină, o gară — însă liliputană.

În centrul orașului un havuz își înalță cei câțiva metri ai jetului de apă, sub care se rotesc năuci pești. Dincolo de havuz, pe un spațiu larg se desfășoară: Teatrul „de vară“ (în ghilimele, fiindcă liliputanul oraș nu trăiește decât vara.), terenurile de sport, lunga clădire a clubului (antenele televizoarelor lucesc răsrîngind lumina) și — forme bizare de omizi colosale — diversele tobogane de beton sau leagăne. Cam așa arată tabăra văzută din aer. Străbătând aleile așternute cu scoici și nisip, dai de „mici magazine“ unde se vind toate cele obișnuite și necesare vacanței: de la cărți poștale ilustrate și pălării de paie, pînă la colaci-răfuște de înot; acestea ca și cantinele cu mese curate și scaunele moderne, sau chioșcurile cu răcoritoare, îți întregesc imaginea taberei. Fiindcă dacă tabere de pionieri și școlari mai sint destule, aceasta de la Năvodari e unică: e un oraș liliputan.

Pentru cei aproape 11 000 de pionieri și școlari din toate regiunile țării, care își petrec (în șase serii) vacanța aici, s-a prevăzut totul ca odihna și sănătatea lor să le fie asigurate. Cifrele, oricât de reci ar fi, mărturisesc elocvent grija ce li se poartă copiilor și în același timp evidențiază pregnant mecanismul de „oraș“ al taberei. Astfel, sănătatea lor e vegheată în

permanență de 10 medici cu personalul și aparatura respectivă, adăpostite în trei clădiri: dispensar, izolator, staționar. Masa, variată, suculentă și gustoasă (de 5 ori pe zi) e asigurată de 10 bucătari, 30 de ospătări și 60 muncitori. Curățenia este păstrată de 40. Adăugați muncitorii specialiști ai stațiilor de amplificare, electricieni-radio și televizoare, bibliotecarii ce distribuie peste 7mii volume, administrația ce are în frunte un director inimos și neobosit: prof. Tomoș Mihai (care fiind mic de statură se integrează armonios în dimensiunile orașelului ce-l conduce cu pricepere) și veți concede că unicitatea taberei de la Năvodari e reală: copiii au pentru vară un oraș al lor.

Pe micii beneficiari și locatari ai „urbei“, i-am lăsat la urmă. Aici, ca pretutindeni în România de azi, vacanța lor se desfășoară din plin: risetele și ghidușile lor se întrec cu cele ale pescărușilor; instructori competenți se întrec să le asigure un program cât mai variat și rodnic.

Soarele îi arde nemilos, le inegrește trupurile ce zburdă pe plaje, plescăie în apa mării, dîrdăie sub dușuri, sau se avîntă în leagăne, spre văzduh.

Concursurile sportive, miniaturalele „Dialoguri la distanță“ (pe grupe, detașamente), „serbările de adio“ le solicită voința și talentele. În zori trîmbița deșteptării îi scoală din așternuturi și-i împrăștie în „oraș“ și pe țărmul mării, seara televizorul, teatrul, cinematograful îi adună. Focurile de tabără îi unesc. La malul mării, seara, sub lună în jurul unui asemenea foc, privirile lor — privirile curate ale copiilor — sint mai frumoase decît stelele.

RADU DAN NICOLAE

OPINIA PUBLICĂ ȘI ATITUDINEA CIVILIZATĂ

Ca fenomen aparținînd conștiinței sociale, opinia publică reflectă realitățile structurii social-economice, a existenței sociale sub forma atitudinii grupurilor sau maselor de oameni în legătură cu o problemă sau alta. Formîndu-se și exprimîndu-se prin oameni, ea este influențată de o serie de factori importanți ca: tradiția, obiceiurile, idealurile, sentimentele grupului social respectiv, ceea ce îi imprimă un caracter psiho-social.

Un rol important îl joacă opinia publică în respectarea normelor de conviețuire între oameni, în adoptarea unei atitudini civilizate în relațiile

care se stabilesc în societate. Relațiile între oameni cunosc o bogăție nemăsurată de forme și situații. Aceste relații se stabilesc atît în procesul muncii, cît și în viața de familie în raport cu persoane cunoscute și necunoscute, între scări ierarhice asemănătoare sau diferite, între oameni de aceeași generație sau de generații deosebite etc.

Trăsătura de bază a unei comportări civilizate constă după noi în invariabilitatea comportării față de acești parametri. Un om cu o comportare civilizată nu poate fi în același timp amabil față de superiori și bătăran cu subalternii, îndatoritor cu persoanele pe care le înfîlnește prima oară și indiferent față de tovarășii apropiați, respectuos față de vîrstnici și disprețuitor cu cei mai tineri ca el. Opinia publică trebuie să ia atitudine și să infîiereze asemenea „obiceiuri“ contrarii unei comportări civilizate. Și comportarea civilizată presupune nenumărate atitudini și manifestări de la simplul salut pînă la ajutorul efectiv dat la nevoie.

Dar pentru a crea o opinie împotriva manifestărilor negative, trebuie în primul rînd ca noi, cei care formăm opinia, să fim ireproșabili. Proverbul: „Vezi înțîi birna din ochiul tău și apoi painl din ochiul altuia“ este pe deplin potrivit în acest caz. Niciodată nu se va putea forma o opinie eficientă, combativă, de către oamenii cărora cel încredințat va putea oricînd să le reproșeze ceea ce ei vor să îndrepte.

Mai este apoi problema promptitudinii. Este adevărat că în epoca noastră formarea opiniei publice nu mai constituie un proces spontan, ea se elaborează în procesul reflecției existenței sociale sub influența ideologică a partidului și statului. Dar nu este mai puțin adevărat că manifestarea ei poate și trebuie să fie spontană față de actele antisociale, în care se încadrează și comportarea necivilizată. Dacă vom trece în-

diferenți față de asemenea manifestări, vom face un serviciu societății.

Atitudinea civilizată se formează din fragedă copilărie și aici un rol deosebit revine familiei. Exemplul și cerințele părinților trebuie să constituie baza comportării de mai firziu a tînarului. Trebuie să arătăm că uneori părinții sint cei care, din prea mare îngăduință sau dragoste greșit înțeleasă, acordă puțină atenție unor asemenea cerințe. Sau, și mai grav, ei înșiși nu reprezintă modele pentru copil. În asemenea situații școala are datoria să intervină cu mai multă fermitate.

În școală atitudinea civilizată se educă prin autoritatea profesorului și opinia colectivului de elevi. Sugestibilitatea copiilor reprezintă un teren propice acestei acțiuni. Totul depinde de grija cu care ne vom ocupa de dezvoltarea unor trăsături și atitudini civilizate la copil. O însemnătate deosebită o are formarea opiniei colectivului de elevi, care poate deveni un factor important și un prețios ajutor în munca pedagogului. Numai că această opinie trebuie formată, educată, cultivată de cadrele didactice, pentru ca apoi ea să vină în sprijinul procesului educativ desfășurat în școală.

Influențele multiple care înconjoară pe tinerii dezvoltă deprinderile de comportare civilizată căpătate în familie și școală. De aceea avem datoria, tocmai în vederea formării unui cetățean complet din punct de vedere spiritual, să folosim cu pricepere și fermitate opinia publică și mai firziu, în viață.

Forța opiniei publice are un caracter constructiv, ce poate fi folosit cu succes în opera de educare a unor atitudini civilizate la tineri ca și de altfel la toți oamenii, indiferent de vîrstă.

ANTON TABACHIU

De aproape patru decenii, Geneva găzduiește Asociația internațională a învățămîntului, care poartă numele de B.I.E. (Bureau International de l'Education). Circa 80 de țări din toate zonele lumii iau parte la activitatea acestei asociații.

Între B.I.E. și U.N.E.S.C.O. există o strînsă legătură, iar conferințele anuale de instrucțiune publică sînt organizate în colaborare de către ambele organizații. Și anul acesta, a 29-a Conferință s-a desfășurat sub auspiciile acestor organizații.

Înainte de conferință însă, a avut loc ședința Consiliului B.I.E., care a examinat un număr mare de probleme, între care merită să fie relevate două:

Atît în raportul directorului B.I.E. — savantul de renume mondial Jean Piaget, cît și în intervențiile mai multor vorbitori, printre care și reprezentantul delegației Republicii Socialiste România, a fost expusă în diferite forme necesitatea reorganizării B.I.E. și îmbunătățirii activității sale. Discuția ce a urmat, a subliniat justetea acestor aprecieri și a preconizat reexaminarea statutului B.I.E. și alcătuirea unui nou statut care să corespundă transformărilor profunde care au intervenit pe plan mondial în ultimele decenii.

Delegațiile R.S. Cehoslovace și R.P. Ungare au prezentat în acest sens un proiect de statut. La propunerea delegației României, Consiliul B.I.E. a ales o comisiune specială, care să examineze toate observațiile, sugestiile și recomandările cu privire la elaborarea unui nou statut și să prezinte un raport la viitoarea sesiune.

În Comitetul ad-hoc ales cu vot secret, au intrat 21 de țări, printre care și țara noastră. Comitetul se va aduna tot la Geneva în cursul iernii viitoare, pentru a examina atît proiectul cehoslovaco-maghiar, cît și propunerile d-lui J. Piaget.

O ascuțită dezbateră a avut loc în legătură cu regimul discriminatoriu rasist pe care îl menține Portugalia în coloniile sale și în domeniul învățămîntului. Republica Camerun și Nigeria au prezentat un proiect de rezoluție pentru aplicarea unor sancțiuni împotriva Portugaliei. S.U.A., Anglia, R.F. Germană, Spania și alte cîteva state occidentale au luat poziție contra proiectului de rezoluție, care a fost în schimb sprijinit de țările socialiste, țările africane și țările din Asia.

Delegația română a intervenit în mod eficient în dezbateri, prin ambiții delegații.

După îndelungate ezitări, președintele Consiliului, André Chavanne, ministrul învățămîntului din Cantonul Geneva, a pus la vot luarea în considerare a proiectului de rezoluție, care a obținut 15 voturi pentru și 0 contra. La votarea fondului proiectului de rezoluție s-au

obținut 17 voturi pentru, față de 0 voturi contra și 7 abțineri. A fost semnificativ faptul că după înfrîngerea suferită la primul vot, reprezentanții țărilor imperialiste au preferat să se abțină la votul următor; în schimb, unii dintre susținătorii inițiali ai punctului de vedere retrograd au trecut la al doilea vot de partea acelor țări care, de la început, au susținut sancțiunile.

Portugalia nu va mai fi astfel invitată la conferințele B.I.E. privitoare la dezvoltarea învățămîntului.

În împrejurările cînd Curtea Internațională de Justiție de la Haga a respins recent plîngerea îndreptățită a Etiopiei și Liberiei împotriva Republicii Sud-Africane pentru că aceasta a abuzat de mandatul încredințat asupra teritoriului Africii de Sud-Vest, ducînd o politică de discriminare și teroare rasială, rezultatul votului din Consiliul B.I.E. împotriva regimului reacționar și rasist portughez își sporște semnificația.

Consiliul a discutat, de asemenea, problema limbilor internaționale folosite în lucrările sale, probleme financiare (cotizații) și altele; deși asupra acestor probleme s-au luat anumite hotărîri imediate, soluțiile definitive vor fi probabil adoptate în sesiunea viitoare, cînd se va elabora și adopta și noul statut al B.I.E.

★

A 29-a conferință de Instrucțiune publică s-a desfășurat la Geneva timp de 9 zile, între 7—16 iulie 1966. Ordinea de zi a cuprins trei chestiuni:

a) Elaborarea recomandărilor cu privire la cercetarea științifică pedagogică;

b) Elaborarea recomandărilor privitoare la cadrele didactice care predau în străinătate;

c) Discutarea rapoartelor naționale asupra situației învățămîntului din fiecare țară.

Conferința a ales ca președinte al său, pe ministrul învățămîntului din Iran, Hadi Hedayati, iar ca președinți raportori pentru secția I (Organizarea cercetării pedagogice) pe prof. Stanciu Stoian și pentru secția a II-a, pe ministrul învățămîntului „pentru țările de peste mări”, al Angliei, D.H. Crozier.

Lucrările în secțiunile s-au desfășurat cu o mare intensitate, iar proiectele de recomandări au fost apoi finalizate în comisiuni mai restrînse. La lucrările Comisiunii de organizare a cercetărilor pedagogice au participat oameni de știință valoroși, ca sovieticul Monozon, francezul Majault, englezul Walker, Ileana Sabattini din Argentina, Okon O. din Polonia, Roller și Robert Dottrens din Elveția și alții.

Dezbateră în plenară a proiectului de recomandări a prilejuit delegatului R.F.G. o încercare de a elimina un articol privitor la cunoașterea legilor obiective ale științelor, care figura în textul pregătit de comisiune. Tentativa aceasta a eșuat după două votări iar articolul de importanță principală a rămas. După aceea proiectul de recomandări privitoare la organizarea cercetărilor științifice a fost votat în unanimitate, ceea ce a reprezentat o importantă realizare a conferinței și un succes al delegației Republicii Socialiste România.

Studierea rapoartelor naționale a durat patru zile, în cursul cărora s-au pus numeroase întrebări dele-

gațiilor din fiecare țară în legătură cu sistemul de învățămînt existent.

României i s-au pus întrebări de către 14 țări din toate zonele lumii, ceea ce exprimă viul interes pentru organizarea și funcționarea școlilor noastre. Cu mare simpatie a fost primită ideea liceelor de specialitate create pe baza hotărîrilor Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român. S-au mai pus întrebări cu privire la cercetarea științifică, la activitatea editorială, promovarea cadrelor didactice etc.

Delegația României*) a răspuns la toate aceste întrebări ilustrînd pe cît posibil — cu exemple caracteristice. De altfel și standul românesc din cadrul expoziției de învățămînt — reorganizat și completat**) a contribuit la lămurirea problemelor.

Este posibil ca în viitor rapoartele anuale să nu mai fie discutate separat, ca pînă acum, ci în cadrul unui raport de sinteză — pe probleme — elaborat de Secretariatul B.I.E. ceea ce va permite o dezbateră de ansamblu mai interesantă și un schimb de experiență mai viu (propunere susținută de delegația română).

Conferința mondială de instrucțiune publică s-a desfășurat cu participarea activă a numeroase delegații și a dat bune rezultate. Gîndurile celor ce lucrează în domeniul învățămîntului sînt așintite acum spre Comitetul de 21 ce urmează să se adune în iarnă pentru a statua asupra viitoarei organizări a Biroului Internațional de Educație.

* Formată din prof. univ. Miron Constantinescu și prof. univ. Stanciu Stoian.

** De prof. Alexandra Călinescu de la I.P.C.D. București.

CONFERINȚA INTERNATIONALA A ÎNVĂȚĂMÎNTULUI DE LA GENEVA

Prof. univ. MIRON CONSTANTINESCU

FAMILIA, ȘCOALA FĂRĂ VACANȚĂ

PROBLEME DEZBĂTUTE:

- **LOCUL FAMILIEI ÎN ANSAMBLUL FACTORILOR EDUCATIVI**
- **PREMISELE PSIHOLOGICE ALE EDUCAȚIEI ÎN FAMILIE**
- **CUM SE FORMEAZĂ ÎN CADRUL FAMILIEI CONCEPȚIILE ȘI CONVINGERILE MORALE**
- **CUM SE TRANSFORMĂ CONVINGERILE MORALE ÎN DEPRINDERI DE CONDUITĂ MORALĂ**

E. GIURGIUCA: Propunându-și să vină în ajutorul celor ce contribuie la creșterea tineretului, revista noastră a inițiat această dezbatere pe problema educației în familie. Pornim de la ideea că problema educației în familie nu poate fi rezolvată serios, decît dacă și părinții vor cunoaște datele esențiale ale pedagogiei și științelor care vin în sprijinul ei. Am dori să-i înarmăm cu cunoștințele și metodele pedagogice cele mai indicate, pentru ca ei să poată face față cît mai bine răspunderii pe care o au față de societate și proprii lor copii. Tovărășul profesor M. Rațiu, redactor al revistei noastre, va preciza ce aspecte anume ale problemei ne-am propus să dezbătem acum.

M. RAȚIU: În discuțiile care urmează am dori să se precizeze care este **locul familiei în ansamblul factorilor educativi** în condițiile de astăzi ale familiei socialiste, deci ale unei familii noi (ca structură și conținut), și în condițiile vieții moderne, cînd ambii părinți sînt în cîmpul muncii, iar o serie de sarcini ale educației le preiau societatea și statul sub diferite forme; cum se formează în cadrul familiei concepțiile și convingerile morale ale tineretului; care sînt premisele psihologice ale educației în familie și cum se transformă convingerile morale în deprinderi de conduită morală?

Abordînd problema atît de complexă a educației copilului în familie, am dori să analizăm cu precădere etapa formării concepției morale, întrucît aceasta este rezultatul etapelor anterioare de formare a deprinderilor și de conștientizare a vieții psihice.

MODELUL UMAN

N. BELLU: Întrucît este vorba să conturăm problema familiei în sistemul factorilor educativi, putem metodologic s-o scoatem puțin din context și să aprindem farurile asupra acestui moment: momentul familiei. Împărtășesc ideea că familia acționează cel mai eficient asupra generației tinere prin forța exemplului. Eu aș lărgi acest principiu pedagogic și aș spune: acționează cel mai eficient prin modul cum este organizată viața în familie, prin com-

portamentul părinților, prin modelul uman pe care-l constituie atît în producție cît și în viața familială ambii părinți, prin conduita soțului față de soție și a soției față de soț, deci prin întreg acest tablou simplu și nuanțat. Copilul de orice vîrstă este sensibil la toate aceste aspecte ale vieții familiale. Orice predică morală este dinainte inoperantă, dacă ea nu a fost mai întîi confirmată de experiența proprie a copilului, care observă fără să vrea și fără să știe cînd, modul cum reacționează mama, tatăl, frații, bunicii ș.a.m.d.

Calea pe care părinții ar putea să aibă maximum de influență asupra copiilor este aceea a sincerității. Dacă ceri tinerilor să fie sinceri față de tine, tu le datorezi exact aceeași sinceritate. Ceea ce părinților li se pare că pot să steargă cu buretele, prezentînd înfrumusețat, se lovește de scepticismul copiilor, care nu cred în minciuni și atunci în loc să vină să se consulte acasă, se duc și se consultă acolo unde li se pare lor că se bucură de sinceritatea răspunsurilor.

Aș dori să mai ridic cîteva probleme delicate. Pînă la perioada de vîrstă de 14-15 ani, cele ce le-am discutat par lămurite, dar vine o vreme în care apare pe primul plan problema relațiilor sexuale între băieți și fete, fie că sînt încă elevi de școală, fie că sînt studenți. Cred că problema există și a o trece sub tăcere înseamnă filistinism în educație, în pedagogie. Dacă unii dintre părinți și profesori au reușit să afle calea destul de dificilă a unui dialog cu adolescenții asupra acestei probleme, pe plan național, al școlii, al orelor de dirigiență, însă această problemă este privită ca lipsită de demnitate, socotindu-se că dacă am abordat-o, ar însemna să ieșim din contextul logii. Mie mi se pare că sîntem la fel de ipocriți cînd n-avem curajul s-o punem și s-o rezolvăm; pentru că, dacă nu se rezolvă cu contribuția noastră, care avem cît de cît o experiență, ea se rezolvă sub „sfatul străzii”, al ceaiurilor și al tuturor ingerințelor externe. Problema este desigur mai complicată. Nu numai Ministerul Învățămîntului, școala, cinematograful etc. au un cuvînt de spus în această privință, ci și familia. Ei îi revine o sarcină importantă, pentru că prima relație între bărbat și femeie pe care o surprinde copi-

lul este relația dintre tatăl lui și mama lui. Și aici problema privește în primul rînd pe bărbat, fiindcă el este de regulă mai deficient în comportare, adică este mai puțin respectuos, femeia este încă servitoare în casă, în multe familii.

PLEDOARIE PENTRU ÎNCREDERE ÎN TINERET

Și acum, o ultimă chestiune. Familia burgheză printre alte caracteristici negative ale ei o are și pe aceea că nu poate realiza o comuniune între generații. Cînd spun aceasta, nu afirm, bineînțeles, că n-ar exista și excepții. Contradicția între generații, conflictul acesta se perpetuează și în condițiile familiei de azi.

Trăim într-o epocă în care gradul de informație este mai mare, cultura mai ridicată. Mijloacele de informare sînt mai multe și mai operante: radio, televiziunea, cinematograful etc. Copiii sînt mult mai precoci în raport cu generația noastră, știu mult mai mult, au mai multe pretenții, și atunci mi se pare că părinții ar trebui să fie educați să se obișnuiască cu gîndul că și ei pot învăța ceva de la copii. Relația cu copiii nu trebuie să se facă numai într-un singur sens, de la părinți la copii, ci și de la copii la părinți. În felul acesta, pericolul rupturii dintre generații ar fi mai mic. Dar pentru aceasta e nevoie ca părinții să facă un efort de înțelegere a copiilor, a elementelor noi pe care le aduce tineretul și care, poate, prima dată se lovesc de rezistență, să se străduiască să înlăture asperitățile printr-un proces conștient de formare a comunității și continuității cu noua generație. Încrederea reciprocă dintre copii și părinți, dintre bătrîni și tineri se obține pe baza solicitării reciproce.

COPILUL MEU ARE UN PROGRAM PRECIS DE LUCRU

N. CAMBREA: Păreră mea este că familia are un rol de seamă în educația tineretului, dar numai un rol complementar. În ceea ce privește formarea sentimentelor și a conduitei morale, marea parte a acțiunii educative trebuie să cadă pe seama școlii, pentru că educatorii din școală, înarmați cu toate cunoștințele științifice trebuincioase, sînt mai în măsură să facă educația morală a tineretului. Copiii noștri, spre deosebire de noi, generațiile mai bătrîne, deschid ochii în această orînduire nouă, mai bună și mai dreaptă, pentru care s-au luptat și jertfit alții; ei știu, de exemplu, multe lucruri despre societatea în care trăiesc, despre trecutul de luptă al poporului nostru, dar acestea n-au sînt transformat în trăiri puternice afective, în sentimente. E nevoie de intervenția organizată a școlii și a celorlalți factori educativi, pentru ca educația patriotică să se poată realiza în cele mai bune condiții.

Știm că la baza formării sentimentelor stau trăirile emoționale. Aici rolul familiei e mare, dar nu e numai rolul ei. E necesar ca influențele educative pe care școala le exercită mai

PARTICIPĂ:

Conf. univ. dr. N. BELLU,

Conf. univ. dr. URSULA ȘCHIOPU,

Conf. univ. VASILE BUNESCU,
MARIA POPESCU.

NICOLAE DUMITRU,
MARIA SĂVULESCU,
ION POPESCU,
IRINA ȘTEFĂNOIU,
N. CAMBREA,

VASILE SARI
MIHAIL RAȚIU,
EMIL GIURGIUCA,

șef de sector la Institut. de filozofie al Academiei Republicii Socialiste România
președinte al Secției de psihologie din Consiliul Național pentru Cercetări Științifice
dir. adjunct al Institutului de științe pedagogice
director în Direcția Educației din Ministerul Învățământului
cercetător științific la Institutul de filozofie
directoarea Liceului „I. Creangă”
director adjunct al Liceului „Gh. Lazăr”
directoarea Școlii generale nr. 152
din partea Comitetului de părinți al Liceului „Gh. Lazăr”
activist în C.C. al U.T.C.
redactor la revista „Colocvii”
redactor șef al revistei „Colocvii”

tirziu asupra copilului să se însumeze cu cele care vin din partea familiei, pentru că numai un acord între ele dau tipul de tinăr corespunzător societății noastre de astăzi.

Desigur că familiei îi revine un rol însemnat în educația copiilor. Dar, în condițiile vieții de astăzi, părinții sînt adeseori amindoi în cîmpul muncii și copiii rămîn nesupravegheați și de multe ori îi fură strada, care exercită uneori o influență negativă. Copilul meu are timpul foarte măsurat, cu un program precis de lucru.

COPIII NU SÎNT STANE DE PIATRĂ

N. BELLU: Tovarășe Cambrea, pe mine mă sperie acest lucru. Eu aș zice să lăsăm copiilor un timp pe care să și-l măsoare ei și să le acordăm încredere că vor ști să-l folosească astfel, încît să nu le fie rușine să ne povestească după aceea cum și-au petrecut timpul liber. Dacă le vom drămuși pînă la secundă acest timp liber, este imposibil să nu ne înșele. Nici sub ochii profesorului în clasă, copiii nu pot sta 50 de minute stane de piatră.

N. CAMBREA: Eu am înțeles o repartizare corespunzătoare între timpul de muncă și timpul liber.

N. BELLU: Eu sînt partizanul ferm al principiului „cu cît acordăm mai multă libertate tinerilor și reușim să le dăm un ghid de folosire a timpului liber, cu atît obținem rezultate mai bune”.

FAMILIA TRANSMITE UN IDEAL DE VIAȚĂ

U. ȘCHIOPU: În decursul timpului și în decursul vieții copilului, locul, rolul și funcția familiei se modifică. Dacă privim înapoi în timp, pentru cea mai mare parte a globului pămîntesc familia constituia factorul de conservare, de transmisie a valorilor morale, aproape exclusiv. În zilele noastre, și îndeosebi în țara noastră, cînd funcția aceasta este împărțită cu alți factori ca școala, propaganda culturală etc., familiei îi revin o serie de sarcini, unele proprii, altele corelate cu ale celorlalți factori. Eu cred că aceste funcțiuni specifice ar merita un mai mare interes. Familia este o colectivitate, poate cea mai specific umană, care transferă și perpetuează o serie întregă de valori și în special valori morale. Ea transferă numele omului, purtăm numele familiei noastre, adică avem o identitate, într-un fel, prin familie. Biografia educativă începe cu prezența noastră într-o familie. Familia, deci, conservă și transmite idei, creează o continuitate socială pe care Cohnn o numește, poate exagerat, „ereditate socială”. Familia transmite un ideal de viață, atunci cînd bineînțeles îl are, un stil de viață, asigură protecția, securitatea, afecțiunea, posibilitatea de relaxare etc.

PREMISELE PSIHOLOGICE ALE EDUCAȚIEI ÎN FAMILIE

În legătură cu problema exemplului în familie, a modelului, familia este singurul loc unde copilul are în permanență sub observație niște oameni, astfel că toți, dar absolut toți membrii familiei exercită funcția de model. ceilalți oameni cad sub observația copilului doar episodic. Bineînțeles că și această funcție de model a familiei se modifică în funcție de vîrsta copilului.

În ceea ce privește copilul mic, acesta abia se desprinde din punct de vedere biologic ca o ființă independentă, care începe să-și satisfacă trebuințele. Treptat, instinctele, începînd cu cel al alimentării, se umanizează și copilul învață abecedarul conduitei sociale, care este începutul viitoarei lui educații morale și a conduitei civilizate. Psihologul Wallon, care a studiat amănunțit această perioadă, constată pentru prima dată în literatura de specialitate, că acei copii care în această primă perioadă a vieții sînt lipsiți de afecțiunea maternă au o dezvoltare intelectuală întîrziată.

Acum un an, aflîndu-mă la Praga într-un schimb de experiență, am asistat la discuțiile purtate asupra unor cercetări foarte interesante întreprinse cîțiva ani de cercetătorii Institutului Pedagogic condus de profesorul Diarg, în care s-au analizat, comparativ, comportarea, stilul de viață și socializarea conduitei la copiii care petrec întreaga săptămînă în cîmine și la cei care stau doar în timpul după-amiezii acolo; și e surprinzător ce diferențe mari există între unii și alții, ce avansați sînt copiii care se întorc în sinul familiei, chiar dacă familia nu este excepțional de bine organizată, față de cei care sînt privați de prezența zilnică a familiei.

PRESCOLARUL. În viața prescolarului, familia constituie „colectivul primar”, adică acel colectiv care are funcție fundamentală formativă. Relațiile pe care le stabilește la grădiniță sînt încă sporadice, tutelate de educatoare; baza educației rămîne tot familia. „Cei șapte ani de-acasă” înseamnă, de fapt, o dezvoltare intelectuală corespunzătoare, o înțelegere a ceea ce este corect în relațiile umane; mai înseamnă existența unui număr — nu prea mare — de idei morale. În acești primi șapte ani, copilul învață că cîntea e o virtute, că minciuna este un viciu, că adevărul este opusul minciunii. Își însușește, cu alte cuvinte, această morală de „alb-negru”, fundamentală. Nuanțarea morală se va face ulterior prin contribuții multiple și complexe: viața socială, procesul instructiv-educativ. Prescolarul își însușește, firește, și numeroase deprinderi. S-a spus aici și e bine s-o repetăm: dezvoltarea morală începe nu prin formarea propriu-zisă a noțiunilor morale, ci prin constituirea mai întîi a unor deprinderi, care reflectă modalitățile de conduită dintre membrii familiei, prin acel foarte important mijloc de care dispune omul, care este imitația. Iată de unde vine importanța modelului uman, pe care îl constituie familia. Se preiau de-a gata conduite și atitudini, pe care pedagogii le numesc elemente operative ale caracterului, ca: perseverența, hărnicia etc.

Atitudinile intră în sfera afecțiivității, se consolidează și se organizează în sentimente.

Tot acum se formează în mod parțial atitudinea față de muncă. Participarea copilului alături de adulți la o acțiune de muncă mai mult afectiv decît efectiv, avînd în vedere că nici forța fizică, nici posibilitățile de a acționa mai mult timp într-o direcție nu i-o permit, este de o mare însemnătate în formarea atitudinii lui față de muncă. În această perioadă își formează și atitudinea față de ceilalți și față de sine. Acum, în familie, copilul are un loc, un status — e primul copil, este băiat, este fetiță, sînt mai mulți copii. Nu cantitatea de afecțiune, dar natura ei este relativ diferită la fiecare părinte față de fiecare copil. Toate aceste aspecte au fost studiate de revista „Enfance”, în perioada 1958—1962, iar constatările confirmă teza lui A.S. Makarenko, care susține că o familie cu cît e mai numeroasă, cu atît se creează de la sine în cadrul ei relații sănătoase și că, deci, familia cu mulți copii constituie un climat pedagogic favorabil.

PERIOADA ȘCOLARULUI. În perioada școlarului, rolul familiei începe să se schimbe; schimbarea nu apare brusc, ea se realizează treptat, școala și învățătoarea capătă un loc privilegiat în atitudinea copilului față de toți cei din jurul său. În clasele a III-a și a IV-a copilul se adresează cu mai multă siguranță pentru multe probleme învățătoarei și foarte adesea îi spune mamei: „Nu, nu, tov. învățătoare mi-a spus că e așa!”. Dar mai e un fenomen semnificativ. Dacă școala și familia sînt colective tutelare cu funcții autoritare, în timpul anilor de școală, copiii își alcătuiesc grupuri netutelare — egalitare. E tipul de colectivitate în care ei se dezvoltă deosebit de mult și în care își permit mult mai multe decît în familie. Astfel se schimbă rolul și locul familiei în viața copilului.

PUBERTATEA. Perioada dintre 10—14 ani, perioada pubertății, este caracterizată prin faptul că acum problema familiei intră în atenția copilului în mod deosebit. Copilul caută în familie exemple și modele pentru probleme numeroase ce i se pun, printre care și aceea a conduitei față de sexul opus. În viața de fiecare zi, băiatul se face că ignoră prezența fetei, continuă să se joace împreună fără s-o bage în seamă.

ADOLESCENȚA: În foarte multe studii asupra adolescentului se arată că adolescența nu este o criză, ci o perioadă care se continuă peste pubertate și reprezintă o reacție socială, organizată, stratificată.

M. POPESCU: Dar preadolescența reflectă fidel biologia și fiziologia copilului.

U. ȘCHIOPU: Evident. Copilul își face freză pentru prima dată, fata își pune un moț, ea să-i stea părul. Nu se poate să nu fie așa; se petrece doar o revoluție biologică. Există o reală problematică și nu știu de ce o ignorăm, de ce ne purtăm așa de nefiresc cu ea.

CULTURA PRELUNGEȘTE ADOLESCENȚA

La adolescenți se realizează de fapt un fel de rupere de familie. Nu trebuie să considerăm aceasta o dramă. Dar copilul se integrează în viața socială. El rămîne încă atașat economic de familie și integrat acesteia, dar acum, foarte adeseori, nivelul de cultură este mult peste cel al părinților, care îi apar ca produsul altor biografii culturale, altor biografii sociale. Adolescentul este produsul altor circumstanțe, are o formație a sa și vrea să se afirme pe planul posibilităților lui creatoare. În societatea contemporană civilizată, la noi în special, adolescența se prelungește. Cultura prelungește adolescența — cum spunea foarte frumos Maxim Gorki. Este perioada cea mai frumoasă a vieții, este perioada cînd tînrul are reacții față de activitatea lui, își formează concepția despre viață despre oameni și despre societate ș.a.m.d.

Familia are posibilitatea de a folosi pentru fiecare vîrstă modalități diferite și precedee educative diferențiate.

Este neîndoios că familia trece în zilele noastre printr-o transformare reală și rapidă. Teza că familia contemporană trece printr-o criză trebuie privită cu interes, pentru că se

referă la faptul că industrializarea rapidă și integrarea femeii în procesul de industrializare creează noi condiții și pune noi probleme familiei.

CERINȚELE FAȚĂ DE COPIL TREBUIE SĂ AIBĂ O EXPLICAȚIE RAȚIONALĂ

V. BUNESCU: Intervenția tovarășei Șchiopu a fost binevenită, întrucât a precizat că rolul familiei în sistemul factorilor educativi este în funcție de schimbările care au loc în dezvoltarea copilului. Mă voi opri asupra unei idei care a fost adusă în discuție. Este vorba de formarea deprinderilor de comportare morală care sînt elemente de prim ordin în educarea conduitei morale. Este incontestabil că în primii doi ani de viață ai copilului nu se poate vorbi de deprinderi cu conținut moral.

De la vîrsta fragedă însă, atît cît e posibil, deprinderea trebuie să fie însoțită de conștientizare. Sigur, premisele psihologice ne recomandă educarea conduitei, pornind de la formarea deprinderilor prin imitație; pornind de la această morală de alb-negru, copilul trebuie făcut să înțeleagă, la nivelul lui, sensul acțiunii sale. Latura afectivă a comportării trebuie mereu luminată de înțelegerea comportării.

Pe de altă parte, în formarea conduitei morale, plecînd de la exemple și convingeri, este necesar să insistăm asupra participării tuturor laturilor personalității și, îndeosebi, asupra laturii emoționale. Niciodată nu vom putea trece pe baze reale de la convingeri la fapte și acțiuni morale, dacă aceste convingeri nu sînt pline de o trăire afectivă. Sigur că nu putem nesocoti și alte aspecte. Numai latura afectivă urmărită pînă la maturizarea tînărului nu este suficientă și nici n-ar corespunde cerințelor societății noastre. Acțiunile copilului trebuie să aibă întotdeauna o explicație rațională, și aici intervin toate celelalte cerințe ale educației în familie.

FAMILIA TREBUIE SĂ CONTRIBUIE LA CUNOAȘTEREA VALORILOR ETICE

E. GIURGIUCA: În familie se pot angaja cu elevii de o anumită vîrstă, așa cum se face și în școală, discuții chiar despre norme în numele cărora educatorul își formulează cerințele, aprobă sau dezaprobă comportarea. În perioada cea mai frumoasă din viața omului — cum a numit-o tovarășa Ursula Șchiopu — cînd se formează concepția despre lume și încep să se definească datele personalității, cînd adolescentul tinde, cum e și firesc, să se încadreze în viața socială ca o individualitate independentă de familie, problemele eticii pot fi atacate direct. Ba, așa spune că dialogul se poate extinde asupra întregului sistem de valori, în care se integrează și valorile etice. Firește, aceasta presupune un efort serios din partea părinților, care pot fi depășiți de cunoștințele copilului. Dar în felul acesta se facilitează interacțiunea părinte-copil, de care vorbea tovarășul N. Bellu, poate fi evitat conflictul, determinat de obicei de diferența de mentalitate, și părinții vor continua să constituie și sub aspectul acesta al înțelegerii profunde a problemelor vieții un model uman pentru tînărul care se maturizează. Așadar, educația în familie continuă și în perioada adolescenței, atitudinea educatorului și metoda educativă, firește, trebuie adaptate acestui moment. Ea se poate face acum și pe această cale: de la cunoașterea principiilor, indiferent că e vorba de morală sau de alte forme ale conștiinței sociale, la convingeri, atitudini și comportare.

Am vrea să alcătuim un scurt tratat de pedagogie pentru părinți. Cred că la alcătuirea lui va trebui să pornim, așa cum se procedează în orice știință, de la principii, în speță de la principiile eticii comuniste, care trebuie să fie prezente în orice moment în conștiința educatorului.

EDUCAȚIA MORALĂ ESTE UN PROCES SOCIAL

N. DUMITRU: Eu cred că, chiar dacă fiecare din noi am dori să venim cu cîteva indicații metodologice pe care părinții citindu-le în paginile revistei să le poată aplica, în stadiul actual al activității pedagogice ne-ar fi cu neputință. De la început aș vrea să spun că această revistă trebuie nu numai să transmită familiei o anumită experiență, ci și experiența familiei, să ridice, cu alte cuvinte, problematica ei la nivelul problematicii factorilor social-culturali care influențează întreg proces educativ.

Cred că unele sectoare ale problematicii tineretului pot fi acoperite de familie, altele nu. Astfel, familia acoperă formarea deprinderilor elementare, dar nu și instruirea, care rămîne pe seama școlii. De asemenea, viața extrașcolară nu poate fi organizată. Chiar dacă părinții sau școala reduc timpul liber al copilului, el rămîne împărăția elevului. Din acest punct de vedere cred că și problema ridicată aici, și

cu rol important în formarea morală — dragostea dintre adolescenți — este influențată de viața extrașcolară, în care și școala și familia cu greu pot pătrunde. Mă refer numai la perioada ultimei pubertăți și a adolescenței, unde de fapt apar conflictele mai vii și unde se culeg roadele a ceea ce am făcut bine sau rău în perioadele anterioare și aici ne lovim de problema sexuală. Raporturile dintre băieți și fete ca raporturi psihice active, sînt, în primul rînd, produsul unor factori sociali, dar ele se rezolvă ca fenomene individuale. Ele se rezolvă de către adolescent, în complexul relațiilor sale pe care numai el le cunoaște, iar părinții le sesizează ca fenomen individual. Este o mare problemă aceea a mijloacelor cu care abordăm educația morală și aceasta nu se referă numai la aspectele care sar în ochi — politețea, disciplina — ci la formarea personalității integrale și militante a tinerilor, care în orice condiții i-ai lăsa, merg în direcția pe care o dorim cu toții.

Impresia mea este că punem prea multe în spinarea familiei sau a școlii. Chiar dacă am reuși să facem un manual de pedagogie pentru părinți, am ajuta pe părinți să reacționeze tot ca factor individual.

FORME VARIATE ȘI VII ÎN MUNCA CU FAMILIA

M. SĂVULESCU: Mă voi opri numai asupra factorului școală în legătură cu sprijinirea familiei în educația copiilor. Există la ora actuală în masa părinților o preocupare pentru probleme de psihologie și pedagogie, legată de creșterea copiilor, datorită sporului de nivel cultural, dar școala are profesori de matematică, de fizică, de română ș.a.m.d., care predau disciplinele lor și care sînt puși să se descurce în problema pen-

tru care nu întotdeauna și nu toți au pregătirea corespunzătoare. Necesitatea unor asemenea specialiști în cadrul școlii este evidentă.

Se știe că una din metodele muncii cu părinții o constituie lectoratele. La școala noastră, ne-am străduit să găsim forme mai variate, care să atragă și pe părinți, să-i facă să se transforme din simpli participanți, cum erau atunci cînd se folosea metoda referatului susținut de un profesor, în colaboratori imediați. De aceea, ne-am oprit în ultima vreme la forma simpoziunilor conduse de cadrele didactice. În cadrul lor s-au dezbătut teme variate în raport cu particularitățile de vîrstă ale elevilor și cu perspectiva de dezvoltare a fiecărei clase. Ne-am străduit să-i determinăm pe părinți să vină cu problemele și cu modalitățile proprii de rezolvare a lor, dar ne-am ferit să dăm rețete generale. Greutatea de care ne lovim — și dacă pentru profesori constituie o greutate, pentru părinți ea este și mai mare — este aceea care se leagă de cunoașterea psiho-fiziologică a copilului, de noțiunile precise de psihologie și pedagogie. Tovarășa Ursula Șchiopu a subliniat importanța educației în perioada celor șapte ani ai copilului. Eu aș merge mai departe cu răspunderea părinților, aș împinge această răspundere pînă la perioada gestației și la răspunderea deosebită a taților. O acțiune intensă de îndrumare pedagogică este necesară chiar la părinții care nu au încă copii la școală.

ȘI COPILUL RĂU ARE SENSIBILITATEA LUI

I. ȘTEFĂNOIU: Pe mine m-a preocupat, îndeosebi, problema copiilor proveniți din familii dezorganizate. La aceștia nu se pune doar problema educației lor, ci și aceea a familiei lor. Ca directoare de școală, care vin în contact nemijlocit cu familia, mă surprinde faptul că tot mai des am de-a face cu asemenea familii și că procentul copiilor cu acest tip de familie este parcă în creștere. Ca să-i adunăm de pe drumuri, am înființat cu concursul inimoasei profesoare de desen, un cerc artistic, care a cuprins treptat un număr foarte mare de copii din această categorie. Mozaicul din coajă de ouă și fresca de pe coridoare, figurînd o antologie a basmului românesc sînt opera acestor elevi. Ei au devenit foarte atașați de școală. Colectivele claselor s-au sudat. Împrietenindu-se cu elevii buni, părinții acestora îi cheamă acasă, fie ca să-și facă lecțiile împreună cu copiii lor, fie la masă.

Și reacția părinților acestei categorii de elevi a fost curioasă. Unii dintre ei au venit la școală și au făcut scandal, dar văzîndu-și copiii la lucru au rămas impresionați.

Din munca pe care a dus-o școala noastră în această direcție, am constatat că orice copil are coarda lui bună, sensibilă. Dacă reușești să apeși pe ea, poți obține rezultate bune. Dar pentru aceasta e nevoie de multă înțelegere, de mult tact, ca să ți-l apropii și de priceperea de a ști să canalizezi interesele lui într-o activitate atrăgătoare care să poată să-i dea, în același timp, sentimentul utilității lui.

ACȚIUNEA EDUCATIVĂ TREBUIE SĂ ÎNCEAPĂ LA O VÎRSTĂ FOARTE FRAGEDĂ

M. POPESCU: Sînt de acord că rolul formativ al familiei în creșterea copiilor trebuie privit în strînsă conexiune cu influențele exercitate în procesul formării personalității copilului de către ceilalți factori educativi (școala, organizații de copii și de tineret, sistemul de relații sociale, opinia publică etc.). Este clar pentru toți că tînărul nu este totuși un rezultat pasiv al acestor influențe; ferestrele sufletului său sînt larg deschise pentru razele unor factori, primesc parțial influențele altora și se închid ermetic pentru alții.

Capacitatea de selecționare a influențelor acestor factori și, în același timp, capacitatea de prelucrare a conținutului lor crește datorită spri-

EROUL MEU DRAG

Pe tema astfel intitulată, revista noastră a organizat o anchetă în rândul elevilor de la Liceul „Gh. Lazăr” din București. Ne-am oprit asupra elevilor din ultimele clase (a X-a și a XI-a). S-au primit în total 200 de răspunsuri la chestionarul nostru, distribuite în felul următor:

clasa X-a A :	20	răspunsuri
clasa X-a D :	30	„
clasa X-a E :	21	„
clasa XI-a E :	27	„
clasa XI-a F :	32	„
clasa XI-a G :	12	„
clasa XI-a H :	36	„
clasa XI-a I :	22	„
Total: 8 clase :	200	elevi chestionați.

Au răspuns la ancheta revistei noastre 87 băieți și 113 fete.

Și acum iată întrebările:

1. Ce carte (roman, năvelă, poem), inspirată din istoria Partidului Comunist Român v-a plăcut mai mult?
2. Ce film inspirat din trecutul de luptă a Partidului v-a plăcut?
3. Care este cea mai importantă și hotărâtoare caracteristică a comunistului?

În ce privește cartea care a plăcut cel mai mult, pe locul de frunte stă „Șoseaua Nordului” de Eugen Barbu (30 de răspunsuri). Urmează romanele „Străinul” și „Setea” cu 25 răspunsuri și respectiv 26 răspunsuri. Interesant de observat este faptul că lucrări mai vechi, cum sînt „Uzina vie” de Al. Sahia, „Desfășurarea” de Marin Preda, „Cetatea de foc” de M. Davidoglu, ba chiar o poezie cu un caracter popular cum este vestita „Doina Hașului” revin des în răspunsurile elevilor chestionați. Menționate în răspunsurile primite sînt de asemenea poeziile lui Mihai Beniuc (în special „În frunte comunistă”), romanul „N-a fost în zadar” de Al. Șiperco, „Mitreă Cocor” al lui M. Sadoveanu, poemul „Cîntec de leagăn al Donei” de M. Breslașu și romanul „La cea mai înaltă tensiune” de Nagy Istvan. Ușor năsigure sînt cele câteva răspunsuri privitoare la romanul „Zborul Soimului”, atribuit cînd lui M. Mihalache, cînd lui H. Zineă. Au fost semnalate și lucrări dramatice (Oameni care tac de Al. Voitiu, Arcul de triumf de Aurel Baranga, opera „Trandafirii Doftanei” (fără specificarea autorului).

La întrebarea privitoare la film, s-a asezat net în fruntea listei filmul „Lupeni 29” (cu 115 răspunsuri), urmîndu-i, însă la mare distanță, filmele „Procesul alb” (16 răspunsuri), „Duminică la ora 6” (24 răspunsuri), „Furtuna” (8 răspunsuri), „La 4 pași de infinit” (8 răspunsuri), „Străzile au amintiri” (2 răspunsuri), „Valurile Dunării” (13 răspunsuri).

Semnificativ pentru ecoul profund pe care literatura îl are în sufletul tineretului s-a dovedit a fi, la întrebarea „Care este eroul comunist cu care doriți să semănați?”, menționarea unor eroi ce țin de ficțiunea literară. Astfel, în numeroase răspunsuri au fost pomenite numele lui Andrei Sabin din romanul „Străinul”, Ardeleanu și Gh. Teodorescu din romanul „Setea”, Dumitrana din „Șoseaua Nordului”, Mitrea Cocor, Mihai din filmul „La 4 pași de infinit”, Anton Filip din romanul „Bărăgan”, Turlea și Anghel din „Desfășurarea”, ba chiar și Sorce din filmul recent prezentat pe ecranele noastre.

Elevii au optat în majoritatea lor pentru Filimon Sirbu, iar elevele pentru Olga Bancic, Donea Simo, Zoia, ba chiar și pentru... Ecaterina Teodoroiu. În acest din urmă caz nu s-a făcut nici o confuzie privitoare la apartenența politică a cunoștutei noastre eroine din perioada primului război mondial, considerîndu-se însă că eroismul și patriotismul Ecaterinei Teodoroiu corespund în mod desăvîrșit tipologiei omului comunist. S-au înregistrat, ca o curiozitate și astfel de răspunsuri surprinzătoare, nu însă lipsite de rațiune: „Eroul comunist cu care aș dori să mă asemănăm este Filimon Sirbu; cu toate că eu sînt fată, totuși cred că am făcut o alegere bună” (Enoiu Elena, clasa X-a D).

Și eleva Dobrin I. Mariana (în vîrstă de 18 ani) din clasa XI-a E a ales ca prototip un erou tînar, pe Andrei Sabin din romanul „Străinul”. Iată cum justifică această alegere: „tînar elev care cu riscul pierderii anului de școală și a posibilităților de a-și forma un viitor, își manifestă deschis sentimentele patriotice, exprimîndu-și direct opoziția față de guvernul militarist-fascist, întrezărind totodată perspectivele viitorului”.

Semnificativ ni se pare faptul că judecînd tipologia comunistului ca pe o realitate complexă majoritatea absolută a celor 200 de elevi și eleve au pus accentul pe trăsăturile etice și morale: cinstea, patriotismul, abnegația, spiritul de dreptate, devotamentul față de propriul popor, pasiunea în muncă, încrederea neabătută în idealul ales, entuziasmul și optimismul, umanismul, setea de cultură, dragostea pînă la jertfirea de sine față de patrie. Ideea patriotismului revine ca un leit-motiv în fiecare răspuns: „cea mai importantă caracteristică a comunistului este iubirea de patrie și jertfirea pentru patria scumpă”. Eleva Barbu Maria (18 ani), din clasa XI-a H, a răspuns: „Cred că trăsătura cea mai importantă a comunistului este aceea de a-și iubi țara și de a avea încredere în oameni”. Elevul Iliescu Virgil (18 ani), din clasa XI-F, a dat acest răspuns, privitor la caracteristica definitorie a comunistului: „lupta pentru apărarea patriei și pentru ridicarea ei pe cele mai înalte culmi și totodată lupta pentru apărarea păcii în lume”. Elevul Oancea Romulus din clasa XI-a a răspuns lapidar, la aceeași întrebare: „Dragostea față de patrie și popor, devotamentul față de partid”.

Conștiința că tineretul studios de astăzi este chemat mîine să ducă mai departe idealul comunistilor, făurirea societății comuniste este o trăsătură comună tuturor celor 200 de răspunsuri primite la ancheta noastră. Demn de semnalat este faptul că, absolut din toate răspunsurile se degajă ca un factor definitoriu voința fermă de a lega viața și munca proprie de cauza nobilă a întregului popor, construirea societății comuniste. Eleva Enoiu Elena, de care am mai amintit în ancheta noastră, a dat acest răspuns: „După terminarea facultății pe care vreau s-o urmez, vreau să-mi închin întreaga mea muncă în interesul poporului și al scumpei noastre patrii, Republica Socialistă România”.

„...Devenind inginer constructor, voi contribui la îmbunătățirea vieții oamenilor în primul rînd și apoi, bineînțeles, a progresului tehnic” (Barbu Luminița, 17 ani, clasa XI-a F). „Aș vrea să devin cercetător de fizică nucleară. Ce poate fi mai înălțător, decît să descoperi pentru binele oamenilor, energii nebănuite, care să le facă viața tot mai fericită!. Așa nu se poate sluji comunismul? Cred că da!” (I.Z. clasa XI-a F).

„...Visul meu este să devin medic. Și cum orice vis poate să devină realitate astăzi, voi fi un bun medic. Prin munca mea de zi cu zi, modestă și anonimă, ca și a celorlalte sute de mii de medici ai planetei noastre, ai țării noastre, voi lupta neobosit cu moartea pentru a reda societății, muncii revoluționare, luptei pentru un viitor luminos, cit mai multe cadre devotate, sănătoase, ca să fie capabile să răspundă cu întregul lor entuziasm chemărilor partidului” (V. Marius-Marcian, 18 ani, elev în clasa a XI-a F).

Îndreptați cu precădere spre profesii tehnice și științifice de o mare actualitate în zilele noastre (fizică nucleară, matematică, mecanică, arhitectură, construcții, medicină, biologie, agronomie) tinerii prezenți la această anchetă dovedesc încă odată, cu prisosință, atracția tot mai puternică de a munci în acele zone ale activității creatoare, care definesc epoca noastră în gradul cel mai înalt. Conștiința că ei sînt chemați să ridice pe noi culmi progresul patriei, urmînd cu devotament programul partidului, face parte din categoria acelor adevăruri elementare și simple care designează cea mai importantă trăsătură de caracter a tineretului nostru și pe care mica noastră anchetă a relevat-o în toate cele 200 de răspunsuri primite.

străvechi și uitate jocuri de copii

Folclorul constituie pentru copii o admirabilă școală, care îi dezvoltă din punct de vedere fizic și psihic și care le cultivă inteligența, spiritul de observație și sentimentul de solidaritate. Încă din leagăn copilul ia contact cu ritmul și cu fenomenele sonore. Mama sau frații mai mari îl adorm în cîntece, îi „spun” tot felul de versuri rimate și ritmate. Sînt foarte numeroase, mai ales în lumea satelor, versurile care fac istoricul degetelor, al feței etc., avînd un rost distractiv și instructiv. Iată cîteva care îi fac copilului cunoștință cu părțile capului:

*Barbă — bărbărie
Gură — gurărie
Nas — bazanas
Ochi — bazaochi
Sprîncene — coșofene
Frunte — tăvăluc,
Hop de fuțuluc!*

În timp ce se rostesc aceste versuri, fiecare parte a feței copilului este atinsă cu degetul, iar la ultimul vers, copilul e luat ușor de păr, ceea ce-i provoacă risul.

Versurile care fac „istoria degetelor” întipăresc în minte nu numai ritmul, ci și sensul adînc al vieții, al cărei imperativ principal este munca:

*Ăsta face focul,
Ăsta aduce apă,
Ăsta frige carnea,
Ăsta mestecă mămăliga.*

Fiecare vers este însoțit de un gest; mama ia mîna copilului și-i închide degetele pe rînd, începînd cu cel mare. Cînd ajunge la degetul mic, zice apucîndu-l de vîrf:

*— Ăsta: mîiau, mîiau
Dă-mi și mic!
— Tu nemîncat, că n-ai ajutat!*

Sau, iată jocul „Pe-aii fuge iepurașul”. Mama ocolește cu degetul podul palmei copilului, apoi îi ridică treptat cite un deget și zice:

*Ăsta-l văzu (degetul mare, n.n.)
Ăsta-l alergă,
Ăsta-l prinse,
Ăsta-l luă
Ș-ăsta (degetul mic, n.n.) zice:
— Viti, viti, porumbiță,
Dă-mi și mic din codiță!*

Apoi, prinzînd degetul inelar:

*Ba, ba, ba, că n-ai minca!
Că n-ai păscut oile
Pe valea cu florile...*

Copilul anticipează unele jocuri cu versuri, numite numărători (sau formule de eliminare). Scopul acestora este de a alege pe cei care trebuie să îndeplinească un rol anumit: să alerge după ceilalți („leașa”), să conducă jocul, să găsească ceva („la paiul”) etc. În aceste „numărători” se află un mare număr de cuvinte create de copii (necunoscute în vorbirea obișnuită) sau păstrate din rîndul celor ieșite din uz, ori împrumutate, avînd un farmec deosebit. Iată cîteva:

*En| ten| tine|
Sa o| raca| bina|
Sa o| raca| tica| ta|
Elem| belem| buș|*

Aceste versuri sînt scandate în 13 grupe, fiecare corespunzînd unei pătrimi.

Cînd se satură de joc, copiii zic versurile:

*— Cioc, moară!
Io o dreg
— Tugulița cu unt unde e?
— În pod.
— Podul unde e?
— L-a ars focul.
— Focul unde e?
— L-a stîns ploaia.
— Ploaia une e?
— Au băul-o boii.
— Boii unde sînt?
— I-a mîncat lupii.
— Lupii unde sînt?
— I-a mpușcat pușca.
— Pușca unde e?
— A ros-o rugina.
— Rugina unde e?
— Au mîncat-o șoarecii.
— Șoarecii unde-s?
— I-a mîncat pisica.
— Pisica unde e?
— Pe valea cu soț.
Agîp!*

După ultimul cuvînt, copiii păstrează liniște, pînă cînd unul din ei sparge tăcerea și reîncep jocurile.

Unul dintre cele mai vechi jocuri folclorice pentru copii este „de-a zidul”. Copiii se așează în șir ținîndu-se de mîni. La fiecare extremitate a șirului stă cite un conducător. Conducătorii, aleși cu o „numărătoare”, își adresează versurile următoare:

*— Halea — Malca,
Încotro ți-e calca?
— Dechideți porțile.
— Ale cui porți?
— Ale lui Cotarami-Voda.
— Ce dai vamă?
— Un cățel
și-un purcel
Și pe X d-un piciorul.*

Este strigat numele copilului de lingă unul din conducători și atunci întregul șir trece pe sub mîna acestuia; astfel copilul rămîne cu spatele spre interiorul cercului și cu mîinile încrucișate. Dialogul și trecerea pe sub mîna numelui se repetă pînă cînd toți copiii au ajuns cu spatele spre interiorul cercului. Atunci unul din conducători încearcă „zidul”, aplecîndu-se peste mîinile copiilor care i se par mai puțin rezistenți. Dacă se rupe „zidul”, copiii aleargă după conducător, strigîndu-i că n-a fost meșter bun.

Un joc asemănător, făcut numai de fete, vara, este „pînza-ncurcată”. După ce se aleg, prin numărătoare, două fete — „mama” și „fata” — copiii formează un lanț, ținîndu-se de mîini. „Fata” se așează la unul din capetele lanțului și trece pe rînd cu tot șirul pe sub mîinile fiecărui copil, pînă cînd se ajunge ca toate fetele să stea cu spatele spre interiorul cercului. Vine „mama” și cere „fetei” să descurce pînza. Aceasta cîntă (pe o terță mică):

*Descurcă-te, pînză,
Că mă bate mama.*

Atunci „se descurcă pînza”, adică fetele își desfac mîinile și fug. Mama aleargă după ele și primul copil prins devine „fata”, iar „vechea „fata” ia locul „mamei”. Multe jocuri sîrșesc cu o competiție, copiii cei mai puternici sau mai isteți cîștigînd primul loc.

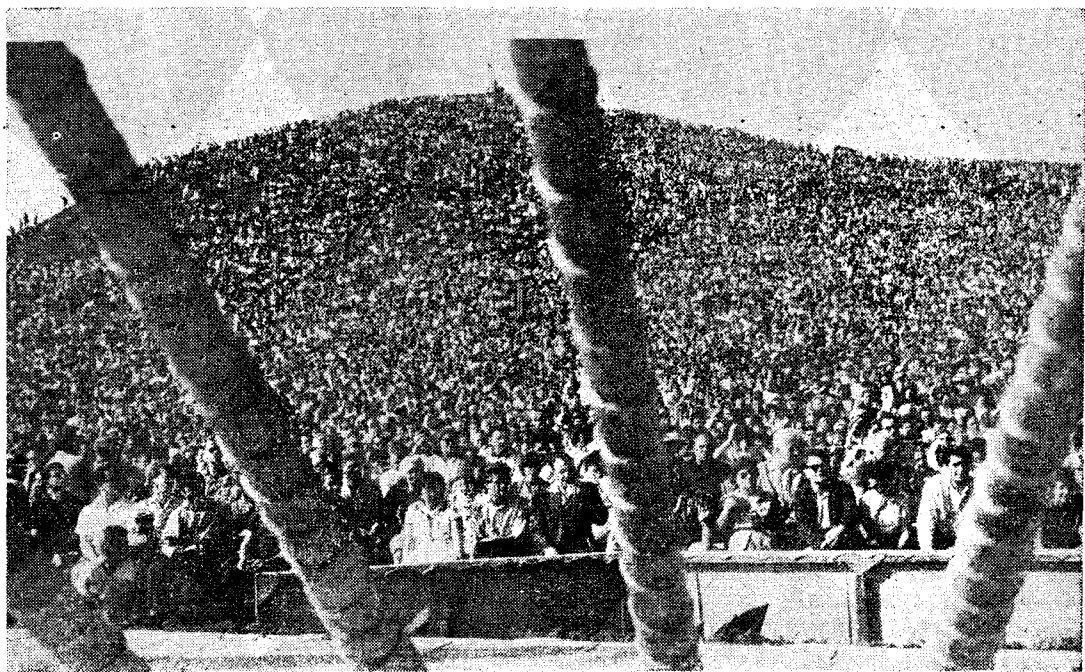
Din cele cîteva jocuri descrise mai sus rezultă varietatea și bogăția folclorului creat, de-a lungul secolelor, în procesul practicii colective, de copiii noștri.

Cunoașterea și valorificarea experienței artistice a poporului, însușirea particularităților ritmice, de intonație și structurale ale creației folclorice, contribuie cu eficiență la o mai profundă înțelegere a capacității creatoare a celor mici, la educația copiilor.

EMILIA COMIȘEL

PE MUNTELE GĂINA

Foto I. MICLEA

Într-o casă cu 140 de copii

● Adresa casei:
strada Radu Vodă,
București ● Și
orfanii au părinți
● O zi din viața
acestei mari fa-
milii ● Scrisorile
foștilor copii

Mă uit la chipurile catifelate și rumene ca petala trandafirului. Unde sînt lacrimile care s-au rostogolit în boabe mari pe obraji, stîrnite de dureri cît nu putea cuprinde un suflet de copil? Acum un an, fetița care se apleacă peste florile din stradă a fost adusă la Casa de copii cu inima zdrobită: o împrejurare tragică a făcut să rămînă într-un interval scurt, și fără mamă și fără tată. Cele două surori, care privesc căsuțele pentru păsărele, au amîndoi părinții țintuiți în pat de o boală grea. Eleva cu aer de păpușă doctă, care stă pe o bancă, mai la o parte, aproape nu-și amintește mama. Aceasta a părăsit-o pe cînd copilul avea trei ani, pentru un bărbat care o voia singură, fără copil. Fetița care întoarce pe toate fețele o jucărie ingenioasă de hirtie a plecat dintr-o familie certată cu morala, în care copilul era adeseori bătut, insultat, umilit. Iar aceasta, care s-a confundat în lectura lui Andersen, a asistat cu ani în urmă — Doamne, Dumnezeu! — la drama uciderii propriiei sale mame! Săptămîni în șir a plîns îngrozită și s-a zbuguiat. Părea că nu vede și nu aude nimic. „De ce? De ce?” — izbucnea nu o dată în dormitor sau în sala de meditații, prăvălindu-și capul între palmele mici, să se închidă în marea ei durere.

Dar cite asemenea lacrimi nu au venit să ude pernele Casei de copii, și să îndureze inimile celorlalți membri ai familiei din strada Radu Vodă?

În momentele acelea grele însă — desigur cele mai grele din viața noilor venite ale Casei de copii — miini la fel de blînde și de bune ca ale mamei, se întindeau sfioase spre dîsele. Să le șteargă lacrimile, să le răcorească fruntea. Să le arate lumina din jur...

Și așa, încet-încet, ochii stîniși în potopul durerii au început a desluși chipuri noi, o ambianță caldă, de familie. Și ochii s-au aprins de mirare: un adevărat cămin părintesc în care — iată — se face totul ca fetele să se simtă bine, să crească sănătoase, să-și însușească adînc învîțătura și bunele maniere.

Miinile mamei

— Noi, fetele — ne spune Ileana Popa, de opt ani membră a acestei familii — simțim pretutîndeni în jur, miinile care așează cu grijă totul, așa ca fiecare obiect să stea la locul lui. Întocmai ca acasă. Și, cu toate că nu ne-am spus-o niciodată, noi simțim că acestea sînt miinile mamei, căci numai ea ar putea rîndui cu atîta mîgălă cele ce stau în folosința copiilor ei.

Așa și este. În clădirea Casei de copii nr. 6 din București, situată pe locul care altă dată găzduia un sărăcăcios cămin de copii — curățenia, bunul gust și îndestularea (în fiecare an se cheltuiesc sute de mii de lei pentru înzestrarea casei),

întreținerea și educarea copiilor se prezintă tuturor încă de la intrare.

Coridoare lungi, făcînd din covoare moi cărări printr-o adevărată grădină de palmieri, mușcate și ficuși, conduc la dormitoare, în sălile de meditație, la sufragerie sau la club. Locuri de muncă, de odihnă și de recreare, în care miinile mamei au pus toate cele necesare unui trai civilizată și confortabil, unei activități spornice. Cusăturile și țesăturile pe motive populare, farfuriile și ulcelele românești, ornamentale, tablourile originale și reproducerea — multe din ele executate de fetele sub îndrumarea educatoarelor — corbese despre grija de a obișnui privirile copiilor cu frumosul.

— Știu ce vreți să spuneți — mi-o ia înainte tovarășa Maria Minea, directoarea Casei, surprinzîndu-mă cu ochii pe o păpușă blondă dormind între macii unei cuverturi de pat. Păpuși într-un internat?... Da păpuși. O plăcere a copilăriei.

În colțuri mai retrase sînt așezate fotolii învelite în cretoane colorate, măsute acoperite cu dantele fine, lămpi cu abajururi discrete, și în dormitoare oglinzi cum este și firesc într-o casă cu multe fete.

Cum se învață caligrafia vieții

Deschidem o ușă. Și, ca și cum am fi întors fila unui album cu poze, în cadrul ei răsar vederii crîmpeie obișnuite în viața colectivului Casei. La mesele de lucru, capete aplecate peste cărți și caiete. Pe tablă, calcule. Hărți, scheme, mule și alte materiale sînt gata să se dea ajutor fetelor în pregătirea lecțiilor din ultimele zile de școală.

— Tovarășa educatoare, nu pot să-mi fac compunerea! Nu mă pricep...

Tovarășa Ileana Nicolae, care se îngrijește de clasa a VIII-a, cercetează ceea ce a scris eleva, îi dă în șoaptă îndrumările necesare. Dar educatoarea știe că arta compunerii nu se poate deprinde atît de simplu. Și, cum toate fetele au încă nevoie de ajutor în această privință, își propune să meargă cu ele mai des în mijlocul naturii, să folosească prilejurile oferite de excursiile organizate adeseori de colectivul clasei, șederea în taberele de la munte și de la mare, pentru a le învăța să observe frumosul, să-l guste, pentru a le îmbogăți imaginația și putința de a se exprima plastic.

— Pornind de la niște frunze purpurii de iederă — își amintește Cecilia Opreșan — pe care tovarășa educatoare ne-a dus într-o toamnă să le admirăm, am învățat să vedem frumosul din natură și ne-am pomenit într-o bună zi cu condeiele alunecînd mai bine pe hirtia albă!

Altă ușă deschisă, altă filă din viața familiei. Aici, la club, o grupă din cele 80 de instrumentiste ale Casei de copii repetă, sub conducerea profesorului Constantin Talașman, bucățile cu care se vor prezenta la un viitor concurs. Dintr-un colț, sumedenie de distincții, obținute în fel de fel de întreceri, îndeamnă parcă miinile să alerge mai atent pe clapele pianului și ale acordeanelor, pe corzile vioilor, mandolinelor, ghitarelor.

Trec apoi prin fața noastră fetele caligrafiind cu acul pe pînza albă volute și zig-zaguri, flori și obiecte din arta populară, croind cu traforajul, în fibra dură de lemn, dantele spumoase, modelînd din carton presat păpuși nostime, ori din pînză special preparată flori de cais, petunii și trandafiri.

— Uneori — ne spune tovarășa Margareta Tănăsescu, profesoară maestră a cercului de miini îndeminatice — fetele noastre pot fi văzute reparîndu-și îmbrăcămintea, cosindu-și un nasture, un tiv descusut, un ciorap rupt; alteori, dereticînd prin dormitoare, dînd ajutor la bucătărie, la servitul mesei. Ele sînt doar viitoare gospodine, și bine le-ar sta să pornească în viață fără astfel de deprinderi?

„Fetele noastre“

Sună telefonul.

— Niculina, tu ești? Mi-au spus fetele că m-ai mai căutat. Cum merge slujba? Cînd mai vii pe acasă?

— Niculina — se întoarce tovarășa directoare, punînd receptorul în furcă — este una din fetele noastre. Ea a devenit jurist. Altele sînt învățătoare, profesoare, muncitoare calificate. Noi am căutat să le îndreptăm spre meserii patrioate cu înclinațiile lor. Nu ne-a fost greu, deoarece ca orice mame ne cunoaștem bine copiii.

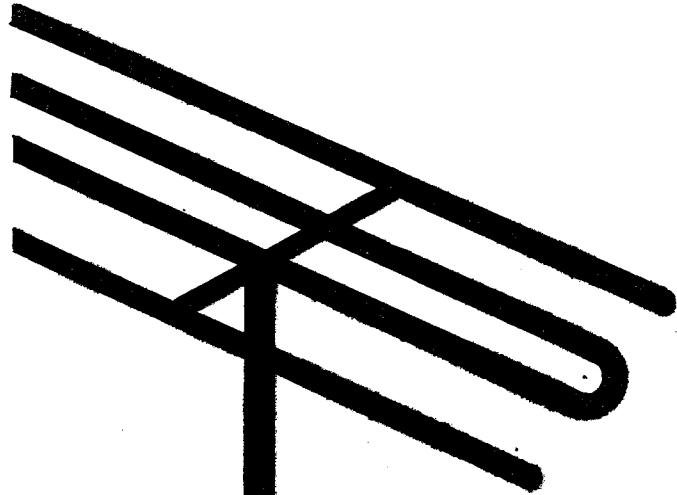
Absolvențele școlilor profesionale și ale facultăților, după ce se încadrează în cîmpul muncii, nu mai locuiesc la Casa de copii. (Noi avem însă grijă să primească locuință și să le dăm o zestre, ca să poată face primii pași în arta gospodăriei). Dar asta nu înseamnă că ne-au părăsit și cu sufletul. Adeseori vin pe „acasă”, ne dau telefoane, ne scriu, interesîndu-se de „surorile” lor mai mici, de profesoare și educatoare, cerîndu-ne sfaturi, făcîndu-ne confidențe.

Am în față un teanc din scrisorile sosite pe adresa casei cu mulți copii de pe strada Radu Vodă. „Credeti că acesta este omul lingă care aș putea fi fericită?” întreabă una din „fetele noastre” aflată acum la Pitești. „Cum să-mi apropii elevul despre care v-am vorbit și care-mi turbură mereu orele?” dorește să afle o alta, acum învățătoare în raionul Oltenița. „Cum să-mi aranjez locuința?” „Mă căsătoresc, vă invit la nunta mea” — spun nu o dată scrisorile.

Dar, din orice parte ar veni, ele aduc cuvinte calde de mulțumire și recunoștință pentru educația și îngrijirea primită, odată cu sentimentul că la noi nu există „copii fără părinți“.

STELA PREDESCU

Reportaj Reportaj Reportaj

TINERETUL

ȘI MICUL ECRAN

anchetă
de
N. Crișan

● Copilul și televiziunea. ● Micul ecran, factor educativ. ● Părinți, îi lăsați pe copii să vadă „toate” emisiunile?

● Necesitatea unei emisiuni „pentru părinți”. ● Ce vă place mai mult din programele televiziunii? ● Profesori, părinți și copii la prima noastră anchetă despre micul ecran.

Dintre mijloacele culturii de masă, cel mai modern este televiziunea. Ea beneficiază de avantajele îmbinate ale radioului și cinematografului: cuvântul și imaginea. Adăugând și comoditatea pe care ți-o oferă „micul ecran”, îți poți explica rapidă lui răspândire și popularitate. Azi pe glob există aproape 200 de milioane de televizoare și multe sute de milioane de spectatori. Se cheltuiesc sume uriașe cu instalațiile tehnice de emisie și relee, cu aparatele de recepție (televizioarele), ca și cu vastul aparat necesar programelor: actori, filme, studiouri, care de reportaj. Dacă ne gândim că astăzi și spațiul cosmic a devenit, prin sateliți, rețeaua de comunicație internațională, vom conde că televiziunii i se poate da atributul de „mass-media” universal: privat, ascultat și îndrăgit de oamenii de toate vîrstele, firește și de tineri, pe toate meridianele pămîntului.

Am pus unui grup de 20 de părinți (muncitori, funcționari, artiști și literați), unor cadre didactice și unui număr de 226 elevi din Capitală, următoarele trei întrebări:

1) Limitați copiii dumneavoastră timpul de vizionare a programelor de televiziune? (Întrebarea am pus-o — evident — numai părinților)

2) Considerați bune programele de televiziune pentru copii și tineret?

3) Considerați televiziunea un ajutor în educația copiilor, sau dimpotrivă?

Ce spun părinții?

19 părinți răspund: „Nu limităm copiilor timpul de vizionare. Nu se poate”. Unul singur, un sculptor, îl limitează: „în fiecare săptămînă studiez cu fiica mea (are 14 ani) programul T. V. Alegem din el emisiunile ce ne interesează. Printre ele se află și cele pentru copii și tineret, dar acestea nu constituie majoritatea. Apoi, în funcție de aceste emisiuni, fiica mea își aranjează lecțiile și timpul liber”.

Explicații la răspunsul din prima categorie ne-au dat familia M.I. (ambii părinți muncitori, tatăl la „Grivița Roșie”, mama la „Adesgo”, au șase copii, între 11 și 19 ani, locuiesc în bloc) și tovarășa C.I. (funcționară, un singur copil):
1. „Nu putem îndepărta copiii de la televizor, deși avem trei camere. Se iscă corbe, ceartă și ne lăsăm păgubași. Se mai întâmplă ca și eu și soția să lucrăm în tura a doua sau, obosiți fiind, ne culcăm și atunci rămîn stăpîni pe casă și pe televizor.”
2. „De cînd a crescut Radu (are 11 ani), televizorul a ajuns pricină de ceartă între mine și soțul meu. Programele sînt interesante, Radu vrea să le vadă, soțul meu se opune, eu intervin și...”

La a doua întrebare, toți cei 20 de părinți sînt de acord: „programele sînt bune”.

A treia întrebare însumează cele mai contradictorii răspunsuri, ținînd cont de cele două anterioare: patru părinți consideră T. V. un ajutor („stimulează la studiu” — în special la matematică, fizică și la lecturile literare, iar 16 — dimpotrivă: „e o pacoste pe capul nostru”, „ne dă programul zilei peste cap”, „ne forțează să stăm acasă”, „primind, vizual, programele de-a gata, copiii sînt dezovațați să gîndească, în plus se culcă tîrziu, iar dimineața dorm la cursuri”. Acesta este răspunsul unei mame care este și profesoară).

Ce spun profesorii?

Din 14 cadre didactice chestionate, nu urmăresc programele de T.V. (în special cele destinate elevilor) decît 6, lipsa de televizor (trei) și mai ales de timp (cinci) fiind cauzele declarate. Spicium din răspunsurile lor:

Alecu Viorel, directorul liceului Emil Racoviță: „Programele de televiziune sînt în general bune. Menționez specială pentru teatru și film. Dau piese de valoare, cu vădit rol educativ. Emisiunile literare ca acelea ale lui V. Răpeanu, deși rare, dramatizările, emisiunile de știință: chimie, matematici, fizică ar putea completa programele de învățămînt. Copiii urmăresc și programele pentru adulți: „tele-enciclopedia”, „Sfîntul” etc. S-ar putea deci, ca aceste emisiuni să fie transmise la ore mai potrivite, pentru a evita oboseala de a doua zi. Copiii sînt înclinați spre imitație; nu consider în acest sens prea educative programele de muzică ușoară, cum ar fi cele „Beales”: chiar dacă intenția este de a critica aceste manifestări. Nu consider „Sfîntul” un film de calitate. Deși, în toate seriile acestui film binele înfrînge răul, ca în basmele noastre populare, „Sfîntul” îndreaptă interesul copiilor spre bătaie, pumni, împuscături etc. Ar trebui îndrumate emisiunile de aventuri spre latura fantastic-științifică („Omul invizibil” e un palid început). Avînd în vedere că greutățile noastre în școală țin de latura educativă, nu informațional-culturală, s-ar putea discuta la Ministerul Învățămîntului, firește și la Televiziune, o serie de probleme care ne-ar ajuta în muncă. Emisiunile de știință, spre pildă, să fie legate de etapa case se predă în clasă. Educația morală ar trebui atacată pieptiș. Infractorii minori, generozitatea, altruismul, amorul adolescentin — iată doar cîteva teme care ar merita osteneala unei eficiente dezbateri pe micul ecran”.

Profesoara C.E.: „Propun o emisiune (dicuții dezbateri, exemplificări) cu părinții și profesorii. Teme? De ce nu dau unii elevi părinților, la semnat, carnetele de note? Au note proaste. De ce? Ce înțelegem prin dragoste de părinte: răsfăț sau grijă pentru viitorul copiilor? Emisiunile moral-educative sînt și așa puține și păcătuiesc prin nefiresc. Nefirescul nu convinge”...

Profesorul M.I. (de chimie și fizică): „Prea mult sport la televizor. Un elev își pierde toată duminica (dimineața — emisiunea pentru copii și tineretul scolar, după masa — fotbal și variații) și luna e obosit”...

Profesorul J. Al. (de istorie): „Educația moral-patriotică la televiziune ar merita să se bucure de o mai mare atenție. Eventual să se organizeze cicluri din istoria patriei. De dorit ar fi organizarea unor emisiuni pe un canal dedicat și afectat în întregime copiilor și tineretului, fiindcă la aceste programe mixte copiii hotărîsc, din păcate, pe care să le vizioneze, nu părinții. S-ar putea organiza în școli vizionarea acestor programe speciale de televiziune.”

Profesorul D.M.: „Emisiunile pentru copii, cîte sînt, sînt foarte bune. Cel puțin emisiunile „Cercurilor de la Palatul Pionierilor” sînt urmărite cu pasiune, ca și cele de știință: chimie, fizică, matematică. În ce privește emisiunile de aventuri, aș dori ca aspectul etic să fie ceva mai evidențiat. În orice caz, cu puțină grijă pentru educația morală a copiilor, s-ar putea obține mult mai mult. Programele de duminică dimineața s-ar putea îmbogăți.”

Ce spun cei cărora le sînt dedicate emisiunile?

Iată acum răspunsurile elevilor de la liceul Emil Racoviță la ancheta revistei noastre. Au răspuns 226 de elevi din clasele VII - X inclusiv. 82% urmăresc regulat programele televiziunii, 16% le urmăresc, neavînd televizor. Sporadic și abia cca 2% (11 elevi din 226) nu le vizionează deloc. În privința orelor de emisiune (întrebarea a fost formulată astfel: „Găsiți potrivite orele de emisiune pentru copii și tineret?”) 72% le consideră, în general, bune. „Ar trebui programate mai devreme”: cca 20%. „Ar trebui să fie programate mai tîrziu”: cca 80% (e de subliniat că aceștia sînt elevii care învață după amiază). Aici e de amintit faptul că absolut toți cei chestionați menționează numărul insuficient al acestor ore de emisiune: „Considerînd emisiunile pentru tineret numai acelea care au specificația „pentru tineretul școlar” orele sînt potrivite, dar sînt rare și insuficiente”, răspunde elevul A.B., (de 15 ani) sau: „Ceea ce nu-mi place, este timpul scurt afectat emisiunilor pentru tineret”: elevul N.S., (de 14 ani).

Programele cu caracter informațional, care cuprind filme sau emisiuni de strictă informație: Teleglob, Teleenciclopedie, Teleconica economică, Trei tablouri pe săptămînă, Cabinet medical TV etc. sînt urmărite cu plăcere de cca 85%. Din restul de 12%, cărora nu le plac aceste emisiuni, notăm astfel de răspunsuri: „Aceste emisiuni sînt în general statice”; „Mă plictisesc prin monotonia lor”; „Nu-mi plac emisiunile care adună trei-patru tovarăși în studio, fumează și discută”. „Teleconica economică”, „Săptămîna”, sînt emisiunile cel mai des enumerate în acest context.

Toate celelalte programe, care înglobează teatrul, filmul artistic, spectacolele de operă, operetă și teatru, concertele și cîntările, se bucură de adevîrta unanimitate a celor chestionați, toți urmărind una sau alta din aceste emisiuni, ca și sectorul emisiunilor de acțiune, asupra căruia vom insista.

Filmul și aventura

Ciclurile „Robin Hood”, „Sfîntul”, „Wilhelm Tell”, „Omul invizibil” și, în general, filmele de acțiune, polițiste au întrunit 225 de răspunsuri afirmative, unul singur, al unei fete de 15 ani, fiind negativ. („Știu că „The Saint” va triumfa totdeauna și nu-mi place”). În rest, spicuiem din răspunsuri: „Aș dori să văd cît mai multe filme de aventuri” (P.T., 17 ani); „Cui nu-i plac filmele ca „Omul invizibil”, „Sfîntul”? (B.R., 16 ani) „Imi plac, cred că oricărui băiat îi plac filmele de aventuri” (V.T. 17 ani); „Te îndeamnă să acționezi, să lupți pentru cauza binelui” (A.R. 15 ani).

Avîntul și setea de acțiune sînt proprii adolescenței, pentru că ele înarmează tineretul în munca și lupta pentru învingerea greutăților, pentru urmărirea perseverență a unui țel. În sfîrșit, lupta bărbătească — sub forma ei fizică sau subtilă, intelectuală — sînt exemple căutate cu pasiune de tineri. Adăugați factorul cultural, al cunoașterii de locuri, țări, sau stări sufletești multiple și deosebite și veți avea explicația popularității filmelor în general. 80% din cei chestionați au răspuns că doresc să vadă pe micul ecran mai multe filme, filme de acțiune în special.

Pot în acest context, 60% dintre cei chestionați își exprimă satisfacția pentru emisiunile: „Cîreșarii” și „Val-Virtej”. Dacă pentru „Cîreșarii” se formulează rezerve în ce privește interpretarea, pentru „Val-Virtej” se exprimă

regretul că „Val-Virtej” a uitat de noi; sau Televiziunea ne-a uitat? (I.B., 15 ani), „Ce se întîmplă cu Val-Virtej, emisiunea mea preferată?” (E.G., 14 ani), „De ce nu se transmite mai des emisiunea Val-Virtej?” (N.L. 14 ani).

Despre unele emisiuni cultural-distractive

De largă popularitate se bucură emisiunea „studioul A” (184 răspunsuri pentru, nici unul contra și unele propuneri — din partea fetelor: „să ni se arate și moda, mai des” (16 ani); „Ce ați zice de un concurs de frumusețe în cadrul splendidului magazin al „studioului A”?” (16 ani) — apoi emisiunile sportive („aș dori să fie cît mai dese” (16 ani), „de ce se transmite numai fotbal, de obicei?” (17 ani), „să se transmită cît mai multe competiții de peste hotare” prin „Intervizion”, cu multe mențiuni ca aria lor să fie extinsă „la cît mai multe țări, „cît mai multe ca acelea de la Luxemburg și San Remo”. De masive aprecieri pozitive se bucură și emisiunile „Dialog la distanță”, „Debuturi”, „Noi talente”. În acest sens se exprimă dorința unor concursuri literare între școli „ceva în genul: cine știe, cîștigă”. Emisiunile cu accent pe latura cultural-educativă sînt deasemenea apreciate: „Din viața animalelor”, „Memoria caselor”, „Colecții și colecționari”, „Mica antologie TV”.

Pe locul întii: Clubul tineretii

„Clubul tineretii” deține locul întii, cu 226 răspunsuri elogioase. Se formulează totuși și unele critici („de ce s-a renunțat la lecția de dans”), dar se simte din răspunsuri că această emisiune e a lor, a tinerilor. Cele mai slabe emisiuni li se par a fi, celor chestionați, emisiunile pentru preșcolari și copii, în genul teatrului cu păpuși și animale. „În aceste emisiuni, actorii prea vor să pară copii și sînt artificiali” (14 ani); „Cu noi trebuie să vorbești serios și de la egal la egal, altfel nu te credem” (14 ani) și, în sfîrșit, ajungem la miezul problemei: emisiunile școlare. Toți cei chestionați le apreciază și regretă că „sînt rare și puține”. Emisiunile de știință și tehnică, indiferent de forma lor, sînt cele mai populare, (221 elevi le urmăresc cu interes). Dintre acestea, matematica și fizica dețin primul loc (169), urmate de literatură și artă (86). Însă dincolo de cifre, răspunsurile conțin dorința arzătoare a tineretului nostru ca atenția acordată de televiziune emisiunilor școlare să fie mai mare decît este ea în prezent. „Aș dori să transmiteți cît mai multe emisiuni educative, privitoare la viața noastră, felul în care să ne orientăm mai departe, spre viitor și, dacă se poate, să și satirizați pe unii care pierd vremea degeaba, poate că în felul acesta se vor îndrepta și cei rămași în urmă” (Aurica B., 14 ani); „Alături de emisiuni în sprijinul fixării cunoștințelor, să existe cursuri de limbă străină, de muzică, desen, literatură universală (S.N. — 16 ani); „Să se introducă, duminică, o oră pentru tineret și, mai tîrziu, emisiunea să devină cotidiană. La aceste emisiuni speciale să se abordeze probleme ale tineretului de azi” (N.A. 14 ani); „La aceste emisiuni să ni se lărgească cunoștințele despre lumea plantelor, a animalelor, precum și din viața popoarelor” (V.D. 12 ani) „Să se prezinte ore speciale pentru noi cu emisiuni de știință, să aflăm cîte ceva din activitatea arhitecților. Aceasta imi va folosi și pentru alegerea profesiei” (S.L. 16 ani); „Doresc o emisiune despre viața aviatorilor. Aș vrea să devin pilot” (C.D. 16 ani); „Aș dori pe micul ecran o emisiune pentru noi, elevii, în care să se arate pregătirea sistematică a lecțiilor. Iar eu, pentru că sînt fată, aș dori să se facă o a doua emisiune „rețeta micii

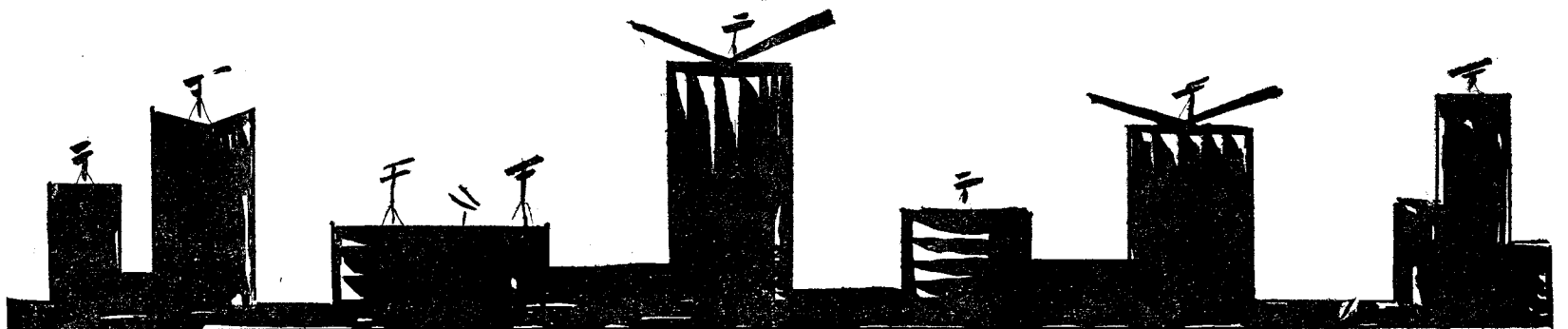
gospodine”, din care să învățăm cum să ne ajutăm mamele și cum să ne prețuim, cu mai mult folos timpul liber” (Monica A., clasa VII); „Doresc emisiuni literare legate de viața noastră de elevi, care să ne ajute și să ne ușureze învățatul la limba română” (V.R. 17 ani); „Emisiunile ce ne sînt destinate să fie atractive; să ne completăm studiul limbilor străine. Să aflăm mai mult despre viața studenților; și noi vom fi studenți” (S.M. 17 ani); „Doresc emisiuni speciale pentru noi, expuneri cu exemplificări din istoria culturii și a civilizației, a descoperirilor geografice, istoria artelor și a literaturii” (I.B. 16 ani); „Propun popularizarea celor mai merituoși elevi și a celor mai bune colective, prin întreceri între clase, școli, fie pe plan local, fie pe toată țara” (V.S. 17 ani); „Emisiuni privitoare la viața noastră, felul în care să ne orientăm mai departe, cum să ne pregătim pentru examene” (R.L. 15 ani); „Emisiuni pentru noi, în care să urmărim viața și faptele oamenilor de seamă din istoria lumii, exploratori polari, descoperitori și inventatori” (A.N. 16 ani); „Emisiuni pentru noi, cum ar fi „Studioul A”, să fie transmise și dimineața. Să vedem literatură bună, dramatizată, știință interesantă, cum ajută algebra la construcția de rachete, apoi aspecte din viața noastră, atît a celor din țară, cît și a elevilor de peste hotare” (V.R. 16 ani); „Să se transmită pe un canal separat, numai pentru noi, cursuri de limbă străină, după metode noi, electronice (sic!), pe care să ni le copiem pe bandă de magnetofon; de asemenea, să fim inițiați printr-o rubrică „ce să fim”?, cum să ne pregătim pentru diverse meserii” (O.C. 17 ani).

În loc de concluzii

Cu ajutorul micului ecran vedem spectacole și competiții la Paris, Bruxelles sau Moscova, cu ușurința cu care am face o vizită la vecini. Luăm contact cu universalitatea muncii și culturii omenesci. Savanți și artiști de cea mai înaltă calificare se străduiesc să ne pună la curent cu cele mai noi cuceriri tehnice, medicale, științifice și literare. Artiști, sau sportivi celebri se produc în fața noastră. Minunile naturii, ca și ale creației talenului omenesc se perindă sub ochii noștri. Cosmosul sau adîncul mărilor și oceanelor, ca și tainele pămîntului sînt explorate pentru noi de către camerele de luat vederi. Dintre mijloacele culturii de masă, televizorul este cel mai spectaculos și caracteristic epocii noastre. El poate ajuta sau dăuna formării spiritului omenesc în funcție de programele emisiunilor, în funcție de înalțul lor mesaj etic, educativ. Nu-i de mirare că în occident s-a creat un termen pejorativ — „cultură de televizor” — care vrea să determine o cultură de suprafață, cu o aproximativă coajă informațională, luată de-a gata și a cărei țară ar fi dezobșnuirea minții de a judeca. Poate că cei ce folosesc acolo termenul — în funcție de programele vizionate — să aibă dreptate.

Dar pentru a judeca și cîntări aportul televiziunii din patria noastră ca factor educativ de-o excepțională importanță, nu găsim o mărturie mai bună, chiar dacă această mărturie are caracterul unui simplu sondaj, decît răspunsurile primite la ancheta noastră.

Pusă în slujba poporului, televiziunea română are drept sarcină folosirea la maximum a mijloacelor de care dispune pentru a forma oameni vrednici, constructori ai socialismului, un tineret pasionat și insetat de cultură. Cu o experiență abia de un deceniu, cu mijloace tehnice din ce în ce mai dezvoltate, lucrătorii televiziunii noastre au reușit să facă față acestei nobile sarcini: o parte a rezultatelor sau lipsurilor muncii lor ne-am străduit să le arătăm în prezenta anchetă.

CE

SĂ

FIU?

ANCHETĂ DESPRE ORIENTAREA PROFESIONALĂ A ELEVILOR

336 DE ELEVI RĂSPUND LA 4 ÎNTREBĂRI

O judicioasă orientare a absolvenților școlilor noastre este condiționată de preferințele și aptitudinile individuale și, în același timp, de necesitățile statului nostru. „Omul potrivit la locul potrivit“ nu este numai o formulă care sintetizează, pe baza unei experiențe îndelungate, o opțiune personală a viitorului cetățean, menită să asigure posibilitatea afirmării la locul de muncă, cu maximă eficiență a propriei sale personalități, ci și o necesitate practică imediată. Tocmai de aceea, școala și familia trebuie să-și coreleze acțiunile în vederea îndrumării tinerilor spre viitoarele profesii, ținând seama de aptitudinile lor și de imperativele dezvoltării economiei și culturii naționale. Dar orientarea profesională rămâne, în primul rând, problema adolescentului însuși, hotărâtoare, pentru destinul lui.

Intrucât nu e lipsit de interes să aflăm părerea elevilor înșiși în această problemă, am întreprins o anchetă-sondaj în clasele VII, VIII, X și XI de la Liceul nr. 27 din Capitală, unde a existat o preocupare activă a colectivului didactic în vederea orientării profesionale. Ancheta noastră a cuprins cu totul 336 de elevi (154 din clasa a XI-a, 91 din clasa a VIII-a, 61 din a X-a și 30 din clasa VII-a).

1. Spre care profesie vă orientați?
2. De ce?
3. Cine sau ce a determinat alegerea profesiei?
4. Care este idealul vostru de viață?

Preferințele celor anchetați indică peste treizeci de profesii, dezvăluind o diversitate de interese și preocupări. Două dintre ele — cea de profesor și cea de inginer — înfrunesc opțiunea a 40% dintre elevi.

Interessant ni se pare faptul că, din 215 subiecți din clasele a X-a și a XI-a, doar 6 doresc să ajungă tehnicieni, ceilalți orientându-se către institute de învățământ superior, cu toate că unii dintre ei nu au pregătirea necesară pentru a face față unui concurs de admitere.

Din răspunsurile primite rezultă că ponderea cea mai mare în orientarea profesională a avut-o familia: 61,5% dintre elevii claselor

a VII-a și a VIII-a și 34% dintre cei din clasele a X-a și XI-a au optat pentru o anumită meserie sub influența părinților.

Cifrele de mai sus relevă rolul deosebit al familiei în orientarea profesională a copiilor. Important este însă ca părinții să aibă în vedere inclinațiile și aptitudinile lor reale. De aici, necesitatea imperioasă a înarmării părinților cu cunoștințe psihopedagogice, absolut indispensabile cunoașterii personalității copilului.

Al doilea factor determinant în orientarea elevilor îl constituie profesorul. 36% dintre opțiuni au fost determinate de calitatea unor lecții. Modul pasionant și atractiv în care unii profesori au știut să-i conducă pe tinerii însetați de cunoaștere pe căile, uneori aride, ale diferitelor științe i-a ajutat să descopere frumusețea unor discipline. Tot profesorul, de astă dată dirigintele, cunoscându-i sub raport psihopedagogic, a avut posibilitatea să-i încurajeze în unele opțiuni, sau să-i dezaprobe în cazul celor pripite.

Un rol deosebit l-au avut și vizitele în întreprinderi, datorită cărora elevii au putut cunoaște nemijlocit specificul unor ramuri industriale. Din păcate, aceste vizite sînt de cele mai multe ori limitate la o singură unitate industrială, excluzându-se astfel posibilitatea alegerii prin comparație.

Un alt factor determinant (227 de opțiuni) a fost factorul psihic. Alegerea profesiei a fost hotărâtă de frumusețea muncii respective și de conștiința utilității ei sociale. Numai 8 elevi (2,3%) se orientează după criterii strict materiale, urmărind să dobîndească o meserie care să le asigure o viață comodă, lipsită de griji. Credem că la vîrsta marilor elanuri, a marilor pasiuni, prezența unei asemenea concepții nocive vorbește despre unele carențe ale educației în familie sau în școală, care necesită o intervenție hotărâtă.

Cît privește idealul de viață, majoritatea elevilor chestionați îl înțeleg ca un țel suprem, spre care se îndreaptă în mod conștient activitatea umană creatoare, propunîndu-și escaladarea unor piscuri în profesiunea pentru care a optat, prin activitate de cercetare științifică sau slujirea cu devotament a societății, a patriei.

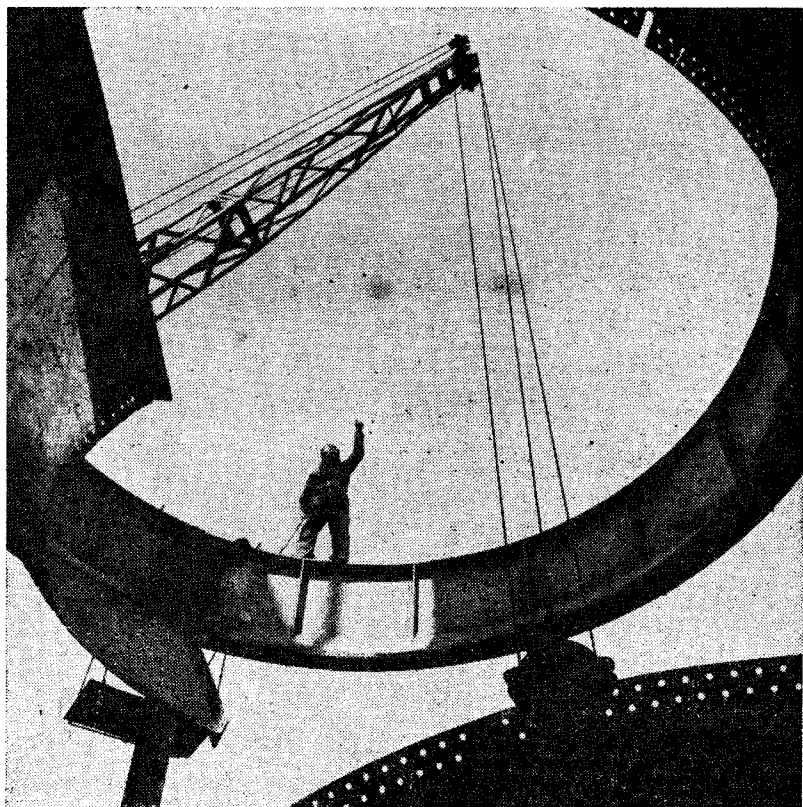
CONCLUZII ȘI SUGESTII

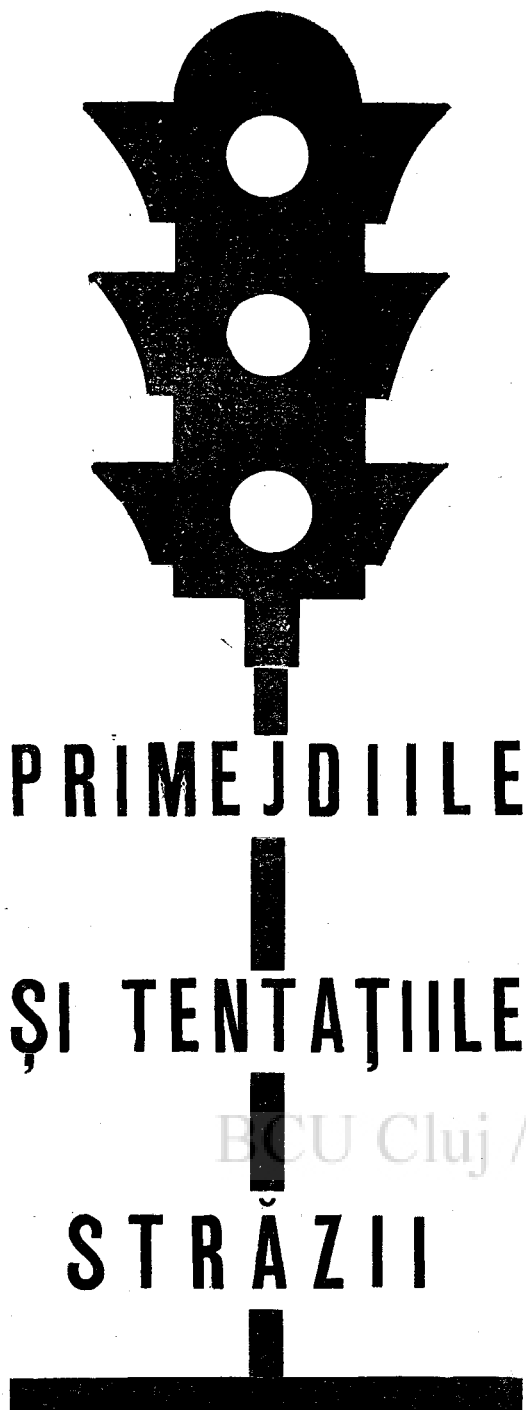
Credem că este necesară o mai strînsă corelare a măsurilor luate de școală și familie, precum și antrenarea în această direcție a radio-televiziunii, cinematografului și presei. Se pot organiza emisiuni săptămînale la radio-televiziune, în care să se dezbată diferite aspecte ale procesului de educație, pentru a veni în ajutorul părinților, dar și al elevilor. De asemenea, filmele documentare sau artistice de scurt metraj, simpoziunile, rubricile permanente la unele ziare de mare tiraj, cu participarea unor oameni de știință, conducători de mari întreprinderi, psihologi și pedagogi cu experiență vor elucida unele aspecte confuze, vor corecta atitudini ale părinților în legătură cu viitorul copiilor.

În școli, orientarea profesională a viitorilor absolvenți trebuie să fie o preocupare constantă încă din clasa a V-a, pentru ca de-a lungul anilor elevii să poată opta pentru profesiunea cea mai potrivită aptitudinilor și idealurilor lor. Alături de diferitele acțiuni ale diriginților, cred că ar da bune rezultate organizarea unor conferințe instructive, însoțite de filme menite să le ofere elevilor imagini variate din sectoare diferite ale economiei și culturii naționale. De asemenea, vizitarea unor obiective economice, industriale și agricole, de profiluri variate, îi va pune pe copii în contact nemijlocit cu profesii pe care, cunoscîndu-le, le-ar putea prețui.

Deficitară este și propaganda desfășurată în școli sau licee de către școlile profesionale și tehnice, sau de institutele de învățământ superior, redusă la niște afișe, unele scrise de mînă, în care se dau simple indicații referitoare la concursul de admitere.

VASILE TEODORESCU

PRIMEJDIILE ȘI TENTAȚIILE STRĂZII

● **PÎNĂ LA CE VÂRSTĂ DUCEȚI DE MÎNĂ COPILUL LA ȘCOALĂ?**

● **NEATENȚIA, INAMICUL NUMĂRUL 1 AL ȘOFERILOR, DAR ȘI AL PIETONILOR.**

● **SUPRAVEGHEREA COPILOR, UN IMPERATIV PENTRU PĂRINȚI.**

În epoca noastră de frenetică activitate și de neostoiță mișcare, străzile marilor orașe au încetat să mai fie niște locuri calme. Tramvaiele, troleibuzele și autobuzele, taximetrele, autoturismele și motocicletele circulă în șuvoaie neîntrerupte de dimineața pînă seara tîrziu. Numărul mijloacelor mecanice de transport sporește de la o zi la alta. În marile orașe ale lumii: Tokio, New-York, Paris, Londra, circulația milioaneilor de vehicule auto este deseori stînjinită și strangulată, fiind nevoie de instalarea unor

posturi electronice de dirijare a fluxului de mașini, de intensificarea controalelor, de construcția unor șosele inelare, ca și de căutarea unor noi soluții privind accesul mașinilor și pietonilor pe arterele rutiere. Intensificarea circulației auto a trezit pretutindeni o îngrijorare crescîndă, deoarece din cauza vitezei, ca și din cauza numărului excesiv de mașini, primejdia accidentelor mortale a crescut, devenind un adevărat flagel. E cazul să cităm aici cuvintele senatorului american Robert Kennedy, rostite în cadrul unei comisii senatoriale, special constituită în vederea studiului acestui flagel al tehnicității moderne: „În secolul nostru, numai în Statele Unite, automobilul a ucis un milion și jumătate de oameni, mai mult decît au pierit în toate războaiele patriei noastre. Dacă nu dorim ca acest carnagiu să continue, trebuie să acționăm imediat“. Dar iată cifre de o tragică elocvență, privitoare la frecvența accidentelor de circulație în cîteva țări de pe glob, în cursul anului 1963:

S.U.A.	: 43 000 morți și 1 600 000 răniți
R.F.G.	: 14 177 " " 408 995 "
Franța	: 10 027 " " 240 954 "
Anglia	: 7 257 " " 357 679 "

În raportajul de față, sintem preocupați în special de problema ocrotirii copiilor în fața accidentelor de circulație pe străzi, problema instructajului lor în școală și în familie, pentru prevenirea accidentelor, ca și aceea deosebit de acută și importantă a supravegherii copiilor de către părinți. Camioanele și autoturismele, basculantele și motocicletele circulă nu numai pe străzile orașelor, nu numai pe arterele din vecinătatea școlilor, dar și pe șoselele care traversează sute și mii de sate, pe drumurile de acces spre șantiere în construcție și spre mari combinate industriale. Semnele de circulație sînt pretutindeni fixate, ele sînt vizibile tulerora. Este inutil să mai spunem că traversarea străzilor trebuie făcută numai prin locurile marcate, după cum toate celelalte reguli și norme cuprinse în legea circulației trebuie respectate de toată lumea și popularizate. Direcția Generală a Miliției a editat o serie întregă de broșuri și afișe, adresate cu precădere elevilor din școli, dar, așa cum ne-au semnalat prin sugestiile lor munceroși cititori și părinți, această acțiune este cazul să fie lărgită și intensificată. Astfel, găsim că este extrem de prețioasă propunerea unor părinți, care vizează includerea în programa de învățămînt la ciclul claselor I-IV a unei materii noi, privitoare la normele circulației pe străzi. Acești părinți, preocupați de educarea copiilor lor, propun chiar editarea unui manual. Cîțiva dintre aceiași părinți, merg mai departe cu propunerea lor, venind cu ideea de a se introduce în programa analitică a ultimelor două clase de liceu studiul mecanicii auto și al conducerii auto, chiar dacă la încheierea ciclului elevii nu vor primi permise de conducere. Ideea merită să fie dezbătută și analizată de către forurile competente. În orice caz, chiar și numai la prima vedere, ea pare a fi de-o utilitate evidentă. Cursul de mecanică și conducători auto poate continua și în învățămîntul universitar (de pildă în primii doi ani). În orice caz, după patru ani de cursuri este de presupus că dobîndirea unui permis de conducere auto este în întregime firească și binemeritată.

Revenind la imperativul supravegherii copiilor de către părinți în ceea ce privește pericolul de accidente pe străzi, trebuie să spunem din capul locului că tonul panicard și anxios folosit de unii părinți este exagerat și profund neducativ. Nimic mai dăunător nu este pentru copil decît a-i băga spaima în suflet, lucru care poate duce la anomalii, la crearea unei psihoze cu totul nejustificată, la agorafobii, la exacerbarea instinctului de conservare și de apărare pînă la forme de-a dreptul monstruoase. Am văzut părinți care-și conduc copiii la școală de mină, ani de zile în șir, dădăcîndu-i cu exasperare. Ce personalitate, ce curaj, ce independență

în mișcări și acțiuni poate avea un astfel de copil, obișnuit de mic să fie însoțit pe stradă pînă la școală, și de la școală pînă acasă, ocrotit cu exagerare, „învățat“ să treacă strada numai sub pavăza părinților și bunicilor?

Limitele normale și exigențele educației în acest domeniu nu trebuie niciodată să fie depășite prin forme și modalități panicarde. Cunoașterea semnelor de circulație, a semnificației culorilor semafoarelor, obligația de a manifesta atenție, disciplină și prudență la traversarea marilor artere de circulație și a încrucișărilor de străzi, iată limitele la care educația în acest domeniu a copiilor poate fi socotită suficientă. Desigur, supravegherea copiilor trebuie să fie continuată, dar nu cu aerul unui înfricoșător control coercitiv, ci cu măsură și sobrietate.

Se știe că în dreptul școlilor există semne speciale, preventivoare, care anunță conducătorilor auto și valmanilor de tramvaie să micșoreze viteza și să manifeste pe porțiunea respectivă o deosebită atenție și grijă. S-au întîmplat destule accidente, datorită și faptului că micii pietoni, alergînd și jucîndu-se, au ajuns sub roțile vehiculelor, dar și datorită vitezei excesive a unor șoferi, neatenției lor, sau, lucru de-o extremă gravitate, datorită stării de ebrietate a șoferilor. Aceștia au datorita să manifeste o atenție sporită în preajma școlilor, sau ori de cîte ori în direcția lor de mers apar copii.

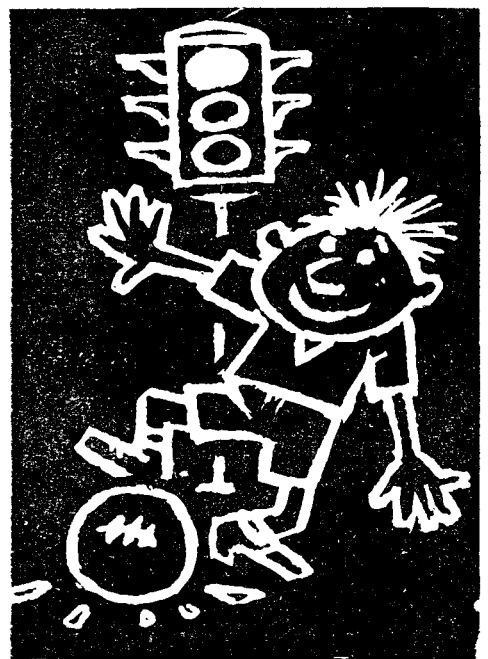
Pe multe străzi pot fi observate grupuri de copii care se joacă pe partea carosabilă, sîrind „șotronul“, mergînd cu troleinele și biciclete, sau bătînd mingea. Atenți la jocurile lor, pasionați de fotbal, ei sînt în fiecare clipă periclități să fie accidentați de către mașinile ce trec pe stradă. Unde sînt părinții acestor copii? De ce manifestă acest dezinteres față de soarta copiilor?

Interzicerea jocurilor pe partea carosabilă a străzilor, dar în orice caz supravegherea lor de către părinți ni se par a fi măsurile cele mai ușoare ce merită să fie adoptate.

În noile cartiere de locuințe arhitecții s-au gîndit și la problema spațiilor de joc pentru copii, amplasînd în fiecare cvartal cîte un parc cu mici terenuri de sport și joacă. Acțiunea aceasta trebuie extinsă și, în orice caz, nu poate fi ignorată sau privită cu superficialitate.

Strada a încetat în epoca noastră să mai fie un loc liniștit și prielnic de joacă. Intensa circulație rutieră este inamicul numărul 1 al jocurilor de pe străzi și acest pericol nu poate fi subestimat.

PETRU TOLVADIA

4 ÎNTREBĂRI DESPRE IDEALUL DE VIAȚĂ

1 ESTE PROFESIUNEA DUMNEAVOASTRĂ ACTUALĂ ACEEA PE CARE V-AȚI ALES-O DE LA ÎNCEPUT?

2 CARE A FOST FACTORUL DETERMINANT ÎN ALEGEREA EI? FAMILIA, ȘCOALA, O PERSONALITATE ANUME?

HORIA HULUBEI

Încă din timpul liceului am fost atras spre fizică. La un moment dat, ca elev, am fost chiar un fel de preparator al laboratorului didactic de fizică și chimie — bine dotat — al Liceului Internat de la Iași. Asiguram experiențele de curs și întrețineam aparatura. De atunci, toată viața am făcut tot ce am putut ca să fiu aproape de cercetările de fizică.

Școala, în primul rând, unde domnea o atmosferă foarte favorabilă (liceul internat) și experiențele spectaculare de fizică (electrostatică), pe care ni le prezenta, în școala primară, la Tîrgu-Frumos

ȘTEFAN LUNGU

Eram șapte frați, copiii de țărani de lângă Buzău. Pășteam oile pe terasament, ori mergeam pe jos, tot pe lângă terasament și vedeam trenurile, locomotivele. Mi se păreau arătări de basm, le visam noaptea și în visele mele mă vedeam totdeauna „mîînd” locomotive...

Am purtat visul cu mine, ani și ani și cam asta a fost factorul determinant, cum spuneți. Firește că ar trebui adăugată și sărăcia de-acasă, după cum n-aș putea azi uita sprijinul dat de învățătorul meu, Vasile Teodorescu, care observînd înclinațiile mele pentru mecanică, m-a îndrumat la Școala de Meserii din Buzău.

ȘTEFAN PETERFI

Mediul familiar m-a determinat să mă lupt (subliniez cuvîntul, fiindcă pe acele timpuri era foarte greu să înveți) pentru a urma universitatea — și anume Facultatea de biologie.

Tatăl meu a fost învățător și biolog autodidact; a ajuns la Universitate în post de botanist. Lui îi datorez, în primul rînd, îndemnul și îndrumarea la învățătură. Deși am rămas orfan de mamă de timpuriu — cu grija a patru frați pe umeri — exemplul lui m-a îndemnat să perseverez în studiu. În al doilea rînd, datorez mult profesorilor mei, și în special

ALEXANDRU PHILIPPIDE

La prima întrebare mi-aș începe răspunsul tot cu o întrebare: literatura este oare o profesiune în înțelesul pe care îl are acest cuvînt, de „ocupație cu caracter permanent pe care o exercită cineva în baza unei calificări; meserie, îndeletnicire din care trăiește cineva”? Am impresia că nu coincide decît într-o mică măsură, și aceasta în primul rînd din cauză că, predispoziția deosebită care determină pe un om să scrie literatură nu se capătă prin alegere: ea este dată de natură și se perfecționează, se îmbogățește, se adîncește prin studiu, prin lectură, prin observația vieții, printr-o mulțime de operații

CĂLIN POPOVICI

Da. În ultimele clase ale liceului, cu mai mulți elevi am organizat o asociație de observatori astronomi, care a și publicat mai multe buletine. Cu toată opoziția pe care am întîmpinat-o în jur, în urmarea căii astronomiei, sub motiv că nu era o preocupare practică, mi-am continuat studiile în această direcție și mi-am ales această profesiune frumoașă. Preocupările din timpul adolescenței. De altfel, cred că acestea pot fi hotărîtoare în fixarea profesiei cuiwa, în trezirea unor

3 ÎN CE MĂSURĂ IDEALUL DE VIAȚĂ A DEVENIT UN PROPULSOR AL ENERGIEI DUMNEAVOASTRĂ MORALE?

4 CUM SE CONCRETIZEAZĂ, DUPĂ PĂREREA DUMNEAVOASTRĂ, NĂZUINȚA CĂTRE UN IDEAL GENEROS A TINERETULUI DIN PATRIA NOASTRĂ?

directorul școlii, excelentul învățător Teodoru.

Cercetarea științifică, prin căutarea adevărului, creează o stare psihică și morală, care te ajută să iubești adevărul, să lupți contra compromisurilor, să detești nesinceritatea și minciuna, să păstrezi o anumită consecvență în viață, să cauți tovarășia oamenilor cît mai autentici, să apreciezi și să respecti munca altuia, să iubești orice reprezentă rezultatul unei munci umane. Viața mea a fost grea atunci cînd a trebuit să salvez condițiile proprii de muncă științifică. Aceasta m-a ajutat poate să înțeleg ușor eforturile tinerilor cercetători

Am terminat școala, dar mecanic de locomotivă tot n-am ajuns. Am lucrat încoace și-n colo, ca mecanic și nimănui nu-i păsa de visul meu. M-am zbatut și după ani am ajuns la Depou, unde — iarăși au trecut ani — am făcut ucenicie și școală de fochist, apoi de mecanic de locomotivă. Am ajuns unde năzuisem, dar pot spune că atunci nu prea m-am bucurat. Cînd pentru un vis al tău te zbați peste puteri, nu-ți mai rămîn destule să te și bucuri.

Abia după eliberare meseria statică a ajuns să fie practică ca un ideal. Și, crede-mă, a fost greu: nici unul din noi nu uită — ba eu cred că un pic de

neuitatului Ion Grințescu. Elev — și ucenic — al lui Robert Schodată, fondatorul algologiei, Ion Grințescu m-a introdus în algologie; cu el am și publicat prima lucrare științifică, în 1932.

Idealul meu de viață — știința — m-a ajutat să muncesc, pe tot parcursul celor patruzeci de ani de carieră. Și cum majoritatea lucrărilor mele au fost realizate după eliberare, conchid că abia acești ani au fost cu adevărat favorabili dezvoltării științei și transformării ei în ceea ce trebuie să fie, în general, o știință: instrument de cunoaștere și supunere a

intelectuale care — toate — alcătuiesc activitatea atelierului interior al scriitorului, activitate al cărei rezultat este opera literară.

Uitîndu-mă în urmă pe un drum a cărui lungime se apropie de o jumătate de secol, pot să spun, fără să mă înșel prea mult (fiindcă intrînd acum în sfera subiectivității, riscul înșelării este mai mare), că am căutat toată viața să cultiv cum mi s-a părut mai nimerit acea predispoziție care, din adolescență, m-a îndemnat către lucrul literar.

Impulsul primordial a venit deci dinăuntru, adînc, total și irezistibil. Nu m-am lăsat niciodată însă

aptitudini și chiar a unei vocații. În ceea ce mă privește, astronomia m-a pasionat încă din cursul inferior al liceului, de la 13-14 ani, pe care l-am urmat la liceul V. A. I. Alexandri din Galați. O mină de profesori înimoși organizau acolo cercuri de elevi, sezători, la care elevii aveau posibilitatea să se manifeste, făcînd conferințe informative, sau realizînd în laboratoare modeste unele experiențe de fizică. Astfel se trezea gustul elevilor pentru cifră, informare și chiar pentru cercetare.

și să mă îndemn a face tot ce mi-a fost posibil ca să apar, pe deasupra tuturor contingentelor, munca științifică a tinerilor, de care am avut posibilitatea să mă ocup. Personal, în tinerețea mea am profitat de mediul creat de distinsul meu maestru, Prof. Petre Bogdan, al cărui asistent și șef de lucrări am fost aproape 20 de ani.

De asemenea, am fost ajutat de exemplele de viață din mediul creat de Prof. Jean Perrin, laureat al premiului Nobel, cu care am lucrat, în condiții excelente de colaborare, și apoi de prietenie. În jurul acestui savant am întîlnit

mîndrie ne însoțește amintirile — vremurile acelea. Războiul antihitlerist, primii ani de refacere ai țării. Atunci îți puteai da măsura meseriei; și majoritatea dintre noi și-au dat-o. Mă uit în urmă, îmi pare rău că au trecut, dar și bine că am pus o leacă umărul și noi pentru a apropia viitorul. În ce ne privește, am inițiat întrecerea cincisuliștilor și am silit o locomotivă să meargă, fără reparații, două sute de mii de km. În lungul acestor kilometri am mai născocit vreo două inovații, nu cine știe ce, dar parcă îmi pare bine de ele. Veneam vara cu trenul

naturii — și, prin aceasta, principal factor de îmbunătățire a vieții omului.

Am descoperit o serie de alge noi, m-am ocupat cu fiziologia plantelor — și în special cu aspecte de metabolism în decursul creșterii și dezvoltării cerealelor. Studiul morfologic și fiziologic al pomilor fructiferi m-a dus la descoperirea a peste 70 de soiuri noi (meri, peri, viță de vie), pe care le-am propus spre raionare în producție (în special în Apuseni — pentru ridicarea nivelului economic al regiunii). În ultimii ani mi-am îndreptat atenția spre o

după de acest impuls, ci am încercat să-l domin și să-l dirijez prin studiu, muncă, lectură în mai multe domenii, satisfăcînd o curiozitate intelectuală destul de vie și todată citînd cît mai mult în ceea ce oferă spre studiu și învățatură viața și oamenii.

idealul de viață al unui scriitor se exprimă în opera lui și este strîns legat de idealul lui literar — mai exact de ideile lui literare (aș înlocui chiar și idealul de viață cu ideile despre viață, pe care orice scriitor trebuie să le aibă, dacă vrea să fie mai mult decît un simplu amator care reflectă realitatea și o reproduce fără să judece).

Firește că acest ideal m-a ajutat și m-a susținut să realizez puțin pe care l-am realizat în știința românească. Drumul a fost lung și a început, cum am amintit, încă în liceu; cu ajutorul unei mici lunete am făcut diferite observații, de soare, stele variabile etc. Apoi, pe măsură ce se adunau și se completeau, comunicam observațiile unor societăți de amatori astronomi din țară și chiar din străinătate. Am fost membru al Societății de Astronomie Franceză încă de la vîrsta de 15 ani și am publicat

- Acad. HORIA IULUBEI
- ȘTEFAN LUNGU, Erou al Muncii Socialiste
- Acad. ȘTEFAN PETERFI
- Acad. ALEXANDRU PHILIPPIDE
- Prof. CĂLIN POPOVICI, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România

numeroși oameni de știință de înaltă generozitate și autenticitate, ca Aimé Cotton, Marie Curie, soții Joliot-Curie, excelentul Paul Langevin, savantul de cea mai pură autenticitate, slujitor al adevărului cu orice sacrificiu.

În cadrul marii acțiuni de susținere a științei de către partidul și statul nostru, creația științifică poate ajuta și ea la formarea și făurirea unor caractere adevărate, autentice, care să slujească poporul și țara.

Dacă vom ști să creăm aceste medii academice, cerute de adevărata știință, vom avea la îndemână un mijloc de mare eficacitate în

de la Constanța. Călătorii stup: la geamuri, pe scări. Curățirea cazanului trebuia făcută; funinginea, nămolul, oricâtă grijă aveai, zburau și peste pasageri. Trebuia schimbat întregul dispozitiv — și l-am schimbat.

Mi-am iubit meseria, am respectat-o și m-am străduit să-i fac și pe alții-s-o respecte și să trudească pentru ea, ca pentru oricare alt ideal. În primul rând copiii mei. Doi am, ingineri amândoi, amândoi au făcut mai întâi meserie.

Tinerii de azi au condiții de viață și de studiu, cum generațiile mele nu visaseră. Să le folosească. Mai întâi, orice studiază

problemă mult dezbătută în știința mondială contemporană: aceea a cultivării algelor în culturi masive, pentru scopuri industriale. Am ajuns să putem izola și pune în cultură anumite sușe de alge potrivite culturii masive, industriale. Consemnăm cu mândrie faptul că atât aparatele speciale inventate de noi, cât și stațiile semi-pilot, ca, de altfel, nivelul general științific atins în această problemă, nu e deloc inferior nivelului actual al științei. Lucru ce a reieșit clar la diversele congrese internaționale de algologie — cum ar fi cel din 1964, de la Edimburg.

Cred că tineretul trebuie să se obișnuiască de la început cu sinceritatea față de sine însuși, cu această cinste față de el însuși, care are ca urmare cinstea față de viață, față de societatea în care trăiește, față de opera pe care o întreprinde fiecare în domeniul de activitate pe care și l-a ales sau de care se simte atras datorită unei înclinări adânci. Să se ferească de ispita improvizăției și a lucrului făcut în grabă sub motivul înșelător al spontaneității. Spontaneitatea (care în literatură poartă numele pretențios și găunos de inspirație) nu trebuie să constituie o metodă de lucru intelectual,

observații și în revista Observatorului din Lyon, la 16 ani.

Cred că tineretul a vibrat totdeauna la ideile nobile și generoase, ceea ce trebuie mereu încurajat și stimulat. Nevoia interioară de depășire, de profundă comunicare cu ceea ce are mai frumos și mai îndrăgnet genul omenesc, nevoia de a îndrăzni și a trece peste piedici și obstacole de tot felul este un ferment al progresului. Acest elan este caracteristic vârstei prospecțiilor simțirii și gândirii adolescenței,

formarea de caractere generoase și devotate societății noastre, de oameni care vor iubi munca și vor respecta munca, vor iubi omul și îl vor respecta, care vor fi fericiți de câte ori munca lor va servi progresului societății noastre și care vor lupta în acest sens.

Cred că este o obligație a tuturor celor care lucrează și vor lucra în cercetarea științifică, în căutarea adevărului, să contribuie la crearea acestui mediu prielnic, generos, atât de indispensabil succesului pe care are dreptul să-l ceară țara de la creatorii de valori științifice în societatea noastră socialistă.

are să studieze și fără pograme ca să nu rămână fără ocupație. Lipsa de ocupație e o porțiță pe care intră în om toate relele.

Cei ce-și aleg o meserie să și-o facă — întotdeauna — cu plăcere. Să nu se sperie de greutate și să ceară sprijinul celor experimentați. Neștiința nu-i rușine, s-o știe tinerii, iar cei ce predau să nu uite că dăruirea totală în procesul de instruire le e o obligație.

Mulțumirea sufletească va fi — ambelor părți — o răsplată constantă, modestă, dar sigură, iar pentru o treabă bine făcută, societatea noastră azi știe, deasemenea, să răsplătească.

Firește, tineretul, fără un ideal serios de viață, nu poate progresa. Dar în formarea lui, părinții, dar și profesorii au un cuvânt greu de spus. Profesorul trebuie să fie și *educator* și în acest sens exemplul personal e decisiv: comportamentul, disciplina morală, interioară și armonioasă elevul și le însușește de la profesor.

Societatea noastră nouă a creat, pe lângă un ideal de viață: cel comunist și posibilități nemăintâlnite de a-l realiza. Depinde de noi ca facla științei preluate de la înaintași să o predăm — strălucitoare — urmașilor.

ea este chiar contrariul oricărei metode. În condițiile materiale excelente pe care statul nostru socialist le pune la îndemina tineretului care studiază, nici un talent, nici o vocație, nici o însușire bună nu rămâne necultivată. Dar bineînțeles că la acest sprijin pe care îl cordă societatea socialistă fiecare tânăr trebuie să răspundă cu trageră de inimă și cu seriozitate, fără graba care aduce după ea superficialitatea și cu convingerea că cultivând cu adâncime și gravitate propriile sale însușiri bune și dezvoltându-se pe el însuși, ajută la dezvoltarea societății în mijlocul căreia trăiește.

iar educația trebuie să păstreze vie această flacără prețioasă și s-o îndrepte spre făgașul realizărilor concrete. Cred că cel mai mare dușman, care trebuie combătut cu înverșunare, este blazarea precoce, spiritul de critică ieftină și scepticismul, care toate duc spre moartea morală și distrugerea personalității. Niciodată ca acum tineretul nu a avut mai multe motive de entuziasm, iar, în ceea ce privește știința și tehnica de azi, realizările actuale sînt de-a dreptul uluitoare.

PROBLEMA STADIILOR ȘI EDUCAȚIA

Multă vreme copilul a fost considerat ca un adult incomplet. Psihologia modernă a scos în evidență însă caracterul stadial al dezvoltării copilului, faptul că în ontogeneză el trece printr-o serie de etape, avînd fiecare o configurație specifică, exprimabilă într-un sistem specific de raporturi cu mediul social. Cu alte cuvinte, copiii de 3-4 ani sau cei de 8-9 ani trebuie definiți, în primul rînd, nu prin ceea ce încă nu sînt, ci printr-un ansamblu unitar de caracteristici referitoare la modalitățile de cunoaștere, acțiune, viață afectivă etc. Fiecare etapă de dezvoltare prezintă anumite caractere esențiale (care lasă loc, bineînțeles, și unor diferențe individuale).

Odată această lucruri înțeles, psihologii s-au străduit să cerceteze și să descrie cît mai complet aceste etape, iar pedagogii și metodiștii au căutat să țină seama în realizarea programelor de învățămînt, de respectivele „particularități de vîrstă“.

Dar iată că în ultimele decenii s-a produs o nouă schimbare importantă. Și anume, psihopedagogii și-au dat seama că „particularitățile de vîrstă“ nu sînt de fapt niște caracteristici ce se ivesc fatal, ca urmare a unui proces de maturizare internă, la anumite date prestabilite. S-a înțeles că, dacă e foarte important în procesul instructiv-educativ să se țină seama de „particularitățile de vîrstă“, trebuie să avem în vedere și faptul că acestea sînt, la rîndul lor, dependente într-o anumită măsură de condițiile istorico-sociale, de conținutul și metodele procesului instructiv-educativ. Acest mod de a pune problema n-a fost sugerat numai de considerente teoretice. Progresele rapide ale științei și tehnicii din ultimii ani obligă școala la restrucurări și îmbogățiri ale programelor de învățămînt care repun neîncetat problema accesibilității cunoștințelor ce urmează a fi predate.

Chiar unii dintre cei mai fervenți susținători ai caracterului stadial al evoluției psihicului în ontogeneză — ca Jean Piaget, de pildă — au fost nevoiți să admită că etapele de dezvoltare rămîn dependente într-o măsură anumită de condițiile istorico-sociale, de influențele procesului instructiv-educativ. Desprindem așadar aici două aspecte, strîns legate, de importanță majoră pentru psihopedagogia contemporană:

1) În ce măsură caracteristicile etapelor de vîrstă ale copiilor nu reprezintă doar condiții date, ci

sînt ele înseși condiționate de conținutul și orientarea cunoștințelor predate?

2) În ce măsură este posibilă deplasarea predării unui sistem de cunoștințe către etape mai timpurii — cu alte cuvinte cît este de elastică datarea etapelor despre care vorbim în psihologia genetică?

E vorba aici, cum spuneam, de probleme de importanță majoră. Unul dintre principiile didacticei este cel al accesibilității. Orice propunere de a se introduce în programele școlare o nouă disciplină, noi capitole, noi aspecte relevante de progresele științelor declanșează întrebarea: vor putea copiii asimila aceste cunoștințe la vîrsta respectivă.

Or, psihopedagogia contemporană ne arată că așa-numitele „particularități de vîrstă“ sînt la rîndul lor influențate de conținutul și orientarea cunoștințelor predate și a metodelor folosite. Ele nu mai pot fi considerate ca date imuabile. Se relevă aici o reciprocitate dialectică de mare interes teoretic și fundamentală prin consecințele ei practice. De unde înainte consideram că diferitele cunoștințe predate sînt preluate și prelucrate de copil în funcție de caracteristicile mintale ale vârstei sale, acum înțelegem că înseși aceste caracteristici pot fi într-o anumită măsură influențate de sistemul de cunoștințe predate și de metodele folosite. Această nouă viziune a dinamicii psihologice face, de fapt, parte integrantă din orientarea contemporană generală a gândirii științifice.

Totodată este important de subliniat faptul că aceste idei ale psihologiei genetice contemporane converg către interpretarea materialist-dialectică a relațiilor dintre obiect și subiect. Aceste relații nu se reduc la dependențe de tip mecanic, ci exprimă întotdeauna interdependențe dinamice, complexe, creatoare, în care se menține primul obiectului — în cazul nostru al acțiunii procesului instructiv-educativ. Acțiunea instructiv-educativă este ea însăși, la rîndul ei, în raporturi de interdependență activă cu condițiile generale materiale ale vieții sociale, acestea avînd pînă la urmă rolul hotărîtor.

De fapt, progresele științelor pe toate tărîmurile converg azi spre o viziune dialectică a raporturilor

E. FISCHBEIN

(urmăre în pag. 21)

Copilul se joacă cu gravitate. Jucăriile îi tin de urit, îi înveselesc, îi dezvoltă curiozitatea și imaginația. Jucăriile sînt prietenii lui, sînt miniaturile visurilor lui. Îl pregătesc pentru activitatea viitoare, îi formează deprinderi și obișnuințe. Îl fac să se simtă răspunzător de soarta lor.

Ne-am adresat unui număr de 500 de copii, părinți, învățători, profesori, cercetători și lucrători în comerțul cu jucării.

Toată lumea știe că, pînă la vîrsta școlară, jucăriile sînt cele mai interesante lucruri din viața copilului. Jucăriile sînt prietenii lui. Părinții pleacă la lucru, iar copilul rămîne cu jucăriile — „îmi tin de urit” — spune Sandu Niculina, de 4 ani.

Jucăriile repetă, imită lumea oamenilor mari, mașinile, animalele, casele — deci au *valoare cognitivă*. „Cînd eram mic, mă jucam cu un elefant. Pe urmă l-am văzut în cărțile de școală. Dacă-l voi întâlni vreodată la circ, îl voi recunoaște” — scrie Vasile Ion, în vîrstă de 11 ani, din comuna Mitreni, raionul Oltenița.

„Pe la vîrsta de 5—7 ani, jucăriile ajută la învățarea alfabetului: cuburile cu imagini și litere, ori la învățatul adunărilor și scăderilor” ne spune învățătoarea Rădulescu Ligia. „Purtînd de grijă unei păpuși, fetița capătă deprinderi. I se dezvoltă spiritul gospodăresc” — scrie tovarășa Elena Rață, din București. „Construind o mașină, băiatul se obișnuiește cu munca. Jucăriile ajută la formarea deprinderilor și obișnuințelor”. Iată deci *funcția instructiv-educativă* a jucăriilor.

Prin aspectul lor — formă, culoare, expresie — jucăriile atrag sau resping. Fetii vor păpuși frumoase. Băieții vor cai frumoși, mașini frumoase; iată; așadar și *funcția lor estetică*.

Pentru ce vă plac jucăriile?

„Mie îmi plac jucăriile pentru că mă distrează” (Culea Gherghina, clasa a V-a, comuna Valea Roșie); „pentru că trece timpul mai repede” (Pavel Ion, 11 ani, București); „îmi plac jucăriile pentru că sînt practice, pentru noi, copiii mari” (serie Stroe Lenița, în vîrstă de 10 ani și 5 luni, București); „jucăriile îmi deșteaptă mintea” (Gheorghe Stefana, 13 ani); „îmi plac jucăriile pentru că mă înveselesc” (Năstase Elena, 12 ani).

Toți părinții, educatorii, profesorii și învățătorii cărora le-am solicitat ajutorul în realizarea acestei anchete au reliefat rolul jucăriilor în viața copiilor. O singură fetiță, Culea Elena, de 10 ani, scrie: „Nu mi plac jucăriile. Eu mă joc cu cărți serioase.”

Ce jucării v-au plăcut cînd erați copii?

„Mi-a plăcut să mă joc cu păpușa, pe care o păstrez și acum” (Constantinescu Georgeta, 27 ani); „îmi plăceau căsuțele, precum și păpușile din cîrpă” (Dinu Elena, 43 ani); „păpușile de porumb” (Nedelu Maria, 50 ani); „clopoteii” (Calea Ion, 49 ani); „caii de lemn” (Baciu Petre, 43 ani); „nu aveam timp de jucării” (Tănase Ion, 40 ani); „îmi plăceau mașinile, pentru că voiam să mă fac șofer și am devenit șofer” (Cimpoiesu Ion, 32 ani).

Am pus această întrebare oamenilor maturi, pentru a vedea deosebirea dintre preferințele copiilor de acum 20—30 de ani și cele ale copiilor de azi.

Copiii de azi le plac jucăriile mecanizate, mașinile care să meargă, avioanele care zboară, păpușile care vorbesc, animalele care umblă și

Desenele din această pagină sînt de I. Demetriade-Bălăcescu la „Cartea cu jucării” de Tudor Argezi

imită sunetele celor vii. Am stat în magazinul „România copiilor” trei ore. Toți copiii care veneau să cumpere o jucărie întrebau: „spune ceva păpușa?”. „Iată cățelul acela?”, „nu vreau mașina asta, pentru că nu merge; vreau să meargă”.

Ce jucării ați dori să găsiți în magazine?

În răspunsurile care urmează se găsesc multe sugestii interesante pentru creatorii de păpuși, pentru colectivele de muncitori din fabricile de jucării, pentru cei care răspund de sectorul jucării.

Din răspunsurile copiilor: „Vreau să găsesc jucării durabile și frumoase” (Vasilescu Mugur, 13 ani); „un cal de lemn, mare, cu pedale. Să merg pe el în loc de bicicletă” (Rusu Ivan, 12 ani); „avioane care să zboare” (Culea Marin, 12 ani); „aș dori un automobil de un metru și jumătate, în care să începă și sora mea. Să aibă pedale ca la bicicletă și să meargă” (Nedelu Vasile, 13 ani); „Aș vrea jocuri geografice, de călătorii” (Ilie Nicolae, 13 ani); „vreau jucării de construcții — un șantier de carton și material plastic” (Vasile Ion, 11 ani); „un șah magnetic, cu două păpuși care să joace cum le comand eu” (Năstase Gheorghe, 11 ani); „vreau un tractor teleghidat” (Băloleanu Maria, 10 ani); „un glob pămîntesc cu becuțe, care să se aprindă la comandă și să-mi arate țara la care mă gîndesc” (Gherasimatos Adrian, 10 ani); „ursuleț vorbitor” (Cimpoiesu Marin, 10 ani); „aș dori un urs, mare, mare. Să aibă ochi, gură, labe. Să fie de culoare maron deschis sau albastru deschis, să mormăie și să mănînce miere” (Budu Aurelia, 9 ani).

Din răspunsurile părinților: „O mare varietate de animale vorbitoare” (Constantin Ion, 32 ani); „Aș vrea pentru copiii noștri niște jucării care să imite păsările vii” (Popa Constantin, 41 ani); „jucării care se pot demonta și apoi reface, fără să se strice piesele” (Miclăuș Ioan, 42 ani); „vreau să găsesc păpuși, care să reprezinte personaje din basme, să aibe mai multe rînduri de haine și să poată fi puse în diferite poziții” (Kaunitz Tudorina, 39 ani); „aș dori să găsesc păpuși pentru minit. Sînt mulți copii care ar vrea să-și facă teatrul lor de păpuși” (Elena Roată, 32 ani); „să se facă mai multe jucării din plastic și nu din tablă; cu cele din tablă se pot produce accidente: băiatul meu s-a tăiat la picior cu un vapor” (Turcu Alexandrina, 35 ani); „aș vrea mai multe jucării acționate electric: mașini teleghidate, o gară electrică” (Racovița Gheorghe, 44 ani).

În loc de concluzii: atracția copiilor față de „animalele vorbitoare” ori față de mașinile „în stare să meargă” este explicabilă. La vîrsta

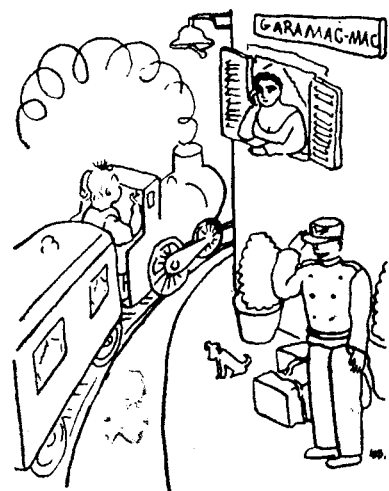
aceasta, cînd nici atenția, nici voința nu sînt formate, jucăriile „încercîntate” obosesc ochiul, plictisesc. Interesul pentru ele este de scurtă durată, în vreme ce jucăriile „mișcătoare” ori „vorbitoare” sînt mai aproape de lumea vie, oferă mai multe posibilități de comunicare, distrează, odihnesc, stîrnesc curiozitatea. Ele satisfac într-o măsură mai mare, nevoia copilului de a însuși lucrurile inconjurătoare.

Mașinile „care merg”, care se deplasează în spațiul rezervat jocului, presupun și anumite mișcări din partea copilului. În felul acesta ele ajută și la dezvoltarea din punct de vedere fizic a copilului. Cunoaștem influența jucăriilor asupra psihologiei copilului: dacă jucăriile „statice” determină, în general, o încetinire a modului de a gîndi, jucăriile „dinamice” duc la activizarea procesului de gîndire, la continua lui înnoire, primenire. Iată pentru ce, 98% din răspunsuri sînt pentru jucării mecanizate, pentru păpuși care să închidă și să deschidă ochii, să poată fi spălate, îmbrăcate, pieptănate, pentru animale care să imite sunetele celor vii, pentru mașini care să poată fi demontate ușor.

Ce părere aveți despre jucăriile aflate în comerț?

La această întrebare am primit următoarele răspunsuri: *De la părinți:* „Îmi plac, dar nu cumpăr, pentru că sînt scumpe” (Ene Elena 34 ani); „Am cumpărat o căprioară cu cheiță, care dădea din cap. S-a stricat după o jumătate de oră” (Neagu Marin, 42 ani); „Păpușile au rochițe întunecate și urite” (Cantacuz Maria, 38 ani); „Am văzut o păpușă frumoasă, mare, vorbea, dar costa 500 de lei. Era de import. Poate, dacă ar fi fost românească, ar fi costat mai puțin” (Panait Gheorghe, 40 ani); „Cu mașinuța de cusut-Ileana nu se poate coase nimic. S-a stricat de cum am luat-o” (Drăghici Maria, 34 ani); „Mingile de 20 de lei sînt bune, dar nu se găsesc” (Păun Valeria, 34 ani).

De la copii: „Am două broscuțe, una săritoare și una țestoasă. Amîndouă sînt foarte frumoase și vesele” (Keskerian Cristine, 6 ani); „L-am rugat pe tata să-mi cumpere un heliicopter cu radar, de 56 de lei, dar s-a defectat pînă acasă” (Năstase Petre, 13 ani); „Cel mai mult îmi place Automontabilul” (Culcea Vasile, 7 ani); „Racheta cu scintei, de 20 de lei, se strică la roțile din spate” (Drăgușin Tudor, 11 ani); „Mi-a cumpărat mama o știrlează cu elice, dar pînă acasă n-a mai mers așa” (Pantelimon Ilie, 9 ani); „Mie îmi place Autocarul O.N.T. E mare, frumos și nu s-a stricat încă” (Nica Valeria, 13 ani).

Rezultatul sondajului: 40% din răspunsuri — jucăriile sînt prea scumpe; 30% — se defectează ușor; 20% — nu au culori atrăgătoare; 10% — nu sînt prezentate atractiv.

Am discutat cu tovarăsa ingineră Valeria Bădoi, șefa sectorului creație.

— Cite sorturi de jucării produce fabrica?
— Patruzeci. În 1965, am produs, pe lângă sorturile vechi, patru sorturi noi: Moș Gerilă, Autocarul ONT, Automontabilul și Aeronava cosmică. În 1966 am mai produs trei modele noi: Ursulețul sare coarda, Barbă-Cot colindător, Cățătorie distractivă. Tot pentru anul acesta, avem în studiu câteva jucării fonice: un flaut, un cățel care latră. În 1967 vor intra în producție miniaturi ale marilor șantiere (mașini de șantier).

— De unde se inspiră creatorii de modele ai fabricii?

— Din muzee, din tradiția folclorică, din tratatele de știință și după modele străine.

— Ați organizat și anchete pentru a afla dorințele copiilor?

— Nu.

— Ați făcut schimburi de experiență cu alte fabrici din țară?

— O să facem în curând.

— Aveți o expoziție permanentă, demonstrativă, de jucării, în fabrică?

— Nu, dar avem o cameră de modele.

(Camera de modele este foarte mică. Jucăriile stau îngrămădite unele peste altele).

PROPUNERI: 1. Organizarea unor concursuri anuale sau trimestriale pentru creatorii de jucării (nu numai ai fabricii).

2. Organizarea unor anchete printre copii: „Ce jucării vreți?”.

3. O expoziție permanentă.

În vizită la magazinul „Romarta copiilor“

În hol, la parter, o machetă mare: trei trenuri, teren accidentat, tunele. Comandă automată. Privim această jucărie minunată și ne bucurăm toți laolaltă, și mari și mici.

La subsol, raionul de jucării. Rafturi întunecoase, cu aspect dezordonat. **Sectorul păpuși:** 25 de sorturi de păpuși românești, variind între 1,80—66,50 lei. Toate sînt incrimenite. Nici o păpușă nu stîrnește curiozitatea, nici măcar prin culoarea rochiilor. Parcă ar fi niște păpuși vechi, foarte vechi, decolorate, demodate, imobile.

— Se vînd păpușile?

— Nu prea!

— De ce? Sînt scumpe?

— Nu! Sînt urite. Neinteresante. Am avut și păpuși frumoase. S-au vîndut repede. Erau mari, vesele, spuneau „mama“, mergeau, plîngeau.

Sectorul jucării mecanizate. Cele mai solicitate jucării sînt: Autocarul ONT Carpați, Automontabilul, trenul de manevră, broșcuța săritoare, broșcuța țestoasă, pistolul și pușca cu ventuze. Dintre jucăriile străine, mai căutate sînt cele japoneze.

— Care jucării nu se vînd?

— Racheta cu scînteii (fabricată de Metaloglobus), Helicopterul cu radar și Elefantul jongler (Bucuria Copiilor), Tobogamul și Rața mecanizată (Ambalajul Metalic — Timișoara), Mașina cisternă — (R.D.G.).

— De ce nu se vînd?

— Se defectează, sînt urite și neinteresante. (Un copil solicită trusa cehoslovacă „Elektro“, apoi o restituie foarte trist. Nu cunoaște ceha și nu poate înțelege instrucțiunile de mișcare).

Sectorul jocuri.

Care sînt jucăriile cele mai solicitate?

— Cele fabricate de Oradea: Combinul, Multicombul, Plasticombul.

— Sînt și jucării neinteresante?

— „Bluza mea“ și „Descurcă-te“ (fabricate de „Avîntul“ — Timișoara).

PROPUNERI: 1. Să se amenajeze rafturile într-un mod atrăgător, cu lumini colorate și cu etajere mișcătoare.

2. Așa cum se organizează parada modei, să se organizeze, măcar o dată pe an, „parada jucăriilor“.

3. O mai mare atenție la recepționarea jucăriilor din țară și străinătate.

4. Toate prospectele de la jucăriile străine să fie traduse în românește.

IOANA BANTAȘ

(urmare din pag. 6)

jinului organizat pe care-l acordă școala sau familia.

Acțiunea educativă — și cu precădere acțiunea educativă a familiei — trebuie să înceapă de la o vîrstă foarte fragedă. Aceasta constituie un principiu important care a fost subliniat de către toți marii pedagogi străini și români.

NIMENI NU POATE ÎNLOCUI MAMA

Și în primul rînd în educația copiilor un rol important îl are mama. Nimeni nu poate să înlocuiască mama, nimeni nu poate să aibă puterea de intuiție, de dragoste și de dăruire pe care o are ea. De aceea, consider că trebuie făcut mai mult și mai bine pentru creșterea responsabilității mamei ca factor de prim ordin în educația copilului.

Dezvoltarea și întărirea simțului de răspundere a familiei față de educarea propriilor ei copii, ca o înaltă îndatorire cetățenească, va fi încă unul din obiectivele pe care trebuie să le urmărească revista, prin materialele pe care le va publica. Va trebui să se realizeze o întreagă acțiune de masă, o opinie sănătoasă și intransigentă față de comportarea necorespunzătoare a familiilor care nu-și înțeleg înalta lor îndatorire.

FAMILIA ARE ROLUL HOTĂRÎTOR ÎN FORMAREA CONDUITEI MORALE A COPILULUI

I. POPESCU: Familia este, după părerea mea, factorul hotărîtor în formarea deprinderilor și convingerilor morale ale copilului. Școala completează de obicei și corijează uneori ceea ce nu a reușit să facă familia, iar societatea desăvîrșește ceea ce au realizat acestea.

Trecerea sarcinii familiei pentru educația morală a copiilor pe seama școlii constituie cea mai flagrantă abdicare de la răspunderea pe care o are fiecare dintre noi față de societate.

Condiția esențială în educația morală a copiilor o constituie — așa cum bine s-a remarcat — exemplul părinților, acordînd cuvîntului „exemplu“ semnificația cea mai largă.

SĂ ÎNTĂRIM MUNCA EDUCATIVĂ ÎN RÎNDURILE TINERETULUI

V. SARI: În cuvîntarea sa la Congresul al VIII-lea al U.T.C., tovarășul Nicolae Ceaușescu secretar general al C.C. al P.C.R. a trasat ca sarcină preocuparea permanentă pentru promovarea principiilor elicii comuniste a trăsăturilor de caracter proprii omului societății noastre — exemplu de comportare în muncă, în societate, în viața de familie.

Pentru transpunerea în viață a acestei sarcini importante, organizațiile U.T.C. își vor intensifica munca politico-educativă în rîndul tineretului pentru educarea în spiritul patriotismului socialist, a dragostei față de muncă, a grijei față de bunul obștesc, pentru formarea unei conduite demne în familie și societate.

Plecînd de la premisa că pregătirea viitorilor părinți o constituie educația morală sănătoasă a tineretului nostru, organizațiile U.T.C. au desfășurat variate acțiuni cu caracter educativ ca: întîlniri cu juriști pe teme legate de normele morale ale vieții de familie, simpozioane despre prietenie, despre conduita civilizată, despre problema sexuală etc.

În vederea cultivării sentimentului patriotic s-au organizat diferite vizite (locuri istorice, case memoriale, monumente, muzee).

Dezvoltarea economică fără precedent din țara noastră aduce în cîmpul muncii tot mai mult alături de soț și pe mama copiilor de vîrstă școlară. De aceea, lărgirea rețelei de școli-internate și cu osebire de semi-internate, unde copiii vor putea primi îndrumarea competentă a educatorilor, este de dorit.

Cred, de asemenea, că este necesară organizarea unor cursuri cu caracter educativ în rîndurile tinerilor, pentru ca ei să fie pătrunși de rolul important care le revine în întemeierea unei căminii, în creșterea și educația viitorilor copii. La aceste cursuri, unde și-ar putea da contribuția comisiile de femei și alte organizații obștești, tineretul ar putea fi înarmat cu cunoștințe elementare de igienă, de fiziologie, psihologie, pedagogie și de etică socialistă.

E. GIURGIUCA: Din discuțiile purtate aici s-a conturat destul de clar locul familiei în sistemul educativ și funcțiile ei specifice. Pe de-o parte, relația familie-societate, familia ca celulă socială, integrată organic în societate, însumînd influențele acesteia și transformîndu-se ea însăși în factor social educativ, așadar aspectul care se configurează în raport cu îndatoririle ei sociale, pe de altă parte, relația din cadrul ei, părinți — copii, care îi conferă calitatea de pedagog. Desigur cele două aspecte, deși distincte, sînt inseparabile. Dar pentru ca activitatea noastră să fie cit mai eficientă, am socotit că trebuie să ne fixăm două obiective principale: pe de-o parte, să menținem în conștiința familiei sentimentul îndatoririlor ei social-educative (a căror îndeplinire se răsfrînge și în activitatea ei pedagogică strict familială), pe de altă parte, s-o înarmăm cu cunoștințe din domeniul pedagogiei. Astfel, eficiența factorului familie în procesul educativ e condiționată de nivelul de conștiință al membrilor ei, de interesul deschis pentru problematica socială și de cunoștințele lor psiho-pedagogice. Pregătirea multilaterală a familiei, consolidarea în conștiința părinților a concepției științifice asupra lumii și societății, înarmarea lor cu cunoștințe și metode pedagogice, vor constitui pihrșii sigure în înțelegerea răspunderii pe care o au față de societate și în același timp față de propriii lor copii.

DE ZIUA MAMEI
(ulei pe carton)

TIA PELTZ

SĂ DISCUTĂM

DESPRE

VOCATIE

TALENT

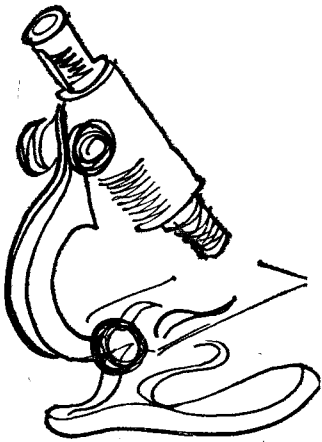
PASIUNE

VICTOR VILCOVICI

E vorba de timpurile când abia deschisese ochii spre cugetare. Eram elev de liceu, deci trecusem de faza în care cunoștințele matematice se rezumă la celebra „tablă a înmulțirii” — faimoasă prin necazurile pe care le aduce în lumea celor mici.

Prima teoremă pe care am cunoscut-o în viața mea de școlar a fost afirmația din aritmetica rațională că, permutând locul factorilor unui produs între ei, produsul nu se schimbă. Această afirmație, pe care o putem verifica în orice moment cu „tablăa înmulțirii”, are nevoie totuși în aritmetica rațională de o demonstrație. Prin analiza acestei simple teoreme de aritmetică, am putut prinde și gusta pentru prima oară farmecul pe care-l conține în sine demonstrația matematică. Mai târziu, când am ajuns să cercetez pașii mai mari și mai hotărâți ai silogismului, care constituie baza de existență a unei demonstrații mai importante și manevrând noțiuni mai fine, am ajuns să prind și mai bine plăcerea pe care o emană raționamentul „more geometrico”.

Pasiunea pe care am avut-o încă din anii studiilor de liceu pentru matematică se datorește acestui farmec specific, exercitat de raționamentul matematic asupra ființei mele intelectuale, încă de la primele contacte cu el. Se înțelege că dimensiunile acestui farmec au luat proporții mult mai mari atunci, când, la capătul raționamentului, obțineam rezultate noi. Căci matematica îți dă puțința să descoperi lucruri noi, fără a te folosi de sapă și de hîrleț, ci numai de raționament.

Fără să vreau, am găsit puncte de apropiere între pasiunea la care poate da naștere acest farmec al matematicii și o altă pasiune: muzica. Mi-a venit în minte această apropiere între pasiunea pentru matematică și aceea pentru muzică, pentru că ambele pasiuni sălășluiau în inima mea. Mi-a plăcut muzica încă de când eram copil. De altfel, dintre profesorii mei, matematicienii la Universitatea bucureșteană, doi erau melomani: Gheorghe Țițeica și Anton Davidoglu.

Să fie oare o corespondență mai profundă în simțurile omului, între valurile melodice care ne leagă de ființă și undele vibrațiilor sonore, producătoare de melodii, — care, de altfel, sînt perfect încadrate în ecuații și formule matematice? Mi se pare puțin probabil pentru motivul că, dacă se constată adesea pasiunea matematicianului pentru muzică, trebuie să recunoască că n-am prea auzit de vreun muzician care să fie pasionat de matematică.

Adevărul este că matematica și-a luat inspirația de lucru și de dezvoltare tot din lumea materială. Căci numărul, care stă la baza ori-

cărei discipline matematice, este sugerat acestei discipline de aspectul multiplu al lumii materiale, iar noțiunile geometrice, care alcătuiesc o grupă esențială de cercetare matematică, sînt inspirate de noțiunea concretă de spațiu. Dar concretul de la baza matematicii astfel subțiat permite acestei discipline un înalt grad de fantezie. Axiomatica matematicii poate fi privită în largă măsură ca fiind arbitrară. Din acest punct de vedere, matematica se deosebește fundamental de știința propriu-zisă, cum ar fi fizica, chimia, geologia, unde fundația este constituită din material concret. Însăși astronomia este o știință adevărată, o știință a naturii, avînd baza cercetărilor alcătuită din materia corpurilor cerești.

Pusă în comparație cu acest fel de științe concrete — științele naturii —, matematica apare mai degrabă ca o schemă precisă, dar liberă să ia orice formă, orice dezvoltare, aceea pe care i-o putem impune prin axiomatica aleasă arbitrar de noi. Această libertate de a determina forma disciplinei cu ajutorul axiomelor ce-i stau la bază îi oferă matematicii o minunată elasticitate, care poate fi folosită și este efectiv folosită pentru a oferi oricărei științe concrete o schemă, un model cît mai potrivit pentru a o reprezenta — cantitativ (numeric), spațial. În privința aceasta „mecanica”, sub forma genială pe care i-a dat-o Newton, a putut îmbrăca perfect haina matematică în așa măsură, încît ea a fost considerată de unii ca o disciplină matematică. În realitate, azi se știe de toată lumea că mecanica este o știință concretă, o ramură a fizicii și nu o disciplină matematică. I se potrivește însă foarte bine haina matematică, mulțumită inspirației fericite pe care a avut-o Newton de a concepe forța și masa — elementele substanțiale ale mecanicii — în chip potrivit, cel puțin în anumite limite.

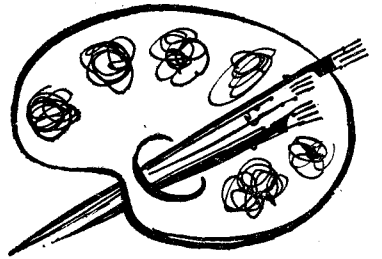
În concluzie, pasiunea mea pentru matematică se datorește farmecului pe care-l exercită asupra mea raționamentul de idei noi; iar pasiunea mea pentru mecanică are aceeași proveniență, la care se mai adaugă farmecul specific, legat de prestigiul unui înalt adevăr concret, natural, nou descoperit.

MARCEL BRESLAȘU

Se vor împlini la anul o sută de ani de la moartea ilustrului pictor francez Dominique Ingres (1780—1867). A trăit pînă în preajma vârstei de nouăzeci de ani, lăsînd o imensă operă, lucrînd pînă în ultimele ceasuri ale vieții și înscriindu-și numele în istoria artelor plastice din patria sa și în aceea a culturii universale, citînd la loc de cinste și exercitînd o puternică înfrîurire asupra multor generații de meșteri ai paletelor și ai penelului....

Dar numele lui Ingres atrage după sine asociația — devenită o locuțiune curentă — cu „vioara” pe care cînta încă din copilărie și pe care nu a părăsit-o de-a lungul întregii sale vieți, fără să fi avut cîndva velenitatea de a trece drept altceva decît un amator fidel al acestui instrument, cîntînd pentru plăcerea lui proprie, odihnindu-se după orele petrecute în atelier, în fața șevalețului, căuțînd și aflînd pentru sufletul său de artist și alte bucurii, alte desfătări, alte clipe de emoție. Pesemne însă, arta practică ca profesionist și aceea căreia i se dăruia în momentele așa-zise de agreabilă destindere își împleteau între ele valențele, modesta vioară sugerînd vibrații și armonii coloristice pictorului, ba poate chiar păstrîndu-i prin suplețea și robustețea arcului, mîna fermă și mlădioasă, pînă la vîrsta patriarhului.

Pentru ce această evocare? Ei bine, pentru pledoaria pe care vreau să o schițez în apărarea preocupărilor pretins „minore”, a îndeletnicirilor aparent „străine” de aria pregătirii de specialitate. Cu alte cuvinte consider drept neîntemeiată combaterea „micilor pasiuni” care se prefigurează la mulți copii și la mulți adolescenți și cărora ei le consacră o parte din entuziasmul, din interesul și, implicit, din timpul lor. Sînt unii părinți care se îngrijoresc de asemenea pasiuni și le consideră ca „pierdere de vreme”, ca înclinări pe o pantă de minimă rezistență, ca simptome de frivolitate. „Auzi!” „Să adune fluturi, ori găgăni, ori ierburii, ori minerale! Să se pasioneze pentru colecția de timbre, ori de cărți postale ilustrate, ori de autografe! Să urmărească „la zi” recordurile și performanțele mondiale și naționale la toate disciplinele sportive, făcîndu-și capul calendar!

Sau să se țină de repetiții la cor, la echipa de dansuri, la cea teatrală!”

Am mai putea înșira asemenea „primejdii” pentru... evoluția rectilinie a tineretului, prilejuri de nefericite intervenții, de cicăleli bine intenționate, de neînțelegere de către educatori a acestor legitime căutări de variație, de diversificare a programului, de investire a surplusului acestei juvenile curiozități, a acestei nesățioase nevoi de cunoaștere.

Firește, nu poate fi vorba de anomalii, de cazurile limită în care preocupările secundare devin dominante, în care efortul principal — învățătura organizată — este abătut, fărîmițat; în asemenea cazuri, puțin frecvente, o analiză cît de cît adîncită va scoate la iveală pricina care nu țîn de „atracția” altor preocupări, ci, vai, de lipsa de atracție a celor esențiale!

Lăsînt deci la o parte „excepțiile” — în care înclinarea degenerază în monomanie și în obsesie — și referindu-se numai la co-virșitoarea majoritate a cazurilor normale, trebuie să vedem în aceste „mici” pasiuni, nu latura lor de evaziune, ci dimpotrivă caracterul lor de adjuvant, de aluviune — și de confluență — cu principalele linii de dezvoltare a copiilor și tinerilor noștri. Bine călăuzite și dozate cu tact și discernămint, cu solitudin și afecțiune, toate acestea generează și întrețin o sumă de însușiri și de virtuți constitutive ale „marilor” pasiuni creatoare de mai târziu: metodă, disciplină, stăruință, temeinicie, ba chiar abnegație și spirit de sacrificiu! Nu dojenii copilul cînd renunță la „bilețul de cinema” pentru a-și completa colecția — ori care ar fi ea — cu o piesă îndelung rîvnită! Și cu atît mai puțin cînd pune de o parte banii de tramvai, pentru a-și cumpăra o carte de știință sau un volum de versuri.

Or, pentru a ne întoarce la pilda propusă la început, lăsați-l să cînte pe toate vioarele — pe care nu va deveni vreodată un virtuoz — dar cu care descoperă armoniile, ritmurile și colorile lumii.

■ **Acad. V. VILCOVIC!**: Pasiunea mea pentru matematică și fizică

■ **MARCEL BRESLAȘU**: Vioara lui Ingres

■ **EMILIA CĂLDĂRARU**: Talent cu orice preț

■ **SILVESTRU PATIȚA**: Un important principiu educativ

EMILIA CĂLDĂRARU

Sînt foarte îngrijorată — îmi spunea deunăzi mama Danielei — fetița mea nu manifestă nici o aptitudine deosebită. Aproape toți copiii cunoștințelor mele au câte o preocupare specială, învață câte ceva în afara școlii. Și cită pasiune, și cât talent au unii copii! Daniela se limitează la obligațiile de școală, altceva n-o interesează. Cum scapă de la lecții, aleargă afară, la joacă, sau citește povești.

E oare atât de îngrijorător? Daniela învață bine, e o elevă conștiincioasă. E neimportant? Dar aceasta e principala îndatorire a vârstei sale. Îngrijorătoare mi se pare a fi, dimpotrivă, atitudinea mamei, care — atât cât o cunosc eu — nu va renunța la ideea de a găsi fetiței sale vreo ocupație extrașcolară, etichetând-o categoric „pasiunea Danielei” și mândrindu-se cu ea în cercurile familiilor prietene. Daniela nu va mai avea timp s-o zbughească afară, îndată după lecții, sau să se cufunde în lumea lecturilor fantastice. Va amuți în ea o părticică din copilărie! Iar mama — ciudat — se va plînge cunoștințelor că fetița ei „e suprasolicitată și nu are pic de timp liber”. E o poveste în care se amestecă o oarecare doză de snobism și vreau să cred că asemenea cazuri sînt puține.

Mai adesea însă, se întîmplă ca părinții, de bună credință, din grija de a asigura copilului o instruire cât mai completă, să hotărască: „va învăța pianul”, „va învăța engleză”, „va face balet”, sau „va face parașutism”, sau... E tot ce poate fi mai bun. Dar... atenție! Se întîmplă că „micul muzician” — căruia tata i-a cumpărat pian și i-a adus profesor acasă fiindcă, să zisem, a observat că băiatul are degete lungi — să ofteze secret după volumul de „Matematică distractivă”, pe care n-a mai putut să-l deschidă de atîta vreme. Sau, pur și simplu, să ofteze privind pe fereastră joaca prietenilor de pe stradă, în vreme ce el reia la pian, pentru a 20-a oară, același exercițiu monoton, care nu spune nimic inimii sale.

Lucrurile se complică și mai mult, cînd părerile familiei cu privire la instrucția extrașcolară a copilului sînt divergente. Pe Ionel nu l-am văzut niciodată jucîndu-se. Tatăl a socotit că Ionel, cu statura lui athletică, e făcut pentru sport și l-a înscris la clubul „Dinamo”. Mama nu s-a împăcat cu gîndul ca Ionel, al ei, fire sensibilă, cum îl știe, să se limiteze la educația spartană a sălilor de sport și s-a hotărît să-i

ofere acel supliment de educație spirituală, ce se dobîndește prin cultivarea unei arte. I-a cumpărat penel și culori și l-a înscris la un cerc de „arte plastice”. Dar sora mamei, care îi dă băiatului lecții de franceză, continuă să sune cu regularitate la ușa apartamentului, marțea și sîmbăta seara, mîndră întotdeauna de aportul substanțial pe care-l poate aduce la educația nepotului drag. Bietul Ionel! Niciodată nu ajungesă se culce înainte de ora 11 noaptea (uneori îl apucă miezul nopții aplecat peste cărți și caiete — și cu toate acestea, la școală e un elev mediocru). Iar atunci, cînd reușește să citească vreo carte, e o adevărată sărbătoare pentru el. Pe Ionel, nu l-am văzut niciodată jucîndu-se!

Cultivarea înclinațiilor native ale copiilor, educarea lor multilaterală sînt, într-adevăr, o îndatorire firească a fiecărui părinte. Și astăzi, mai mult decît oricînd, copiii pot fi beneficiarii tuturor posibilităților. Dar e păcat cînd se întîmplă ca tocmai aceasta să le răpească cel mai de preț beneficiu al vârstei lor: copilăria. Fiindcă, a-i împovăra cu prea multe obligații, înseamnă a nu le mai lăsa timp să fie copii, înseamnă a-i transforma de timpuriu în „mici persoane” cu tot felul de răspunderi. E cu atât mai contraindicat, cu cît, uneori, nici măcar nu e vorba de vreo înclinație, de vreun talent autentic. De altfel, descoperirea adevăratelor aptitudini e o chestiune de timp și răbdare. Nu toți copiii se pot descifra din primii 10 ani de viață. Și nu toți copiii au capacitatea de a mai face față și altor obligații în afara celor strict școlare. Iar pentru unii — destul de numeroși — chiar și simpla îndeplinire a obligațiilor de școală înseamnă o suprasolicitare.

Instrucția extrașcolară — iată o problemă încă prea puțin dezbătută, cerînd părinților soluții atente și diferențiate, dar care, fără excepție, trebuie să permită elevului îndeplinirea în condiții optime a principalei sale îndatoriri, aceea de a fi un bun elev.

SILVESTRU PATIȚA

Educatorii pasionați au observat că nu există copil, oricît de rău, care să nu aibă un colț senin în tainele sufletului său. Tocmai acest element trebuie descoperit și folosit ca o pîrghie pentru înlăturarea deprinderilor și obișnuințelor negative. Se înțelege că în acest scop trebuie cunoscut temeinic copilul, sesizate preocupările, vocația, aptitudinile și gusturile lui.

De justetea acestor cerințe ne-au convins o dată mai mult profesorii de la Școala generală nr. 6 din Barșov, care, discutînd recent într-un consiliu pedagogic despre dezvoltarea multilaterală a personalității elevului au relevat cîteva cazuri dificile, rezolvate în perspectiva principiului educativ enunțat. Unei eleve pasionate pentru sport i-a fost interzisă de către părinți această preocupare. Dorința ei fierbinte neputîndu-se realiza, i s-a creat o stare de nemulțumire, care treptat a provocat răminerea ei în urmă la învățătură. În fața dezolării părinților, dirigintele a intervenit adecvat. El a sesizat cauza indolenței și a cerut familiei — pe răspunderea lui — îngăduința ca eleva să participe la întrecerile sportive. În prezent fetița este prima la învățătură din clasa sa și campion regional la atletism.

Într-o zi, tatăl unui elev a venit la școală să verifice dacă fiul său este prezent la adunarea pionierască. Dirigintele a surprins pe fața părintelui o undă de bucurie cînd i-a confirmat prezența copilului la ședință. Din discuții, a aflat că de la un timp lipsește des de-acasă,

pretextînd tot felul de acțiuni extrașcolare. De cîteva ori tatăl l-a prins cu minciuna. Din mărturisirile părintelui a reieșit că băiatul era ținut foarte de scurt acasă, încît minciuna lui s-a născut dintr-o reacție de apărare a propriei libertăți. Și în acest caz intervenția dirigintelui a fost salutară.

Am întîlnit în alte școli elevi care erau corigenți la mai multe materii și profesorii clasei erau total dezarmați în fața lor. Cînd a crezut că nu mai este nimic de făcut, unul dintre profesori a observat, într-o pauză, că elevul X face schimb de timbre cu alți colegi și că este versat în filatelie, un adevărat „specialist”. Alt profesor l-a văzut pe elevul Z că se ocupă cu creșterea porumbeilor călători, neglijîndu-și învățătura. Din aceste observații întîmplătoare au izvorit adevărate soluții de îndreptare a elevilor în cauză. Inițiindu-se în mod special în filatelie, dirigintele angajează discuții cu elevul, îi apreciază cunoștințele vaste și îi trezește încrederea în propriile forțe. Rezultatul: elevul promovează clasa, deși în trimestrul I avusese patru corigențe.

Pe columbofil, după o vizită acasă, cu care prilej a discutat admirîndu-i frumoasele achiziții, și după ce îi procură o carte de specialitate, îl atrage în cercul tinerilor naturaliști, unde e pus să țină chiar o expunere despre creșterea porumbeilor. Pînă la urmă elevul promovează clasa și concomitent obține un premiu de la Asociația crescătorilor de porumbei. Dubla lui satisfacție a fost opera educatorului.

Din exemplul de mai sus, credem că se desprinde valoarea excepțională a principiului educativ discutat. Părinții și profesorii cu dragoste față de copii și pasionați de munca educativă trebuie să caute cu perseverență și optimism pedagogic la fiecare elev socotit „caz” greu, pîrghia arhimedică a universului său moral.

PEISAJ
Linogravură

ȚINTĂREANU VIORICA
(16 ani)

un arhitect despre:

CAMERA COPILULUI

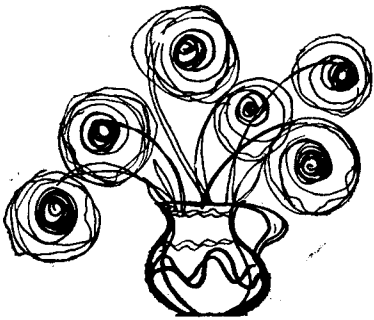
În camera sau colțul copilului trebuie să domine bunul gust, armonia în îmbinarea dintre util și plăcut; în acest loc copilul e chemat să lucreze cu plăcere, să se simtă într-o lume a lui: lumea copilăriei.

Pentru a putea fi supravegheați îndeaproape, copiii între 1 și 5 ani li se rezervă, de obicei, un colț în încăperea în care stau părinții. Piesa de mobilier strict necesară în acest caz este patul. El va avea cel puțin una din laturi rabatabilă și prevăzută fie cu vergele, fie cu plasă din sîrmă sau din fire de material plastic, pentru a permite supravegherea copilului de la distanță. Este recomandabil ca patul să aibă dedesubt unul sau două sertare ușor de mînit, în care să poată fi așezate lenjeria curentă de corp a copilului și jucăriile, celelalte articole de lenjerie urmînd a fi plasate într-un dulăpior special. Pentru a feri pe copil de curenți sau de contactul direct cu suprafețele reci, pereții alăturați patului vor fi acoperiți cu draperii, care se pot confecționa din materiale ușoare și ieftine, dar viu și armonios colorate. Acolo unde spațiul permite, colțul copilului poate fi completat cu o mesuță și un scaunel, sau, ceea ce e mai potrivit, cu o mobilă de construcție specială, în care cele două piese sînt îmbinate.

Copiii mai mari trebuie să dispună de o cameră separată, în care este bine să fie plasate numai paturile, mesuța cu scaunele, dulă-

piorul pentru lenjerie, o etajeră și, eventual, patul supraveghețoarei. Paturile vor fi astfel așezate, încît să fie ferite de curenți și să primească multă lumină naturală. Pentru copiii pînă la șase-șapte ani, ele vor păstra plasele de protecție și, eventual, li se va atașa o scăriță care să ușureze coborîrea. Este, de asemenea, de dorit ca patul să fie construit pe principii extensibile, pentru a putea fi lungit pe măsură ce copilul crește.

În cazul în care camera este folosită de doi copii, paturile pot fi

așezate cap la cap, pe același perete, sau pot fi alăturate, iar cînd spațiul nu permite această așezare, ele pot fi suprapuse. În acest din urmă caz, devine absolut necesară scărița, care să asigure accesul la patul de sus.

Lenjeria de corp, de pat, de haine, cărțile, se păstrează într-un dulap astfel compartimentat și dimensionat, încît să permită rînduirea în condiții bune a tuturor lucrurilor.

Jucăriile și cărțile pot fi plasate și pe etajere suspendate pe pereți. Soluția aceasta are avantajul de a constitui totodată și un element decorativ al încăperii. Copiii sînt nevoia să deseneze și să scrie, iar această înclinare atît de firească trebuie încurajată. Pentru a evita însă mîzgălirea pereților și a mobilierului, este foarte potrivit să le punem la dispoziție o tablă neagră, care se poate fixa chiar pe una dintre ușile camerei.

De mare însemnătate pentru obținerea celui mai potrivit climat în care să se joace și să lucreze copilul este și coloritul mobilei și al pereților. Sînt indicate piese în culori deschise, pastelate. Pereții camerei vor fi și ei vopsiți în culori pastelate, odihnitoare pentru ochi (vernil, bleu, crem). Este recomandabilă decorarea pereților sau chiar a mobilierului cu figuri și scene din poveștile cele mai îndrăgite de copii.

Ce este mai bine să punem pe jos în încăperea destinată celor mici? Linoleum sau covor plastic, deoarece pardoseala trebuie să fie spălată cît mai des. De altfel, aceste materiale prezintă și avantajul că sînt izolante și asigură sub picioare o suprafață caldă. Și la ferestre? Materiale ușoare, nu prea costisitoare, dar viu colorate și bine acordate cu întregul interior. Din aceleași materiale se pot confecționa și husele pentru pat.

În camera copiilor, lumina va fi difuză, indirectă, nu prea puternică, cu corpurile de iluminat așezate în poziții care să nu permită copiilor să ajungă la ele.

Să nu uităm că micul colț al copilăriei poate să poarte în el mari resurse educative, dacă familia îi înțelege bine rostul și își dă silința să-l organizeze după criteriile pe care le au în vedere școala și specialiștii.

Arh. V. DRAGNEA

Pe teme medicale

COPIII LA MARE

De multă vreme, aerul marin este folosit pentru îngrijirea unor afecțiuni infantile. Modul de acțiune a diferitelor elemente care concurează la efectul binefăcător al mării este cunoscut științific mai ales prin lucrările profesorului francez Debris Leroy și a colaboratorilor săi.

Mai puțin lămurite la ora actuală par a fi: efectul soarelui plajelor, acțiunea psihologică a șederii la marginea mării și micro-climatele, adică variațiile mediului, atît de diferite de la un loc la altul.

Recentul congres internațional al mării ținut la centrul de thalaso-terapie de la Treboul (Bretania), între 28 mai și 2 iunie, pe tema „Copilul și marea” a stabilit că pentru ca un copil să profite optim la mare trebuie să stea cel puțin două luni.

Profesorii Julien Marie și Bernard Leveque au atras atenția că șederea la mare este contraindicată pentru copiii vaccinați recent cu B.C.G.. Numai în cazul că vaccinarea s-a făcut în martie sau aprilie și leziunile vaccinale sînt perfect cicatrizate, se poate recomanda cura de mare și a acestei categorii de copii.

Thalaso-terapia (cura de mare) joacă un rol foarte important în tratamentul copiilor infirmi. În discuțiile care s-au purtat cu prilejul congresului s-a scos în evidență rolul triplu reeducativ școlar și economic al thalaso-terapiei în tratamentul copiilor handicapați.

Doctorul George Lobel din Brest a subliniat însemnătatea școlilor de la mare (clase sau licee) în readaptarea psihologică a copiilor infirmi, iar în concluziile congresului (al doilea) internațional al mării s-a reafirmat necesitatea curei de mare a copiilor, atît a celor bolnavi, cît și a celor sănătoși.

E. ELIAN

DISCOTECA

Printre multiplele funcții pe care le îndeplinește discul, poate fi menționată și aceea... de profesor de limbă străină. Citite de lectori care stăpînesc la perfecție limba respectivă, textele înregistrate pe disc oferă ascultătorilor posibilitatea ca printr-o audiere repetată să-și corecteze pronunția. De regulă, textele acestora sînt extrase dintr-un manual, alături de care discul joacă rolul unui material didactic auxiliar. Mai mult chiar, pe eticheta discului e menționată, pentru fiecare text citit, pagina manualului în care se află tipărit. În felul acesta, discul alcătuiește, împreună cu manualul, un tot unitar, permițînd studiul unei limbi străine cu sau fără profesor, în funcție de metoda care a stat la baza lucrării în ansamblul ei.

Pornind de la aceste principii generale, „Electrodisc” a editat pînă în prezent — în colaborare cu Editura științifică și cu Editura didactică și pedagogică — numeroase discuri pentru studiul limbilor străine, care se adresează unor numeroase categorii de elevi, de vîrstă și de pregătire diferite.

O primă serie este compusă din discuri anexe la manualele publicate de Editura științifică sub titlatura „Învățați limba... fără profesor”. Fiecare din manualele respective este însoțit de un singur disc de 25 cm diametru, cuprinzînd o seamă de exemplificări alese de autori din cartea lor. Din acest lot fac parte discurile de limba engleză (nr. EXD 88, autori Leon Levițchi și Dan Dușescu), spaniolă (nr. EXD 1025, autor Paul Teodorescu), rusă (nr. EXD 1034, autori George Bolocan și Tutiana Voronțova) și franceză (nr. EXD 1040, autori Ion Brăescu, Silyta Pandulescu, Sonia Bercescu și Maria Brăescu), toate difuzate prin magazinele sau raioanele de discuri, separate de manual.

Dintr-o altă categorie fac parte discurile editate în colaborare cu Editura științifică sub titlul „Să învățăm...” (franceză, engleză etc.). Aici este vorba, pentru fiecare curs, de o serie de șase discuri de 17 cm. diametru, care se difuzează numai prin librării, reunite într-o casetă comună, împreună cu manualul. Din acest lot au apărut pînă în prezent cursuri de limba franceză, engleză, spaniolă și rusă. În pregătire se află un curs similar de limba germană, editat în colaborare cu Editura didactică și pedagogică.

O ultimă categorie privește discurile destinate nemijlocit învățămîntului limbilor străine în școli. Pentru fiecare limbă și fiecare clasă este prevăzută editarea — în conlucrare cu Editura didactică și pedagogică — a cîte unui disc de 30 cm. diametru, al cărui conținut este coordonat cu acela al manualului clasei respective. Pentru început au apărut discuri pentru limba rusă, clasa a VI-a (nr. EXE 0204) și a VII-a (nr. EXE 0205), limba engleză clasa a VI-a (nr. EXE 0206) și a VII-a (nr. EEX 0207), limba franceză clasa a VI-a (nr. EXE 0208) și a VII-a (nr. EXE 0209). Sînt stabilite să apară, în continuare, noi discuri, atît pentru studiul aceluiași limbă la alte clase, cît și pentru alte limbi, toate urmînd a fi difuzate prin Ministerul Învățămîntului direct școlilor și, separat, prin magazinele de specialitate, publicului larg, independent de manualele pe care sînt destinate să le însoțească.

Marea căutare de care se bucură aceste cursuri sonore de limbă străină confirmă că, treptat, discul este destinat să devină un instrument de un real folos pentru toți cei care aspiră să devină poliglofi.

DISCUL POLIGLOT

ATELIERUL DE CREAȚIE

Ne-am adresat citorva scriitori, cunoscuți pentru laborioasa lor activitate în domeniul literaturii pentru copii și tineret, cu întrebarea: „Ce lucrări pregătiți pentru tinerii cititori?”. La unica întrebare a micului nostru interviu telefonic am primit următoarele răspunsuri:

● **MIOARA CREMENE:** — Lucrez la un roman științifico-fantastic intitulat „Mărirea și decăderea planetei Globus”.

● **S. FĂRCĂȘAN:** — Am în lucru un volum de povestiri științifico-fantastice: „Regăsirea”. Pe masa mea de lucru se găsesc și alte proiecte, dar despre ele nu pot spune încă nimic, deoarece nu am-am fixat asupra titlurilor.

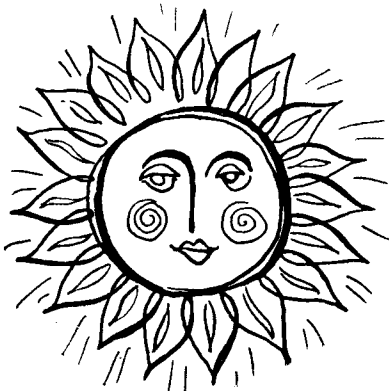
● **ION HOREA:** — Mă gândesc la talmăcirea în limba română a unui volum de versuri pentru copii din opera poetului Letay Ianos.

● **NICOLAE MĂRGEANU:** — Scriu două romane polițiste care se vor intitula „Patimile după Matei” și „Enigmaticul Louis Bourbon”.

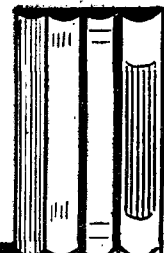
● **TUDOR POPESCU:** — Voi scrie un roman istoric de aventuri, inspirat din epoca lui Buerebista. Romanul va apărea la Editura Tineretului, în colecția „Cutezători”. Voi continua scrierea cărții a doua la romanul de aventuri „Brățara de cretă”.

● **VICTOR TULBURE:** — Am predat la tipar „A treia carte a Ralucai” (pentru preșcolarii). Lucrez în prezent la volumul „Cartea României”, care va fi un fel de geografie literară în versuri, prilej de a cînta frumusețile patriei și mărețele construcții socialiste. De asemenea, lucrez un „Dicționar cu poezii pentru cei mai buni copii”. Volumul încearcă a fi un dicționar în ordine alfabetică (în versuri) privitor la diferite noțiuni din lumea înconjurătoare copiilor.

REPORTER

BIBLIOTECA *mea* FRUMOASĂ

RECOMANDĂRI DE CĂRȚI PE VÎRSTE ȘCOLARE

POVESTIRI, BASME

5 — 9 ani

ION PAS — Povestiri vechi și noi. Ilustrații de Florin Obreja. 96 p. Preț: 13 lei. Editura Tineretului, 1966.

Povestirile din acest volum urmăresc formarea caracterului și deprinderilor de comportare civilizată la copii. Exemplele educative luate din viața familială, școlară etc. sînt bine alese, duc firesc la concluzia morală. „Povestea greierului”, de exemplu, reeditează întîmplarea din fabulă, cu deosebirea că furnica îi dă greierului hrană și adăpost, cerîndu-i în schimb să învețe pe copiii ei scrisul, cititul și cîntul. Simple, bine scrise, amuzante.

7 — 10 ani

VIORICA TOMESCU — Berbecel în cojocel. Ilustrații de Heana Ceaușu. 40 p. Preț: 7 lei. Editura Tineretului, 1966.

Berbecel, Țigaia, Mielușica, iată personajele deosebit de simpatice ale cărții, care ne ajută să cunoaștem ocupația oieritului în cele patru anotimpuri. Povestire în versuri, amuzantă, instructivă, bogată în ilustrații, bine colorate, sugestive.

10 — 18 ani

Basme populare. Text stabilit și prefață de Corneliu Bărbulescu, Biblioteca Școlară. Preț: 4,25 lei. Editura Tineretului, 1966.

Antologia cuprinde variante ale unor basme populare românești, necunoscute publicului larg, adunate în volum pentru întia oară: Im-

EUGEN JIANU — Căsuțe și cuiburi. Ilustrații Dem. Demetrescu. 48 p. Preț: 9 lei. Editura Tineretului, 1966.

Cartea vorbește despre viața citorva specii de păsări, pești și animale din țara noastră, oprindu-se mai ales la felul în care își construiesc adăpostul, își cresc și își apără puii. Textele sînt însoțite de ilustrații în culori, precum și de schițe în alb și negru pentru a fi colorate de copii. Cartea e atractivă și îmbogățește cunoștințele despre natură ale elevilor.

10 — 16 ani

IONEL POP — Pași în lumea păsărilor. Ilustrații de N. Săftoiu. 248 p. Preț: 11 lei. Editura Tineretului, 1966.

Lumea păsărilor observată îndelung și minuțios de un om îndrăgostit de natură care simte poezia ei și reușește să ne-o redea cu artă. Aceste povestiri vor interesa și vor plăcea, invitînd totodată pe copii să observe mai bine înfățișarea și obiceiurile păsărilor, trezind în ei, poate, vocații de naturaliști.

părătița Pisică, Omul de flori cu barbă de mătasă, Tei Legănat și altele. Ele exaltă curajul, bunătatea, simțul de dreptate, generozitatea. Fermețătoare, pline de poezie, vor îmbogăți imaginația copiilor și adolescenților și vor dezvolta calitățile lor morale.

CĂRȚI DE AVENTURI, ROMANE PENTRU COPII

10 — 15 ani

IULIU RAȚIU — Soarele din peșteră. Ilustrații de Ion Mițurcă. 109 p. Preț: 3,50 lei. Editura Tineretului, 1966.

Întîmplări hazlii și pline de neprevăzut, petrecute în vacanța de vară, într-un sat. Tudorel, pionier în clasa a VI-a, vrea să salveze o comoară dintr-o peșteră din apropiere amenințată să fie răpită de doi străini. Cei doi sînt de fapt geologi, iar comoara este un izvor de apă termală, care va fi utilizată iarna pentru serele brigăzii legumicole. Dorința copiilor de a fi folositori societății, fantezia lor infierbîntată, inițiativa și curajul lor contribuie la grăbirea descoperirii și la utilizarea „comorii” spre folosul societății. Cartea este bine scrisă, antren-

nantă, educă pe elevi în spiritul prieteniei și ajutorului reciproc, îndrumîndu-i spre acțiuni curajoase și folositoare.

ANDRE MASSEPAIN — Grota urșilor. Traducere de Laura Dragomirescu, 149 p. Preț: 4,25 lei. Editura Tineretului, 1966.

Un mic sat pitoresc în regiunea Pirineilor, cu amintiri istorice, este centrul peripețiilor prin care trec doi copii parizieni, veniți în vacanță la bunicul lor. Împreună cu alți copii curajoși și plini de inițiativă, ei vor descoperi în apropiere o groță cu urme preistorice. Roman atrăgător, educativ, trezește interesul elevilor pentru arheologie.

14 — 18 ani

JULES VERNE — Hector Servadac. Traducere de Teodora Cristea, 370 p. Preț: 7,75 lei. Editura Tineretului.

Jules Verne imaginează, pe baza cunoștințelor celor mai avansate ale epocii sale, o călătorie în Cosmos. Ciocnirea pămîntului cu o cometă face să fie smulsă o părticică a globului

care e antrenată pe o orbită circumsolară. Pe ea călătorește, împotriva voinței sale, și Hector Servadac. Pînă la urmă, cu ajutorul unui profesor de astronomie, reușește să-și dea seama de situația în care se află și să se reîntoarcă pe pămînt. Roman de aventuri, captivant, educativ, răspunde interesului deosebit al elevilor pentru astronomie.

ȘTIINȚĂ POPULARIZATĂ

7 — 9 ani

I. WEIMBERG — Animale uriașe. Ilustrații de Dumitru Ionescu. Colecția „Să știm”, 80 p. Preț: 9 lei. Editura Tineretului, 1966.

Autorul consacră cite o povestire citorva specii de animale mari ca leul, tigru, cămila, gorila etc., descriindu-le înfățișarea, mediul și caracteristicile de viață. Lucrarea este instructivă și se citește cu plăcere.

N. TĂUTU-STĂNESCU — Ghidul miciei gospodine. Colecția Miini îndemînatice. 160 p. Preț: 3,75 lei. Editura Tineretului, 1966.

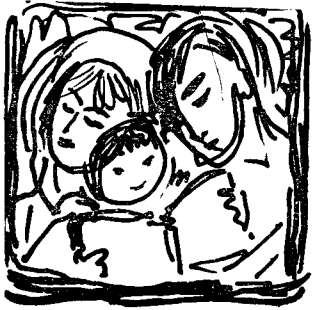
Cuprinde îndrumări practice privind îngrijirea și păstrarea îmbrăcămîntei, aranjarea și întreținerea camerei și bucătăriei, alcătuirea unui meniu, așezarea și servitul mesei, precum și preparatele cele mai simple și economice. Lucrarea dezvăluie fetelor tainele unei bune rînduiri în casă și le formează gustul pentru ordine și curățenie.

ZORINA REGMAN

POATE SĂ FIE O SCUZĂ?

Nu se greșește când se afirmă că educația este o adevărată artă și că reușita ei depinde de pasiunea și competența cu care artistul a modelat materialul uman.

Unde începe această operă de modelare? Se înțelege că în familie; o

fac întâi părinții, și adesea bunicii. Iar de la vârsta de cinci ani, intervin în desăvârșirea ei și educatoarele de la grădinițele de copii, apoi învățătorii și profesorii. E de la sine înțeles că educația în familie trebuie să continue pe toate vîrstele. Cum se petrec însă lucrurile? 70-80% din părinți se află în cîmpul muncii. „Timpul rezervat pentru educarea și instruirea copiilor ne este cu totul insuficient“ spun unii, în special aceia care privesc superficial marea răspundere față de copiii lor. Este aceasta o scuză? Într-adevăr, n-au suficient timp? Dar orele de după serviciu, dar zilele de repaus săptămînal și cele de concediu? Apoi să fim drepecți, cit timp să le ia părinților exemplul lor personal — atitudinea față de muncă, față de cei din jur, vocabularul pe care îl folosesc de obicei, ținuta și comportarea lor în toate împrejurările — lucruri de un mare efect educativ?

Iată cîteva exemple care ilustrează lipsa de răspundere (sau cum o numesc cei amintiți mai sus, „lipsa de timp“) a unor părinți pentru educația copiilor lor.

Într-una din zile, mă găseam în mijlocul unui grup de părinți chemați în mod special la școală pentru a li se arăta că fiii lor sînt indisciplinați și fac mari greutăți cadrelor didactice. Din cei 11 părinți numai trei au recunoscut că s-au ocupat foarte puțin de îndrumarea copiilor lor și, ca urmare, se găsesc în situația de a constata că atît la învățătură, cit și la disciplină, aceștia se află sub orice așteptări. Ceilalți opt părinți au căutat să demonstreze că nu ei sînt de vină, ci școala, cu profesorii ei, precum și influențele externe familiei.

— Dar, de cîte ori am fost acasă la dumneavoastră — le spune dirigințele — i-am găsit pe copiii dumneavoastră pe stradă.

— Și ce putem face noi? au răspuns cei opt părinți. Să le dăm în cap? Copiii sînt copii...

În tramvaiul patru, toate locurile erau ocupate. Pe scaunele din

față, adică în locurile rezervate bolnavilor și bătrînilor, stăteau două fetițe și un băiat de vreo 13-14 ani. Într-o stație se urcară, pe ușa din față, două bătrîne. Credeți oare că elevii au cedat bătrînelor vreunul din scaunele ocupate de ei? Nicidecum. Ba, mai mult. La intervenția civilizată a unui cetățean, a sărit ca mușcată de șarpe o cetățeană — mama uneia dintre eleve — spunînd că și fata ei are bilet de călătorie și, deci, nimeni n-are dreptul s-o scoale de pe scaunul pe care l-a ocupat.

Pe o stradă vecină cu bulevardul „1 Mai“, se jucau cu mingea vreo șase elevi. După înfățișare, păreau a fi cam în clasa a noua. Jocul era de-a dreptul sălbatic. Tipete deperate, gesticulări, vînzoleală, trîntituri, trecători împiedicați să-și vadă de drum. La un moment dat, mingea se izbește cu putere în capul unui bătrîn. Credeți oare că și-a cerut vreunul scuze? Nu numai că n-au făcut-o, dar l-au și apostrofat...

După aceste exemple, să ne întoarcem la aceeași întrebare: există pentru părinții acestor copii vreo scuză? Sînt sigur că toți părinții de bună credință vor spune că nici o scuză nu se poate invoca atunci cînd e vorba să creștem oameni întregi și

folositori societății. A găsi aici circumstanțe atenuante și scuze, înseamnă a dezerta de la una din cele mai nobile chemări. Nu e nevoie să ai o pregătire pedagogică specială și să dispui de cine știe cit timp liber pentru a cere propriului tău copil să părăsească strada și maidaunul, să-și pregătească în mod sistematic lecțiile, să fie cuvioșos și sincer, să fie ordonat, să aibă o comportare civilizată, respect pentru oameni și pentru bunurile materiale obștești.

Educația nu este o sarcină exclusivă a învățătorilor și profesorilor. Ea revine, deopotrivă, și părinților care răspund în fața legilor și a societății de buna creștere a viitorilor cetățeni, de viitorul propriilor lor copii.

GHEORGHE I. IFTARIU

profesor-pensionar

București

„POVESTEA“ CU BUNICUL

Tramvaiul, cu obișnuitu-i zgomot de frîne, s-a oprit în stație. Înghesialna nu era prea mare.

După coborîrea unor pasageri, pe platforma din față urcă o femeie într-o haină neagră, împreună cu doi copii drăguți și dezghețați, bine îmbrăcați și ei: un băiețuș de vreo cinci ani și o fetiță de vreo șapte.

La pornirea tramvaiului, după ce, grijulie — așa cum trebuie să fie o mamă — și-a așezat copiii în colțul cel mai ferit al platformei, mama aruncă o privire îngrijorată spre ușa din spate, spunînd destul de tare, așa ca să poată fi auzită de cei din apropiere:

— Sper că s-a putut urca și bunicuțul. Și după o scurtă pauză: Da, s-a urcat și ne scoate bilete.

Noi, cei din jur, am înțeles cu toții că nu mai urma scena transmiterii din mînă în mînă a banilor și apoi a biletelor. Numai unul n-a înțeles: puștiul.

— Care bunicuț, mămico?

— Taci din gură. Am spus doar limpede: bu-ni-cu-țu-l. Ei hai, uită-te pe fereastră să vezi piața — sună riposta maternă pe un ton mai apăsător, anume ca să curme discuția.

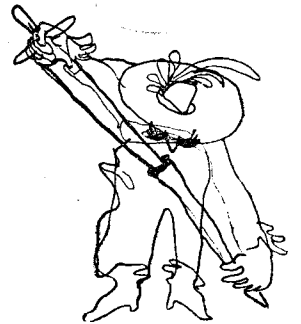
Pesemne că puștiul mai văzuse piața, căci, fără să ia act de tonul categoric al mamei, nu s-a lăsat:

— Mamă, care bunicuț că unul e la Pitești, iar celălalt la Focșani?

De astă dată răspunsul matern a fost un „mic“ ghiont. În tot acest timp fetița n-a scos o vorbă. În jurul lor însă, pe chipurile pasagerilor au început să apară zîmbetele de completă înțelegere a situației. La prima stație întreaga familie a coborît.

— Prostule! Ți-ai făcut mămica de rîs față de atîta lume — s-a

supărat doamna, gîndindu-se la zîmbetele ironice pe care le-a lăsat în urma ei pe platforma din față a tramvaiului. Tu nu ți-ai dat seama că mămica ta a spus povestea cu bunicuțul, ca să nu mai cumpărăm bilete? Te-ai ars de prăjitură, să știi! Am să-i cumpăr numai Marianei, căci ai văzut ce șapte.

cuminte a tăcut, deși nu-i mult mai mare decît tine.

Cred că la viitoarea călătorie, „prostul“ va înțelege mai bine toate poveștile cu bunicii care scot bilete pe platforma din spate. Iar cînd va crește mai mare, va înțelege fără îndoială și alte „povești“, ba chiar se va pricepe să le debiteze singur, spre marea mirare a mămicăi, care nu va ști de unde și de la cine a învățat băiatul ei să mintă cu atîta dezinvoltură. Sau dacă mama își va aminti cîte ceva din întîmplarea repede trecătoare ca aceea din tramvai, sînt sigură, va fi mult prea tirziu.

ANA DÎMBOIU

București

PĂRINȚII ȘI ȘCOALA

Sînt multe cazuri în care părinții înțeleg just colaborarea cu școala, ascultă îndrumările date de profesori și se sfătuieste cu ei în privința activității extrașcolare a copiilor lor. Din această colaborare permanentă, bazată pe înțelegere și respect, au de cîștigat în primul rînd

lie și familia de școală, voi alege, pentru a stăruia asupra lor, pe acelea pe care le consider esențiale. Este vorba despre respectul și încrederea pe care trebuie să le aibă părinții față de cadrele didactice și pe care au datoria să le cultive și la copiii lor. Majoritatea părinților își dau seama de importanța acestui lucru. Mai sînt însă părinți care, inclinați să ia cu orice preț apărarea copiilor, crezîndu-le fără rezerve motivările comportamentului, li se asociază în dezaprobarea măsurilor luate de școală, fără să controleze care este de fapt situația adevărată și știrbesc astfel autoritatea cadrelor didactice. Această atitudine mîșoarăază încrederea și respectul copilului față de învățătorul său, îl face refractar la orice ajutor și uneori îl împinge la manifestări de indisciplină.

Iată o întîmplare din care pot învăța mulți părinți: Pe cînd eram director la școală, s-a prezentat la mine tatăl unei eleve, convins

copiii, care primese astfel îndrumările de care au nevoie.

Din complexitatea de elemente prin care școala este legată de fami-

fiind că fiica sa este persecutată de profesorul de limba română, și că aceasta ar fi cauza notelor rele pe care le aduce acasă. L-am rugat să ia loc și am cerut catalogul clasei în care era eleva. Am chemat apoi, pe rând, câteva colege de-ale ei, una cu note între 8 și 10, alta cu note între 5 și 7 și una amenințată să repete clasa. Le-am cerut să ne spună cum stau cu notele la celelalte materii și apoi, la limba română. Am întrebat cum decurg orele și ce greutăți au cu temele de acasă. După aceea, am adus vorba despre eleva cu pricina, pe al cărui tată fetele nu-l cunoșteau. Toate și-au apreciat colega la fel: este leneșă, de obicei nu-și face temele, minte, nu e atentă, nu vine regulat la școală, se plimbă prea mult. Discuția i-a dovedit tatălui că situația școlară nemulțumitoare a fiicei sale nu se datora, așa cum credea la început, persecutării ei de către profesor. Și-a dat seama că a greșit acordând prea multă încredere fiicei sale, atunci când își motiva notele slabe.

Înainte de a lua o hotărâre, înainte de a se pronunța despre activitatea cadrelor didactice (și aceasta să n-o facă niciodată în fața copiilor), părinții sînt datori să caute

adevăratele cauze ale situației copilului lor, luînd legătura cu școala, discutînd cu profesorii, cerîndu-le sfatul.

Prof. VIRGIL GIURCĂ
Oradea

UN ELEV SE DESTĂINUIE

Dirigintele clasei a VIII-a B nu și-a putut ascunde surprinderea în fața rezultatelor slabe la învățatură ale elevului M.N. De aceea, la ora de dirigenție, i-a dat cuvîntul pentru a explica singur situația.

M.N. s-a ridicat în picioare, și-a fixat privirea în dușumea, rușinat, stingher și n-a rostit nici un cuvînt.

— Îl socoteam pe M.N. — spuneau dirigintele — un elev bun. Contrariat de rezultatele mediocre, voiam să aflu cauzele reale. I-am spus: Astăzi, după cursuri, să mă aștepți; vom merge împreună acasă la tine.

În drum spre casă, dirigintele a observat că elevul era frîmțat, apăsător de gânduri. A început vorba pe un ton cald, apropiat:

— Am înțeles că ceea ce aveai tu de spus nu se putea discuta acolo, în clasă. De aceea nici n-am insistat. Am înțeles de asemenea că adevărul în această privință trebuie să-l aflu de la tine.

— Tovarășe diriginte — a început elevul cu o voce ușor tremurătoare. Vreau să vă spun că mă frîmțim niște gânduri... pe care nu le-am mărturisit pînă acum ni-

mănu, nici părinților mei. În casa noastră nu mai este bună înțelegere. Tata vine acasă de multe ori noaptea târziu. Vine cheuit și pus pe ceartă și înjurături. Mama îl așteaptă îngrijorată...

Au urmat clipe de tăcere. O tăcere grea, apăsătoare, în care mocnea neliniștea.

— În vara trecută m-au trimis la țară, la bunici. M-am dus bucuros. Credeam că acolo îmi voi regăsi liniștea. Dar n-a fost așa. Mă întrebam mereu: „Ce s-o fi înțimplind acasă la noi? Ce-or fi făcînd părinții mei?“ M-am întors apoi la Brașov. Poate dacă mai întîrziam... părinții... cine știe...

Alte clipe de tăcere se așternură, după care glasul elevului se auzi din nou și mai încărcat de emoție:

— Vă rog, dacă puteți să faceți ceva, aș vrea ca părinții mei să se înțeleagă. Ei nu trebuie să se despartă. Li iubesc mult, tovarășe diriginte. Și ei mă iubesc. Simți cînd te iubesc părinții.

La capătul străzii cei doi se opriră în dreptul unei porți și intrară împreună, iar dirigintele a făcut tot ce-a considerat necesar și folositor ca să se întoarcă iar liniștea în casa și în sufletul elevului M.N.

Am spus o poveste adevărată, ale cărei personaje trăiesc alături de noi, au adresă. Povestea ne-a dat mult de gîndit nouă, profesorilor din școală. Atenție deosebită, părinți! Nu sfișiți, nu mutilați sufletul copiilor voștri, prin comportarea pe care o aveți în familie! Totul lasă urme adînci în întreaga lor viață.

Prof. IOAN CIUREA
Brașov

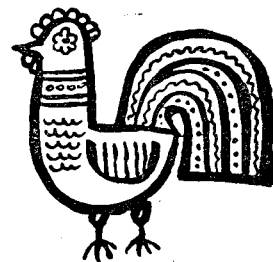
OBOSEALA DE LUNI DIMINEAȚA

I.N. este unul din cei peste trei-zeci de elevi din clasa mea. Fără a străluci la carte, el nu vine niciodată cu lecțiile învățate sau cu lucrările nescrise. Seriozitatea lui mă încintă, ca și felul său tenace și modest de a duce un lucru pînă la capăt. Este sănătos, îl observ în pauze mușcînd cu poftă din sandvi-ciul cu șuncă și unt, dar de-o vreme încoace mă îngrijorează fața lui trasă și palidă pe care-o are în fiecare luni dimineața. În ziua aceasta e obosit și moșale în bancă, iar atenția sa are dese momente de gol și de ezitare. Am crezut, o vreme, că vina este — poate — a televizorului la care duminica seara stă pînă la închiderea emisiunii, dar am aflat că ai lui nu au televizor. L-am întrebat: — „Ce faci sîmbăta după amiaza și duminica toată ziua?“ Așa am putut să reconstitui pe un întreg șir de sîmbete și duminici programul impus de părinții săi, pe care el îl suportă cu stoicism:

— Tata și mama au serviciu amîndoi. Sîmbăta și duminica vor să se distreze. Sîmbăta seara merg de obicei la restaurant. Nu au cu cine să mă lase acasă și mă duc cu diștii. Cel mai devreme ieșim din restaurant la orele douăsprezece, dar se întimplă să stăm pînă la unu sau la două după miezul nopții. Duminică seara de obicei avem oșpeți. Vin să joace „Remi“ sau „Canasta“. Sînt oameni veseli, rîd, fac glume și eu nu pot dormi. I-aș auzi, chiar dacă aș sta cu perna în cap.

— Și la restaurant ce faci? I-am întrebat pe copil.

— Ce să fac? Stau pe scaun, privesc cum dansează lumea twist, ascult cum cîntă solista și mă uit la ospătari cum servesc la mese. Cînd mă plîng că mi-e somn, mămica zice: „lasă că miine-i duminică și dormi pînă la zece“. Tata

zice: „bea și tu un sprîț slab, că n-o fi foc“. Mă laudă, zice, glumînd, că am început-o cam devreme cu sprîțul...

Am stat de vorbă cu părinții lui I.N. Le-am arătat cît de greșit și de primejdios procedează, purtînd copilul prin restaurante și furîndu-i din orele sale de somn. Se pare că m-au înțeles. Elevul I.N. nu mă are o față palidă luni dimineața. Și nici nu mai manifestă obișnuita lui lipsă de atenție. Dacă seriu aceste lucruri, o fac totuși pentru că mai sînt părinți care își poartă copiii prin restaurante, sau nu-i trimîț la culcare, atunci cînd joacă „Remi“ și „Canasta“.

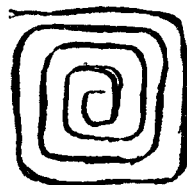
M. ȘETRARU

învățătoare la Școala generală nr. 124
București

UNDE ESTE „LIBRĂRIA COPIILOR“?

Sînt educatoare la grădinița de copii nr. 62 din București. „Elevii“ mei încă nu știu să scrie și să citească, dar bineînțeles că mă preocupă mult viitorul lor și mă gîndesc cu bucurie că din mijlocul lor se vor ridica viitori medici și ingineri, scriitori și profesori, cetățeni cu o frumoasă pregătire intelectuală și culturală.

pentru copii și tineret, la teatrul Tîndărică, la magazinele „Lumea copiilor“ și „Cei trei ursuleți“, ba chiar și la simpatica frizerie pentru copii, „Ciufuliciei“. Mă gîndesc cu simpatie și bucurie. Totuși stau și caut în ghidul Capitalei, și încă nu-i chip să găsesc o librărie pentru cei mai mici cititori. Cea care poartă o astfel de firmă, lingă „Cinemateca“, este departe de ceea ce ar trebui să fie o librărie pentru copii. O visez ca pe un mic basm, cu teighele scunde și încăpătoare, unde cărțile să fie așezate după vîrstele cumpărătorilor, cu panouri care să exprime înflăcărata invitație de a citi, cu mese și scaunele ca să poată fi răsfoite în liniște cărțile și revistele copilăriei, cu întîlniri periodice între scriitori și copii. În visul meu i-am găsit chiar și un nume acestei librării: „Petre Ispirescu“. Ea ar putea lua ființă prin colaborarea dintre Editura tineretului și Centrul de librării și difuzare a cărții.

Desigur, orașul nu-mi este străin și observ cu mare satisfacție acele numeroase amănunte noi și cuceri-toare, care exprimă grija crescîndă pentru educația și creșterea copiilor. Mă gîndesc la Parcul de cultură și odihnă Herăstrău, la ciuperca de beton a cercului, la noul teatru

MARIA NEGRUȘ
București

UN TERMEN NOU ÎN SOCIOLOGIA CULTURII:

„factorul mass-media“

Un eseist francez, dorind să explice imensul prestigiu al anchetelor și sondajelor referitoare la mass-media-uri, formula ideea că în lumea contemporană acționează două mari forțe cu puternică înfrurire socială: forța nucleară și forța mijloacelor de comunicare de masă (mass-media-urile). De unde imensa atenție acordată acestora din urmă și în cercetările privind factorii condiționatori ai vieții tineretului de azi. Într-adevăr, numărul anchetelor desfășurate în apus pe această temă este impresionant. Valoarea lor trebuie judecată însă după concluziile la care duc. Or, aceste concluzii se vădese uneori de valoare indoiebnică.

Este dubioasă concluzia generală formulată de sociologii Ezra-ty și Schram (vezi: revista Impact, nr.3/1965) în sensul pesimist că „mass-media-urile nu ne-au dat până în prezent o generație mai bine informată, mai plină de curiozitate și personalitate“; cum nu poate fi acceptată fără rezerve nici opinia optimistă a francezului J. Dumazedier (vezi: Vers une civilisation du loisir?, Paris 1962) care socotea că tinărul din veacul nostru este produsul pozitiv esențial al acțiunii mijloacelor moderne de comunicație culturală de masă. Între aceste opinii extreme se inserău însă „datele brute“ și „generalizările empirice“ de arie mai limitată.

O statistică vest-berlineză arată că, în 1962, 43% tineri între 10—12 ani, 49% între 12—14 ani, 56% între 14—16 ani, 58% de la 16—18 ani și 55% de la 18—21 ani eite-se mai mult de două perioade săptămânal. Ce citește însă? Anchetă Hoffman (1953) privind lectura tineretului vest-german indică grave carențe (determinate în bună parte de interese comerciale), în conținutul revistelor și cotidianelor citite de tineri. Deci, faptul în sine că tinerii de azi citește mai mult decât cei de ieri nu este concludent.

Tot în R.F.G. cercetări speciale arată că elevii merg în medie la cinematograful de 40 ori pe an în mediul urban și de cea 20 ori pe an în mediul rural — vârsta de 16—17 ani fiind cea mai cinetilă; că 90% dintre tineri sînt ascultători de radio, dintre care doar 38% participă organizat la emisiunile de radio consultînd un program; că elevii peste 15 ani afectează săptămînal cea 10 ore pentru televizor etc.

Ce semnificație au cifrele de mai sus? Luată „în sine“ ele spun foarte puțin. După cum rezultă din investigațiile statistice și anchetele întreprinse pînă acum nu s-au putut încă trage concluzii certe, nu s-au putut stabili „corelații funcționale“ cu privire la efectele precise pe care cinematograful, televiziunea, radioul, banda magnetică, imprimătele de „masă“ (cartea ieftină, revistele ilustrate, ziarele), le au asupra comportării școlare, cunoștințelor, personalității sau caracterului adolescenților, tinerilor. Situația de mai sus este în parte remediată prin sondajele de opinie. Subiecții sondați, respectiv adolescenții, tinerii, sînt solicitați să-și exprime părerea asupra înfruririi resimțite de pe urma acțiunii mass-media-urilor. Multe răspunsuri înregistrate de un astfel de sondaj efectuat la Hamburg în 1965 sînt semnificative; altele amuzante, iar cîteva, ridicule. Coeficientul înalt de subiectivitate conținut în răspunsuri nu trebuie însă să dezamzeze. Însăși această „subiectivitate“ exprimă un fenomen de psihologie socială relevant. De aceea, anchetarea a cît mai mulți subiecți (construind eșantioane reprezentative pentru variate grupuri și straturi sociale), într-una și aceeași problemă, poate să contribuie la formularea unor aprecieri sociologice viabile. Coroborate pe observație directă, aprecierile de mai sus capătă un plus de obiectivitate și rigurozitate.

Referitor la televiziune, spre pildă, pe baza unor anchete și observații directe făcute în S.U.A., s-a conchis asupra existenței unei legături directe între urmărirea emisiunilor și rezultatele slabe la învățatură ale elevilor unor clase gimnaziale. Cercetători britanici au relevat că micul ecran fascinează mai cu seamă pe acei tineri care suferă de tensiuni, frustrări, animozități în relațiile cu părinții sau cu colegii.

În Franța, o anchetă recentă asupra unor eșantioane de copii a prilejuit formularea ipotezei creșterii apreciable a nervozității subiecților, după vizionarea unor folioletoane televizate cu scene de hipnotism și violențe.

Pornind de la alte anchete, întreprinse în Canada, R.F.G., în unele țări asiatice, cît și de la unele date statistice mondiale, diverși

autori occidentali specializați în sociologia televiziunii evidențiază înfrurirea nocivă a unor fenomene cum sînt: acordarea de către tineret a unui număr imens de ore vizionării emisiunilor slabe de televiziune (după o estimafie, un sfert din populația globului, dintre care cei mai mulți tineri și adolescenți, afectează anual televiziunii cea 200 miliarde ore); ponderea crescîndă a emisiunilor neculturale (reclamă, publicitate, propagandă etc.) difuzate de televiziunea din unele țări și efectul nociv rezultat din aceasta; apariția unor fenomene de slăbire a voinței și de despersonalizare în urma consumului pasiv, nediferențiat și la întîmplare a tuturor emisiunilor transmise de posturile de radio-televiziune (în primul rînd, cele particulare).

Fenomenele mai sus semnalate sînt în cea mai mare parte specifice țărilor și tineretului din țările la care aceste anchete se referă. Este, însă, de la sine înțeles că și în condițiile existente la noi înfrurirea mass-media-urilor asupra tineretului ridică probleme ce se cer studiate printre altele și pe calea anchetelor, sondajelor și observație statistice.

Menționarea celor cîteva anchete privitoare la înfrurirea factorului mass-media asupra tineretului de azi, socotim că se va dovedi utilă, cu condiția ca să se inițieze și în țara noastră o acțiune largă de cercetări sociologice concrete. Pornind de la teoria noastră socială științifică se pot trage concluzii obiective, pe bază de fapte și cultivînd „respectul faptelor“.

H. CULEA

(urmare din pag. 15)

dintre fenomenele realității. Gîndim astăzi în termeni de structuri dinamice evolutive, de relații și reciprocități de unitate și relativitate a proprietăților fundamentale ale realității. Dacă în vechea concepție psihologică, „particularitățile de vîrstă“ erau considerate ca niște cadre imobile, prestabile, în care încep sau nu încep anumite cunoștințe, în concepția psihologică actuală asupra evoluției ontogenetice, acestea încetează să mai fie considerate ca fiind „cadre imobile“ și sînt ele înseși, în mare măsură, dependente de acțiunea instructiv-educativă.

Progresele actuale ale științei și tehnicii impun restructurări esențiale de conținut și metodă în procesul instructiv. Aceste progrese înseamnă totodată și acumulări rapide de noi informații. În numărul limitat de ore de care dispunem pentru pregătirea unui elev, noi și noi cunoștințe se cer transmise. Și atunci, evident, problema posibilităților copilului se pune cu o deosebită acuitate. De aici și problema: putem modifica aceste posibilități?

Să ne gîndim la un singur domeniu: cel al matematicilor. E vorba, în primul rînd, de structura axiomatizantă pe care o prezintă matematicile contemporane. Nu e posibil ca în procesul de învățămînt expunerea axiomatice să rămînă fără ecou. Și de aici o serie de probleme capitale: începînd de la ce vîrstă putem apela la un raționament strict educativ? În ce măsură ar putea fi influențate — sub acest raport — posibilitățile copilului? Pe de altă parte, dacă trecem la organizarea internă a matematicilor, constatăm din nou că, în stadiul actual, matematicile tind spre o arhitectonică de care compartimentarea respectată azi în școală este străină. Între programele școlare curente și matematicile moderne se creează o adevărată prăpastie. Să modificăm deci programele. Dar cum? Cît? Permite posibilitățile

copilului să introducem mai devreme conceptele de bază ale teoriei mulțimilor, ale unor structuri algebrice?

Și iată că revenim la aceeași problemă a posibilităților, — după cum inginerul revine neîncetat la problema rezistenței materialelor cu care operează. Revoluția s-a produs în momentul în care am înțeles că aceste posibilități nu sînt absolute, că în mare măsură ele însele au fost create de conținutul cunoștințelor predate și de metodele folosite pînă în prezent. Dar acesta este numai cadrul general al soluției. Cercetarea psiho-pedagogică actuală se străduiește, deci, să scoată în evidență nu receptivitatea ca atare a copiilor de diferite vîrste pentru cunoștințe determinate, ci, în special, interdependența creatoare dintre influențe și posibilități, modalitățile de valorificare cu maximă eficiență a resurselor intelectuale ale copilului prin organizarea adecvată a procesului instructiv-educativ.

Nu e vorba aci de suprasolicitarea copilului, ci, ca și în producția materială, de problema productivității. Cercetarea ne-a arătat, de pildă, că exagerarea utilizării elementelor intuitive în predare, omiterea angajării intelectului infantil în soluționarea a diferite probleme prin eforturi personale de gîndire și reprezentare, joacă rolul unor acțiuni inhibitoare. Cercetarea ne-a mai arătat că adeseori multe rezultate defectuoase sînt determinate nu de imposibilitatea copilului de a asimila un anumit sistem de cunoștințe, ci de faptul că tehnica predării nu a prevăzut mijloace suficiente de a controla și îndruma conținutul activității mintale a copilului (ceea ce ar fi feedback-ul în cibernetică) ș.a.m.d. Această nouă viziune esențial dialectică a dezvoltării copilului deschide cercetării științifice și activității pedagogice perspective imense, care, în statul nostru socialist, deviu pe deplin realizabile.

E. FISCHBEIN

(urmare din coperta intia)

novei, de pe întinsul Munteniei, Dobrogei, Olteniei, din munții Moldovei, din podișul Transilvaniei și din alte părți ale țării.

Avântat în luptă, poporul român, alături de popoarele coaliției antihitleriste, a participat cu toate forțele militare și economice la războiul eliberator, până la zdrobirea deplină a Germaniei naziste.

Piatră de hotar în istoria patriei, insurecția națională antifascistă din august 1944 a deschis larg drumul eliberării poporului român, drumul progresului social, constituind începutul revoluției populare. Văzută din perspectiva istorică a celor 22 de ani, măreția lui 23 August capătă proporții de epopee. Trezite la creație istorică proprie, masele largi populare, organizate și conduse de partidul comunistilor, au pășit la asaltul orînduirii vechi, la făurirea unei societăți noi, socialiste, mergînd din victorie în victorie. Pe pămîntul românesc s-a statornicit pentru totdeauna socialismul.

Libăr și stăpîn pe destinele sale, poporul român făurește viitorul de aur al patriei. Traducerea în viață a programului dezvoltării multilaterale a țării elaborat de Congresul al IX-lea al partidului face să strălucească tot mai mult chipul României socialiste, ridică tot mai sus patria noastră spre înaltele piscuri ale civilizației comuniste.

AUREL PETRI

PRIMA SCRISOARE...

Îndată după apariția primului număr, descoperind și el etajul unde e adăpostită redacția noastră, poștașul ne-a adus într-un plic modest cel dintîi salut adresat revistei de către un părinte. Iată textul simplu și emoționant al acestei misive:

„În calitate de părinte a doi copii, elevi ai școlii generale, mă bucură nespuse de mult apariția revistei.

Am răsfoit-o deocamdată, am sondat cuprinsul, urmînd să citesc, să studiez fiecare articol.

Însă pînă atunci nu mă rabdă inima să nu vă scriu, să vă mulțumesc pentru darul ce-l faceți părinților și copiilor prin apariția acestei reviste — pe care o voi citi cu regularitate, căci vreau să fiu un tată „așa cum scrie la carte“ și copiii mei să fie la fel.

Doresc din toată inima, din cutele cele mai adînci ale inimii mele, viață lungă revistei „Colocvii“, la fel multă sănătate tuturor colaboratorilor revistei.

Cu cele mai bune sentimente.”

C. F.

Bd. Dimitrov 129 București

REDAȚIONALE

Abonamentele la revista noastră se fac prin oficiile poștale și prin difuzorii voluntari din întreprinderi. Tarifurile abonamentelor este de 9 lei pe trei luni, 18 lei pe șase luni și 36 lei pe un an.

★

Anunșurile publicitare se primesc la E.S.I.P. (Editura de Stat pentru Imprimare și Publicații), str. Brezoianu nr. 23—25, cont cîrment nr. 03901402 — Filiala 16 Februarie, specificîndu-se revista „COLOCVII DESPRE ȘCOALĂ, FAMILIE ȘI SOCIETATE“.

★

Adresa revistei „Colocvii despre școală, familie și societate“ este: strada Virgiliu nr. 40.

Vizitele cititorilor și colaboratorilor noștri pot fi făcute zilnic, între orele 17—20, iar simbăta, dimineața între orele 10—14.

★

Rugăm cititorii revistei să ne comunice impresiile și sugestiile lor în legătură cu publicația noastră, atît cu privire la aspectul grafic al revistei, cit și cu privire la tematica ei. Paginile revistei le stau la dispoziție. Începînd cu acest număr vom publica în mod permanent pagini scrise de cititori.

CUPRINSUL

AUREL PETRI:

O glorioasă pagină de istorie
Cele mai frumoase pagini ale cărților de aur

Prof. univ. MIRON CONSTANTINESCU:

Conferința internațională a învățămîntului de la Geneva

ȘTEFAN BĂNULESCU:

Locuri memoriale

RADU DAN NICOLAE:

Năvodari, orașul copiilor

ANTON TABACHIU:

Opinia publică și atitudinea civilizată

N. BELLU, URSULA ȘCHIOPU, VASILE BUNESCU, MARIA POPESCU, N. DUMITRU, MARIA SĂVULESCU, ION POPESCU, IRINA ȘTEFĂNOIU, N. CAMBREA, VASILE SARI, M. RAȚIU, EMIL GIURGIUCA:

Familia, școală fără vacanță (masă rotundă)

PETRU VINTILĂ:

Eroul meu drag

EMILIA COMIȘEL:

Străvechi și uitate jocuri de copii

STELA PREDESCU:

Reportaj într-o casă cu 140 de copii

NICOLAE CRIȘAN:

Tineretul și micul ecran

VASILE TEODORESCU:

Ce să fiu?

PETRU TOLVADIA:

Primejdiile și tentațiile străzii

HORIA HULUBEI, ALEX. PHILIPPIDE, ȘT. PETERFI, ȘTEFAN LUNGU, CĂLIN POPOVICI:

4 întrebări despre idealul de viață

E. FISCHBEIN:

Problema stadiilor și educația

IOANA BANTAȘ:

Ancheta jucăriilor

V. VÎLCOVICI, MARCEL BRESLAȘU, E. CĂLDĂRARU, SILVESTRU PATIȚA:

Să discutăm despre vocație, talent, pasiune

V. DRAGNEA:

Un arhitect despre camera copilului

ED. ELIAN:

Discul poliglot

REPORTER:

6 interviuri despre atelierul de creație

Z. REGMAN:

Biblioteca mea frumoasă

H. CULEA:

Un termen nou în sociologia culturii: „factorul mass-media“

● DOUĂ PAGINI SCRISE DE CITITORI ● PRIMA SCRISOARE ● MICA BIBLIOGRAFIE „COLOCVII“ ● MERIDIANE ● REDAȚIONALE ● PUBLICITATE ●

COLEGIUL DE REDACȚIE: CONST. ARSENE, înv. emerit, Pitești; ION ASZODY, publicist; Dr. OCT. BERLOGEA; BIANCA BRATU, lector univ.; TATIANA CAZACU-SLAMA, psiholog; SABINA CONSTANTIN, vice-președintă a Sfatului popular regional Cluj; GH. DIACONU, dir. Școlii profesionale „Grivița Roșie“, București; AL. GEORGESCU, dir. Editurii tineretului; EMIL GIURGIUCA, prof. emerit (redactor șef); CRISTINA GOGA, dir. Casei de copii nr. 2, București; MARIA IACOBESCU, dir. Școlii pedagogice, Bacău; I. MATEI, sociolog; Conf. Dr. IOAN MORARU; LIDIA NICULESCU-MIZIL; LUCIA OLTEANU, red. șef al publicațiilor pentru copii; VERONICA PORUMBACU; STELA PREDESCU, prof.; M. RAȚIU, prof.; Conf. univ. dr. URSULA ȘCHIOPU; ECATERINA TIRCA, educatoare; RADU TUDORAN; PETRU VINTILĂ, (redactor șef adj.); ERWIN WILK, profesor, București.

COLOCVII

DESPRE ȘCOALĂ, FAMILIE ȘI SOCIETATE

Revistă lunară editată de Ministerul Învățămîntului

PREDAREA MUZICII ÎN ȘCOLI CU AJUTORUL ELECTRONICII

Intreprinderile „Beam-Electronic Industries Co”, din Tokio, oferă aparate ce se prezintă sub forma unei table pentru instruirea în domeniul muzicii. Este vorba de table de perete sau table de scris cu dispozitive de demonstrare, pentru a fi folosite în școlile de muzică. Profesorul de muzică introduce în tablă contacte sub formă de note muzicale. Atingând aceste elemente cu oțfuri de contact, generatorul de ton cuprins în tablă produce tonurile respective.

Instalația în una din variantele ei folosește 53 tranzistori, 26 diode și alte piese. Ea poate fi folosită la predarea lecțiilor de canto, la lecții de muzică, la compoziții, precum și la cîntarea unor melodii întregi, cu posibilitatea alegerii ritmului melodiei.

CAMERĂ DE LUAT VEDERI PENTRU ÎNVĂȚĂMÎNT

Uzinele „Marconi” din Anglia, au elaborat, special pentru a fi folosită în învățămînt, o aparatură de luat vederi tranzistorizată cu tub Vidikon, obiective rotative schimbătoare și cîntător electronic. Aparatura nu are decît un întrerupător și două butoane pentru reglarea distanței și diagramei. Cu primul buton se reglează imaginea pentru contururi optime (șarf), iar cu al doilea buton se potrivește contrastul. Pentru tot restul, automatia inclusă asigură o funcționare perfectă, chiar dacă se produc variații de luminozitate de 1: 2.000. Montajul se realizează pe două plăci imprimare. Părțile esențiale ale automaticii constituie comanda automată pentru valoarea de negru și reglarea sensibilității.

CÎTE ORE STĂM LA TELEVIZOR?

Asociația internațională de studii și cercetări în domeniul informației, de pe lângă Universitatea din Stanford - SUA, întreprinde numeroase studii experimentale și anchete psiho-sociologice asupra influenței pe care televiziunea și filmul o exercită în educația copiilor. Se urmărește, de pildă, timpul pe care copiii îl consacră programelor de televiziune și locul pe care îl ocupă în totalul orelor destinate distracției. Indicii comparativi din mai multe țări arată că între 6 și 16 ani programele de televiziune sînt vizionate de la 12 pînă la 24 ore săptămînal, maxîma de 3 ore ne

zi fiind atinsă de copii între 12—13 ani. Semnificativ este însă faptul că raportat la întreaga perioadă școlară (12 ani), timpul petrecut în fața televizorului este echivalent cu totalul orelor de școlarizare ale aceleiași perioade.

Alte studii au urmărit relația dintre vizionarea programelor de televiziune și lectura copiilor, stabilindu-se că uneori acestea se substituie lecturii pentru publicațiile ilustrate care au o structură analogă cu imaginea televizată, dar că nu afectează întreaga sferă a lecturii. Se preferă de către micii spectatori vizionarea pieselor de teatru, sau chiar transpunerea în imagini a povestirilor și romanelor, în timp ce se recurge la emisiunile de radio, pentru muzică. Pline de interes sînt anchetele privitoare la rolul didactic al televiziunii.

În stadiul actual, performanțele atinse prin învățămîntul la domiciliu nu depășesc pe cele cu frecvență. În schimb s-au determinat efectele celor două tipuri de instruire asupra diverselor categorii de școlari, cu structuri psihice specifice.

CIBERNETICĂ

Istoria de multe secole a învățămîntului ne-a obișnuit să vedem alături de școlarii aplecați deasupra micilor pupitre de lemn și pe profesor — omul fără de care le este imposibilă incursiunea în lumea mirifică din filele cărților. În ultima vreme însă, știința încearcă să ne prezinte și un alt gen de profesor, — profesorul — mașină.

Un astfel de profesor funcționează, de exemplu, într-o școală comercială din Londra, la cursul de dactilografie.

În fond „profesorul” este o mașină electronică de calcul, căreia i s-a introdus, ca memorie, un curs de dactilografie. Fiecare elev are în față un ecran conectat la mașina electronică de calcul. Pe acest ecran, apar indicațiile necesare în cursul lucrului. La o acționare greșită a evelului, apare un semnal de avertizare, care nu înceiază pînă nu s-a efectuat manevra corectă.

ȘTIȚI CE ESTE „TELE-COLECTORUL”?

Studentii uneia din cele mai moderne universități din R.F.G., Universitatea din Bochum, nu mai au nevoie să-și cumpere manuale universitare pentru studiarea lor, deoarece legitimația lor de student este folosită drept fișă perforată care se introduce într-o mașină electronică, numită tele-colector, care la numai 24 de secunde de la introducere în mașină, eliberează cursul cerut, dar... indică și taxele ce trebuie achitate pentru împrumutarea cursurilor respective.

Poate că în conștiința unor cititori nu este o altă rubrică mai modestă decît aceea a unei bibliografii. Cu niște zeci de ani în urmă, cînd „Universul literar” era condus de Perpessicius, neuitata albină dintre fagurii încărcăți de cărți ai bibliotecii Academiei, mult discreta făptură care se numea Al. Sadi-Ionescu, caligrafia săptămînal un șpalt de autori și titluri. Acest om, trăit o viață întreagă între vaste depozite de reviste, stampe, manuscrise și cărți, oferea cititorilor, în chenarul unei rubrici săptămînale, un vast catalog de autori, alcătuit cu o rigoare de cronicar ce ne uimește și astăzi, întocmai ca un vechi manuscris caligrafiat cu o cerneală de chinoroz.

Încercarea de față nu are ambiția de a reabilita în publicistică specia bibliografiei, ci de a oferi, fără pretenții exhaustive, un ghid de lecturi utile profesorilor și părinților, tuturor acelorora ce se interesează de fenomenul complex al educației tinerelor noastre generații. Vom înregistra deocamdată materiale apărute în presa cotidiană și în reviste, avînd credința că îndeplinim, în ciuda aparentei sale modestii, o muncă la zi, de cititor atent și neobosit, folositoare educatorilor și părinților.

P. V.

ȘCINTEIA

- La discuția despre actele statutare ale mișcării pionierilor, de prof. emerit Clotilda Constantinescu (18 iulie).
- Înclinațiile individuale și cerințele sociale, de Valentina Radu (19 iulie).
- Televizorul — componentă a mediului familial modern, de Ursula Șchiopu (22 iulie).
- Adevărul are o singură față, anchetă de Mihai Stoian (22 iulie).
- Studiul limbilor străine în liceu, de M. Gheorghiu și V. Solomon (22 iulie).
- Pedagogia părinților: Micii „Paganini”, de Mircea Bădulescu. Prestigiul vîrstnicilor, de Maria Biceșeanu (25 iulie).
- Estetica în școală de conf. George Văideanu (26 iulie).
- Pregătiri pentru anul de învățămînt în liceele de specialitate (interviu cu acad. Ștefan Bălan, Ministrul Învățămîntului, 27 iulie.)
- Cunoaștem elevii? de Marin Stoicescu (28 iulie).
- Pe urmele „Corăbiei cu doi pasageri”, de dr. Mihai Peteanu (29 iulie).

ȘCINTEIA TINERETULUI

- Focuri de tabără în munți, de Ion Tronac și Adrian Vasilescu (20 iulie).
- Drumul ascendent al școlii, de Jean Livescu, adjunct al Ministrului Învățămîntului (20 iulie).
- Cum ne vîd oamenii în vîrstă, de Mihai Hetco (22 iulie).
- Perspective pionieresti, de M. Cremene (22 iulie).
- Bacalaureat 1966, de prof. Univ. Constantin Ionescu-Bujor (23 iulie).
- Muzica și dansul, de I. Andreiță, V. Căbulea, V. Constantinescu, A. Toma (24 iulie).

CONTEMPORANUL

- Orientarea profesională a tineretului școlar de George Muntean (15 iulie).
- Perfecționarea — proces permanent, de Patița Silvestru (22 iulie).
- Conferința internațională de instrucție publică 1966, de prof. univ. Miron Constantinescu și prof. univ. Stanciu Stoian.

GAZETA LITERARĂ

- Realitate și anticipație (anchetă și număr special închinat problemei literaturii tehnico-fantastice) (7 iulie)

FAMILIA

- Seria unu (la liceul de muzică și arte plastice din Oradea) (iulie)
- Stagiunea păpușilor de L. Messzer (ibid)
- Animația în fața întrebărilor majore (ibid)

LUCRĂRI DE PEDAGOGIE ȘI EDUCAȚIE ÎN FAMILIE

Editura didactică și pedagogică publică, în afară de manuale școlare și universitare, precum și metodice necesare predării învățămîntului în școlile generale și în licee, și numeroase lucrări de pedagogie și educație în familie.

Pînă în prezent, în cursul anului 1966 au apărut următoarele lucrări din această categorie:

— **URSULA ȘCHIOPU: Psihologia copilului preșcolar** 242 pag. 8,95 lei

— sub red. **AL. ROȘCA și A. CHIRCEV: Psihologia copilului preșcolar** ed. VI 326 pag. 11,75 lei.

— sub red. **STANCIU STOIAN: Clasici ai pedagogiei universale și gîndirea pedagogică românească** 392 pag. 18,80 lei

— **L. VLĂDESCU: Ce-ar putea să spună ei (Colecția „În ajutorul părinților“)** 51 pag. 1,05 lei.

Cărțile pot fi procurate din librării și pot fi citite cu folos de toți cei care se interesează de educația tinerei generații.

La aceeași editură se află în pregătire următoarele lucrări:

— **STANCIU STOIAN și colectivul: Din istoria gîndirii pedagogice universitare.** Antologie pedagogică vol. II, 40 coli ed., Lei 10.

— **STANCIU STOIAN și colectivul: Album privind dezvoltarea învățămîntului în România.** 25 coli ed. 30 lei.

— **Din istoria pedagogiei românești** vol. III, 20 coli ed. 12 lei

— **MIA CRISTEA, O.L. EPUREANU, S. MANTA — Să ne cunoaștem copiii,** 6 coli ed. 3 lei

Apariția acestor lucrări va umple un gol resimțit de multă vreme în literatura noastră pedagogică. Toți cei care doresc să-și asigure procurarea cărților respective se pot înscrie cu anticipație la orice librărie.

COLECȚII DE CĂRȚI DESTINATE ELEVILOR

În cei 18 ani de la înființarea sa, Editura Tineretului a publicat aproape 6 300 de titluri, în 115.000.000 exemplare. Simpla enunțare a acestor cifre, oferă o imagine edificatoare a unei activități menite să răspundă avîntului general spre cultură al poporului nostru, în condițiile fără precedent create de statul nostru socialist.

Adresîndu-se unor grupe diferite ca vîrstă, de la cei mai mici copii încă neștiutori de carte, la micii școlari, apoi adolescenți și tineri în continuă formare, Editura Tineretului abordează o gamă tematică extrem de variată: cărți ilustrate pentru preșcolari, basme, povestiri, romane, plachete de versuri, volume de popularizare a diferitelor domenii ale științei, enciclopedii, dicționare etc.

Chiar o prezentare rapidă a cîtorva dintre colecțiile care apar în Editura Tineretului constituie un elocvent indiciu asupra multitudinii preocupărilor sale.

Una dintre colecțiile cele mai răspîndite este „**Biblioteca școlarii**“, înființată în anul 1952, în cadrul căreia au apărut 305 titluri, într-un tiraj total de 9.586.000 exemplare. Inițiată cu scopul de a veni în ajutorul procesului de învățămînt, colecția „**Biblioteca școlarii**“ oferă elevilor un bogat și variat material de informații, iar cadrelor didactice un instrument de lucru în plus, un ajutor în munca de predare. Cuprinzînd, pe lîngă textele indicate în programa analitică, și alte creații reprezentative ale autorilor, fiecare număr al colecției beneficiază de un aparat critic extrem de util, elaborat de critici și istorici literari de prestigiu.

De mare ajutor în procesul de învățămînt este și **colecția de micro-monografii**. Prin caracterul ei instructiv-educativ, colecția este destinată elevilor de liceu și studenților, punîndu-le la îndemînă studii sintetice privind istoria literaturii române. Dintre volumele apărute în cadrul acestei colecții amintim: G. Călinescu „**Vasile Alecsandri**“, Al. Piru „**Liviu Rebreanu**“, Silviu Iosifescu „**Grigore Alexandrescu**“, I.D. Bălan „**Octavian Goga**“, Teodor Virgolici „**Dimitrie Anghel**“, acestora urmînd să li se asocieze în curînd alte volume dedicate lui **M. Sadoveanu, C. Negruzzi, G. Coșbuc, N.D. Cocea, I.L. Caragiale** etc.

De un justificat prestigiu se bucură colecția „**Oameni de seamă**“, inițiată în anul 1954, în cadrul căreia au apărut biografiile unor strălucite personalități — române și străine — ale gîndirii, științei și culturii umane. Propunîndu-și să contribuie la formarea educației patriotice a tineretului, la cultivarea mîndriei naționale și la popularizarea adevăratelor valori ale poporului nostru, care au intrat și intră cu tot mai multă autoritate în circuitul științific și cultural mondial, colecția a publicat pînă în prezent peste 30 de biografii (din cele 90 apărute) ale personalității românești ca **Mihai Eminescu, I.L. Caragiale, Enescu, Tonitza, Luchian, Babeș, Traian Vuia, Bacaloiu, Gh. Lazăr, C. Negri, Dr. I. Marinescu și alții**.

Colecția de reportaje „**Patria noastră**“ răspunde sarcinii de a cultiva dragostea tineretului pentru patrie, de a-l ajuta să cunoască mensele transformări petrecute în anii noștri, aspecte din trecutul istoric, bogățiile, frumusețile naturii, a portului și obiceiurilor oamenilor de pe cele mai diverse meleaguri. Printre cărțile apărute în colecție se numără volumele unor cunoscuți scriitori și publiciști ca: **Geo Bogza, Pop Simion, Paul Angel, Ilie Purcaru, Traian Coșovei, Horia Liman, Petru Vintilă, Vasile Nicorovici**.

Urmărind să realizeze, sub forma reportajului viu, dinamic, o informare generală socială, politică și economică a tuturor regiunilor geografice ale pămîntului, colecția „**În jurul lumii**“ a publicat volume consacrate multor țări ale Europei, Asiei, Africii și celor două Americi, semnate de scriitori și ziariști ca: **D. Botez, Ioan Grigorescu, V.Em. Galan, Dumitru Popescu, Horia Liman, Al. Șiperco**, cit și de nume cunoscute în lumea întregă: **Ergon Ervin Kisch, Boris Polevoi, A. Lundkvist, B. Danielson**.

Adresată elevilor din ultimele clase de liceu, colecția „**Știința învinge**“ transmite cititorilor cunoștințe suplimentare pe marginea programei școlare, dezvăluindu-le marile realizări ale științei și tehnicii contemporane.

Pentru copiii de 8—12 ani, colecția „**Să știm**“ prezintă într-o formă atractivă noțiuni științifice elementare din diferite domenii (astronomie, energie nucleară, mase plastice, mecanică, electronică, botanică, zoologie, meteorologie) însoțite de numeroase ilustrații în culori.

Ca sprijin în formarea deprinderilor de muncă la elevi în diferite domenii ale tehnicii, s-a inițiat colecția „**Mîini îndemînatice**“. Lucrările publicate în cadrul ei introduc treptat pe micii amatori în lumea unor construcții utile, pornind de la piesele cele mai simple și ajungînd apoi la cele mai complexe.

Colecția „**Cele mai frumoase poezii**“ face cunoscut publicului larg, și mai ales tineretului, comorile poeziei universale și ale poeziei românești clasice și contemporane. Avînd și o prezentare grafică elegantă și atrăgătoare, colecția se bucură de o largă răspîndire și apreciere, atît în țară, cît și peste hotare.

Părinți și educatori!

CITIȚI ȘI RĂSPÎNDIȚI REVISTA

COLOCVII

despre școală, familie și societate